

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A pattersoni dongók.

Budapest, április 23.

(K.) Az európai rendőrpók óriási hálót szőtt, s minden emberi számítás szerint elcsípi benne Romagnoli Rodolphot. Hogy ki az a Romagnoli Rodolpho? Anarchista. Hogy ki árulta el? Valami levél, melyet valaki elfogott s melyben állítolag meg volt írva, hogy a pattersoni anarchisták megint kipécézték három európai uralkodót, a németet, olaszt és orosz, kimondván rájuk a halálos ítéletet. A végrehajtás céljából pedig kisorsoltak három elvtársat s ezek egyike Romagnoli Rodolpho, aki a levél szerint már el is vitorlázott Európa felé. Ezt a dongót várja tehát a rendőrpók hálója. És el is fogja, minden emberi számítás szerint.

Idáig rendben van, mert hát ez a legkevesebb, amit a rendőrségnek meg lehet és meg kell tennie. Kivánatos volna azonban, hogy a rendőrség egyebet is csináljon s ne higgyen föltétlenül azokban a levelekben, melyeket ismeretlen urak találnak, felbontanak és tartalmuk szerint sietve megtelegrafálnak. Az ördög tudja, szabad-e hinni az ilyen véletlenül talált levelekben? Az embernek nem kell föltétlenül rendőrgeniek lennie, hogy a talált levelekben csejt sejdítsen. Sok gyalázatos tapasztalás bizonyítja, hogy az anarchista szigorubbant megtartja a francia drámaíró szokását, mint maga a drámaíró s ő igazán csak a première sikere után leplezi le magát. Ha a hős meghalt, akkor a függöny, vagy a bitó elé lép a szerző, de addig nagyon szigorúan megőrzi az inkognitóját. Azonfelül az anarchistákat nem kell olyan naiv mesterembereknek tartani, akik számítás nélkül dolgoznak. Mért ne telnek ki fölük, hogy szándékosan vezetik hamis nyomra a rendőrséget? De meg az anarchia megtanulta már, hogy amikor kezét

kinyújtja valami drágaság után, rögtön lecsap rá valami éles szerszám s éppen azért, mint a Rampszeni kincsházának tolvaja, ő is viaszkézzel nyul be a kincsház nyílásán. Ha aztán le is vágják, csak a viaszkez volt. Az igazi kéz sértetlen marad s kedvezőbb időt vár a rablásra. Hát az se lehetetlen, hogy Romagnoli Rodolpho csak a viaszkez, akiben kárnak is szabad esnie s azalatt az anarchia igazi keze egészen máshol próbál szerencsét, talán több helyen is. Sok minden lehetséges és legalább is annyira valószínű, mint az, hogy véletlenül megtaláljanak egy levelet, mely az anarchisták egész összeesküvését a pontos adatokkal együtt elárulja.

Ha tehát az európai rendőrpók hálót s ő s minden kikötőben lesi a bejelentett dongó érkezését: jól van. Ez se fölösleges. De semmire sem elégséges. Az anarchista-várás helyett talán inkább azokat kellene őrzeni, akikre az anarchisták leselkednek. Mert egészen mindegy, szeretjük-e személyükben a királyokat vagy egyszerűen csak az intézményt tartjuk szükségesnek: ha egyszer a miénk, megőrizni kötelességünk. Már most igaz ugyan, hogy egyáltalán nem való rajongani az állandó rendőri felügyeletért s szebb állapotot is el lehet képzelni, mint amikor az ember minden lépésére fegyveres rendőrök vigyáznak. S elvégre a király is van olyan polgár, mint a többi ember. Neki is az lehet az ideálja, hogy a szeretet legyen az őriző pajzsa s a népszerűség a védő bástyája. A királyok szeretik mondani, hogy az a ház van legjobban megvédve, melynek kapuját nyitva is lehet hagyni. De az anarchia az utolsó évtizedben, hogy úgy mondjuk, bizonyos statáriális helyzetet teremtett s ilyenkor a legszebb axiómákat is okos dolog félretenni, mert axiómákkal a gazemberek és gyilkosok ellen nem lehet védekezni. Füttyölnek ők az axiómákra s fölöttébb hálásak volnának az

olyan nemzetnek, mely éppen csak a szeretetével oltalmazza uralkodóját. Tíz mázsa szeretet nem ér föl egy szemfüles rendőrrel, akinek helyén van a szive és a fegyvere. Akármilyen kellemetlen föltevés tehát, hogy rab legyen a király, a saját felelőmének vagy népei aggodalmának rabja: már ezzel bizony meg kell az ilyen statáriális időben barátkozni. Inkább legyen rab, mint szabad préda. Inkább lássa az oltalom fegyvereit, mint az orv szándékot.

Az a talált levél lehet igazi, lehet hamis. Ami benne áll, lehet igazság és lehet, hogy véletlenül hibázik rá az igazságra. Minden rosszat föl lehet tenni a pattersoni anarchistákról, akiknek fészkeből került ki Bresci is. Ott bizony kimondhatták a halálos ítéletet nemcsak három uralkodóra s eselleg éppen nem arra a háromra. De éppen azért nem szabad azzal beérni, hogy az európai kikötőkben hálókat feszítenek ki a pattersoni dongók ellen. Azok se estek a fejük lágýára. Tessék a hálót is kifeszíteni, mert hátha megakad benne valami kártékony bogár, de tessék első sorban őrködni a királyok biztonsága fölött és a szeretett királyok biztonsága fölött még csak inkább. Mert sok millió ember közül nehezebb szemmel tartani azt az egyet, aki rejtezkedik, mint azt a másikat, akiknek nem lehet és nem is illik rejtezkednie. Ez ugyan nem kedvünk szerint való figyelmeztetés, de bizonyára szükséges figyelmeztetés. S ha rabbá válnék is a tulzott szeretetnek miatta sok király, de ez legfőképpen kellemetlen és nem megsíratni való állapot, kellemetlenebbet és föltétlenül siralmasabbat pedig nem olyan nehéz elképzelni. Hogy a királyok nem kívánják ezt a tulzott őrzetet? Az illik hozzájuk s dicséri férfiaságukat. De a népekhez viszont az illik jobban, hogy feltéteyebben vigyázzanak királyaik életére, mint maguk a királyok. Azok a hálók pedig,

T Á R C A.

Édes párom . . .

Édes párom, te látod a tavaszt —
Rád mosolyog a fényes, tiszta égből;
Forró szivedben vágyakat fakaszt,
S emléket lop ki lelked rejtekeiből.

Édes párom, ne higgy vakon neki!
Megasal az égből, csalfa mosolyával!
Tünt gyönyörök izzó emlékei
Ellobbannak a tavasz sugárral.

Édes párom, a vágy, mi benned ég,
Marad örök csak, hogy örökre fájjon!
A többi minden: fénylő semmiség,
Futó sugár, csalóka tavasz-álom . . .

Erdős Renée.

A tavaszi műtárlat.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Lyka Károly.

Segantini.

Csak negyvenegy éves volt, amikor meghalt Soglióban, hétezer lábnyira a tenger színe felett, Alpesek ormai közt. Ez a negyvenkét kép itt a Múcsarnokban az ő művészi hagyatéka. Élete kristálytiszta: ha hiven leírnák, a legszebb regény lenne belőle az ifjuság számára, amely szívével olvas. Olyan tiszta a művésze is. Az

Engadin szakadozott sziklái, hóval fedett ormai fürdenek napfényben, friss, páráltan levegőben. Bujazöld, bársonyos pázsit a völgyek takarója. Viharedzett fák emelik a magasba bronztörzsüket. Vékony szalagban hozza a forrás a gleccser jeges, tiszta vizét. A föld itt másként formálódott, a flóra más szint és alakot öltött, mint az alsó régiókban, ahol az emberek nyüzsgőnek. Néhány tónussal tisztább minden. Hangot csak a bőra orgonálása ad, az architektura egymásra omlott hegycsúcsokról áll elő, a dekoráció pedig kilométerekre tovahúzódnó hólepel és pázsitlepel. Nagy, széles minden. Összeolvad a dimenziók közepette a geológia, az állat- és embervilág.

Segantini ilyen vidéken élt és festett. Más festők is megtették ugyanezt, de csak azért, hogy érdekes motívumokat találjanak. Egy romantikus szikla-egyveleg vagy a jégosucs izzó pirja csalogatta őket oda. Nekik ez a hatalmas geológiai világ csak éppen „érdekes eset”-számba ment. Turisták voltak, akik e harmadfélezer méter magasságból festett jegyzeteket vagy kirándulási illusztrációkat vittek haza, makartesokros műtermükbe. Segantini életében azonban nem pusztá epizód a hegy, mert e sziklákban gyökerezett filozófiája, vallása, apró babonái és nagy művésze. Ő is mélyen a föld salakjából jött oda föl, de egészen áthasonult. Élete végén egész olyan volt, mint az a különnyelvű, különfajú engadini nép, amely odafönn fáradtságosan szántja kis földjeit. Jóformán a szemétdomból került e hegycsúcsokra. Köztudomás, hogy kondágyerek volt, elhagyott árva, akire egy pár paraszt irtalomból bizta a disznai őrzését. Ő rá igazán ráillik az Odisszeának híres jelzője: *ἄσπετος ὄψοπος*: isteni disznópásztor. Volt ezenkívül más foglalkozása is, amit ide jegyzünk, mert kevesen tudnak róla. 1870. decemberében a rend-

őrség bedugta az „elhagyott és kényszernevelésre szoruló gyermekek” milánói intézetébe. De augusztusban megugrott s csak a következő évben sikerült őt „kézre keríteni.” Az intézetben a fiatal Segantinót beosztották a cipőfőltető műhelybe. Kondás és suszterinas — ezzel a kettős minősítéssel lépett a nagyvilágba. Harmadik pályáját a milánói Brerában kezdte. Oda járt az estváli rajtanfolyamra, ami bizony sovány művészi táplálék. Három kitüntető érmet kapott ott, ezek ma is láthatók a milánói javítóintézetben, ahol Segantini 1878-ban husz liráért elzállogosította. A sovány szellemi koszthoz hasonló lehetett az anyagiya is.

Első képét vászon híjján úgy kikopott kályhaellenzőre festette. Valaki megvette, mert megtetszett neki „az ablakon beözönlő levegő igazsága.” Tehát jó korán megsejtette benne a levegő pártalan festőjét. Az ösmeretlen műbarát bizonyára többet értett a művészethez, mint a milánói professzorok, akik visszautasították „Ave Maria” című képét. (Ugyanez a mű 1883-ban nagy aranyérmét szerzett neki Amsterdamban.)

A sokféle nyomorúságot ime tetézte az emberek ostobasága. És talán valamennyi megaláztatása között ez bántotta leginkább Segantini lelkét. Mit keressen idelelni, ahol oly kevésbé értik meg s ösmerik föl, hogy karhatalommal cipőt foldoztatnak vele, holott nagyszerű és tiszta művészi ideálok hajították már akkor a vágyait! Ott hagyta az embereket s ment az Alpok magaslataira.

És az Alpok nemcsak hogy újjáfürösztötték a lelkét, de átfurmálták a festő-mesterségét is. A mi tárlatunkon van néhány képe a nyolcvanas évekből, az egyik a „Reggeli mise”, a másik a „Csendélet” (1883.) Az is, aki sohasem foglalkozott a festési technikával, rögtön észreveszi a nagykülső különbséget e darabok s a többi festmény közt. Sem a „Mise”, sem a „Csendélet” nem

melyekben a pattersoni dongókat várják, némiképpen gyöngék. Talán elfognak velük egy dongót. De hát a többi? És csak Pattersonban vannak anarchisták? És csak tengeren jöhetnek?

A királyokat tessék oltalmazni, mert ez lehetséges. De minden anarchistát hálóval lesni: az fáradságos is, lehetetlen is . . .

BELFÖLD.

A horvát pénzügyi egyesmény. A Horvát- és Szlavonországgal megújítandó pénzügyi egyesmény dolgában kiküldött magyar országos bizottság ma este ülést tartott, amelyben *Tisza* Kálmán bizottsági elnök gyöngékedése folytán *Samassa* József érsek foglalta el az elnöki székét. A kormány részéről jelen voltak: *Szöll* Kálmán minisztere-nök, *Lukács* László pénzügyminiszter, *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter, továbbá a pénzügyminisztérium részéről *Popovics* Sándor miniszteri tanácsos, *Szerdahelyi* Jenő miniszteri titkár és *La-Borda* Sándor számtanácsos, a földmivelési minisztérium részéről pedig *Ebersz* Károly számvetőségi igazgató. A tanácskozás tárgyaül a horvát bizottság részéről beérkezett második üzenet volt kültüve.

Falk előadó kérli, célszerű-e megindítani az érdemleges tárgyalást, melynek gyakorlati célja csak akkor volna, ha a létrejövendő egyesmény még ezen az országgyűlésen törvényerőre emelkedik. Ha mégis megindítanák, az eddigi határozat értelmében szóbeli tárgyalást s azt javasolja, hogy a horvát bizottság óhajtván az eddigi egyesmény megváltoztatását, kéresekkel fel ezen horvát bizottság, hogy sziveskedjék a szóbeli tárgyalásokra konkrét formulázásban s pontosként előterjeszteni az általa óhajtott változtatásokat.

Szöll Kálmán miniszterelnök minden körülmények között kívánatosnak, sőt szükségesnek tartja az érdemleges tárgyalást. Ő hiszi és reméli, hogy ha a két bizottság közt egyesmény létrejön, lehetséges lesz ezt még a jelen országgyűlésen törvény erejére emelni. De bármi történjék is, a bizottság köteles az országgyűlés által reáruházott misszióban elárni és a maga részéről mindent megtenni, hogy a netalán sikertelenség esetén legalább a bizottságot felelősség ne terhelje.

A bizottság egyhangulag magáévá tette a miniszterelnök teltogását és hosszabb eszmeosere után, melyben *Wekerle* Sándor, *Pallavicini* Ede ögrói, báró *Majthényi*, *Horvanszky* Nándor, *Kossuth* Ferenc, *Verzevicsy* Albert és többen a bizottság tagjai közül, valamint ismétellen *Szöll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László pénzügyminiszter és *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter is részt vettek, egyhangulag megállapodtak abban, hogy minden elvi kérdésre néve szorososan ragaszkodják az üzenetében kifejtett álláspont-

mutat valami különleges technikát: eléggé jól megfestett képek, magasabb igény nélkül. De a többi festmény előtt a laikus is rögtön kimondja: így nem fest senki más, csak Segantini. Csupa színrovátkából van a kép összeállítva: kék, piros, zöld, sárga vonalokból, amelyeket sűrűn s vastagon húzott egymás mellé. A helyett tehát, hogy a palettán keverte volna: itt szépen egymás mellé húzogatja s rábizza a szem reccartáryára, hogy az egybeolvassza a festékdarabkák hatását. Kisebb képein három-négy milliméter hosszuk s körülbelül fél-, vagy egy milliméter vastagok e rovátkák. Nagy képein ellenben vastagok és nagyok, vastagságban megközelítik a fél centimétert. A legnagyobb munkáján, a „Természet” címűn a látóhatárról magasba szálló napsugarakat s a ragyogással általszótt levegőt másfél méter hosszú festékvonalakkal festi meg. Közélről nézve úgy hat, mintha sok ezer aranyzsinórt húztak volna legyezőformán széjjel egy közös központból. A képek szövete ezáltal ripsz-szerűvé lett.

Ezt a különös festési technikát nagy gondal vezetett tanulmányok előzték meg. Segantini úgy érezte, hogy a világosság a szín éltetője (ugyanaz az érzés adta egykor az impulzust a plein-air-festőknek) s hogy a szín világító erejét megrontja a festékek összekeverése. Lassankint egészen belemertült ebbe az optikai tanulmányba, úgy festésközben, amidőn a hőmérséklet mentén a makulátlan gyöpöt és a kristálytiszta levegőt szemlélte. Hogy a sohasem tökéletes festékanyaggyal ugyanezeket a tiszta színeket kihozza, azzal fokozta világító erejüket, hogy a színrovátkák mellé sűrűn odafestette a kiegészítő színeket. Például a gyöp zöld festékvonatkái közé sok cínberpiros festékvonatkát ágyalt be. E két színnek a szem reccartáryán való összeolvadása — mint azt már Newton optikája tanítja — világosságot ad. Így van festve legtöbb képe. Sőt a legújabbakon még egyéb fortélyokhoz is nyúlt. Aki figyelmesen megnézi az „Élet-Természet-

hoz, a részleteket pedig szóbeli tárgyalásnak tartja fenn, melyre az előadó javaslatában foglalt kívánság kifejezésével a horvát bizottságot az elnökség útján hívja meg.

A képviselőház és — Kelesár Simon. A képviselőház igazságügyi bizottsága *Szidi* Dezső elnöklésével ma ülést tartott a kolozsvári királyi főügyészség ama fölterjesztése dolgában, mely az országgyűlés ellen *Kolcsár* Simon által elküvetett sértés miatt a büntető eljárás megindítására a büntető törvénykönyv 269. §-a értelmében fölhatalmazást kér. A bizottság az ügy előadójának *Kola* Jánost választotta meg s elhatározta, hogy a fölterjesztést halnap délelőtt tíz óraker fogja tárgyalás alá venni.

Inkompatibilitás. A képviselőház összehírdetelenségi bizottsága *Apáthy* Péter elnöklésével ma ülést tartott lovag *Berks* Róbert es. kir. kamarásnak, *Farbaky* István képviselő ellen tett összehírdetelenségi bejelentése dolgában. A bizottság az ügy érdemleges tárgyalását május 9-én délelőtt tizenegy óraker kezdő időlésére tűzte ki, amiről a bizottság távollevő tagjaiat, mint az érdekelte képviselőket a szokott módon értesítik. Ugyanezeker tő a bizottság érdemlegesen határozta a *Zámory* Béla képviselőre vonatkozó összehírdetelenségi bejelentésről is, mivel az ügyre vonatkozó s a bizottság által kívánt telekkönyvi iratok már beérkeztek.

Törvény a helyi érdektől vasutakról. A helyi érdektől vasutakról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag a bécsi *Pol. Corr.* arról értesül, hogy a javaslat benyújtását a három érdekelte szakminisztérium között folyó tárgyalások késleltetik. A tanácskozások azonban szakadatlanul folynak és a kereskedelmi minisztérium reméli, hogy a törvényjavaslat az ősz elejéig elkészül. A törvényjavaslatot azután, ha nem is korlil tárgyalásra a képviselőházban, be fogják nyújtani s így a közvéleménynek alkalma lesz róla ítéletet mondania. Tévédés azonban a vicinális vasutak építésében beállott stagnációt egyenesen a javaslat előmunkálatainak késésére visszavezetni. Most is 5000 kilométer hosszúságú vicinális vasutakra vonatkozó tervek vannak készen és a kormány mindenképpen előmozdítaná megvalósulásukat, ha szolid töképezés vállalkozók érdeklődnének e tervek iránt.

A szabadelvűpárt szervezkedése. *Baranya* vármegye szabadelvű választói ma tartották meg alakuló értekezletüket a megyei szabadelvű választók igen nagy érdeklődése mellett. *Német* Lipót volt országgyűlési képviselő megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy csupán a szabadelvű politika mellett boldogulhat az ország. Ismertette *Szöll* Kálmán minisztere-nök programbeszédét, amely minden szabadelvűen gondolkozó embert örömmel töltött el. Örömmel konstátálja a nemzeti pártnak a szabadelvűpárttal történt unióját. Az értekezlet kimondotta a párt megalakulását. A szervezeti szabályzathoz hozzá-szóltottak: *Jágies* József, *Karás* Kálmán, *Szily*

Halál” című hármast képet, rájön, hogy a festő olyan helyeken, ahol hatalmasra akarta fokozni a színek világító erejét, a festékvonatkák közé még arany-, ezüst-, bronz-rovátkákat is helyeztet. Ez talán mesterkéltnek fog hatni, ha egyszer rájötünk, de vele teljesen elérte a célját Segantini. Hatalmasabb, nagyobb világosságokat még nem adott festő, mint ő. Fény- és világosság-szomjából magyarázható ki ez az előadói stílus, amelyet úgy 1890 körül fejlesztett ilyen erősr.

Ilyen volt a festésének grammatikája, mondattana. De a lelke nem merítette ki magát e technikai munkában.

Képeinek hangulatát, tartalmát az ő alpesi életfolyása magyarázza meg.

Hogy mit érzett s mit látott odafönn, azt néhány költői lendületű sora árulja el. „Ed io mi chimo a questa terra benedetta dalla bellezza — írja egy barátjának — e bacio i fili d'erba e i fiori; e sotto quest'arco azzurro del cielo mentre gli uccelli cantano e intrecciano voli, e le api succhiano il miele dai calici aperti io bevo a queste fonti purissime dove la bellezza si rinnova perennemente, dove perennemente si rinnova l'amore che dà vita a tutte le cose.”

Igenis, az egykori szegény üldözött árva ezt a világot átjáró szeretetet szomjazta s mint egykoron az assisi „poverello”, ő is testvéri szeretettel tekintett erre a kék égre, a magasba meredő sziklákra, a locsogó forrásra, az állatokra, amelyek a magános alpesi embernek házibarátai. S az egykor keményen üldözöttnek szerencséje volt: szerettek odafönn az emberek, szerette gyönyörű felesége, donna Beatrice Bugati és viruló négy gyermeke. Egy barátja elmesélte Segantini életfolyását. Télen is kora reggel már künn volt és festett. Csak francia gyártmányú festéket használhatott, mert a többi nem állott ellent a kemény fagynak. A legzordonabb téli időben is künn ült: vásznát földbevert cölöpökkel erősitette meg, nehogy elkapja a szél. Megesett,

Pongrác orsz. képviselő, dr. *Antal* Gyula egyetem tanár és *Benkó* Gyula, mire a szabályzatot elfogadták. A párt elnökévé *Német* Lipótot, alelnökké *Mándi* Samut, *Stankovics* Dömét, *Driess* Lajost, jegyzökké dr. *Madardis* Istvánt és ifjú *Brázy* Kálmánt választották meg. Egyes választókérletekbe bizalmi férdákat küldtek ki, akik járásonként s:ervezni fogják a pártot. *Szöll* Kálmán miniszterelnöknek meleg hangu üdvözlő táviratot küldtek, valamint báró *Podmaniczky* Frigyesnek is, mint a szabadelvűpárt elnökének. *Mándi* Samu indítványára az értekezlet elhatározta, hogy üdvözli a vármegye politikai vezérét, báró *Fejérváry* Imre főispánt.

A koronaör beiktatása.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, április 28.

Üdvari ünnepség volt ma a budai várpalotában. Az új koronaört, gróf *Széchenyi* Bélát iktatták be új méltóságába. Udvari ünnepség volt, fényes, mint az udvari nagy ceremóniák lenni szoktak, de úgy érezzük, hogy ennél több is volt valamilyen. A magyar koronának, a magyar királyság jelvényének egyik őrizője vette át a hivatalát, amely majdnem csak jelképes, úgy, amint a korona is jelképezi a magyar királyság hatalmát. A koronaörtnek alig van hivatalos dolga, a koronát, amelyet őriz, nem is látja, csak a pecsétjeit. De a hivatala mégis több üres méltóságnál, amint a magyar szent korona is több minden egyéb jelképnél. Es az az udvari ünnepség, amelyen ezt a rendszerint láthatatlan, érinthetetlen, szentséges szent jelvényt átadja őrizetre a miniszterelnök, mint a király képviselője: több mint közönséges ceremóniás cifra; fontos közjogi esemény ez, mely méltó arra, hogy a magyar törvényhozás olyan imponáns módon vegyen benne részt, mint a hogyan ma történt. Az ünnepség lefolyása a következő volt:

Pontosan tizenegy óraker kezdődött a koronaört beiktatásának ünnepsége, amelyen *Szöll* Kálmán miniszterelnök funkcionált mint erre az alkalomra kirendelt királyi biztos s a melyen résztint, mint funkcionáriusok, részint mint meghívott vendégek jelen voltak:

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter, gróf *Széchenyi* Gyula a király személye körüli miniszter, *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter, *Lukács* László pénzügyminiszter, *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatási miniszter, *Csék* Ervin horvát tárcza nélküli miniszter, *Gromon* Dezső a óságos belső titkos tanácsos, honvédelmi államtitkár, gróf *Csáky* Albin, a főrendiház, *Percezel* Dezső, a képviselőház elnöke, gróf *Szopáry* Gyula tárnokmester gróf *Pálffy* András, a testőrség kapitánya, gróf *Andrássy* Aladár főkamarmester, báró *Bánffy* Dezső főudvarmester, gróf *Bánffy* György főajtónállómester, gróf *Csekonics* Endre főasztalnokmester, gróf *Pálffy* István pozsonyi gróf, báró *Radvánszky* Béla koronaört, gróf *Széchenyi* Béla a ma beiktatott koronaört, herceg *Liechtenstein* Rudolf főudvar-

hogy olykor váratlan amatőrök tartottak feléje: egy-egy medve, néhány farkas. Szerencsére soha sem akadt velük komolyabb kalandja. Este hazatért a kis alpesi faluba (a Halál című képén látja az olvasó ezt a néhány házat), ahol nyakába ugrottak pirosképu csemétéi s elmesélték napi kalandjaikat, hőcípű, galogyszános sétáikat. A házitánító nem nagyon gyötörte őket: a derék férfiú egész éjjel vastag könyveket irt s nappal aludt. De maga Segantini oktatgatta a maga módjára a nagytehetségű gyermekeket. Valamennyi verselt, vacsora után következett a felolvasás s utána egy kis házi hangverseny, Bianca zongorázott, az egyik fiu fuvalozott, a másik hegédült, a legkisebbik, Mario a kisbőgőt kinezta. Vidám, derült esték voltak ezek. Elöttem fekszik egy fénykép, amely ezt a kis családot együtt mutatja, otthoniasan, a terített asztalnál. A gyarló képet egészen általsugározza a szeretet. Segantini boldog volt.

Ez a szeretet szimbolizálódik több képén, ember- s állatképeken. Egy remek példája a tárlaton látható „Gyöngéd anya” című: keeske a gödöllőjével. Milyen mélyen megérezte az anyai szeretetet ez az ember, aki soha anyját nem ismerle! S mily szilaj szimbolizálókban festi meg a rossz anyák retentőségét! Egyik éppen ily című képe egyszer ki is volt állítva a Múcsarnokban. A rossz anyákat a vihar elkapja, végigseprli a sívár hőmézőn, ahol hajuknál fogva fonakadnak a túskebekrokron. A jó anya szép képe megvan a triptikonon is.

Talán ez a pantelizmus, ez a mindent megérintő szeretet s az alpesi élet vad véletlenci, istenítéletes napjai vitte Segantiniit a spiritizmus felé. Meggyőződéséből spiritizista volt. Az alpesi lakóknál gyakori az ilyfajta babona: az alpesi ember szászor hajlandóbb rá, mint az alföldiek józan filozofiájú népe. Erős, hatalmas sejtései voltak. Az egyik be is teljesedett. Így történt:

Segantini tavaly egy szeptemberi vasárnapon

mester, herceg *Lobkowitz* Rezső hadtestparancsnok, báró *Podmaniczky* Frigyes valóságos belső titkos tanácsos, *Tarkovich* József államtitkár államjegyző, *Szabó* Miklós a királyi Kuria elnöke, gróf *Apponyi* Lajos magyar udvarnagyi, *Rakovszky* István a főszászok elnöke, *Czorda* Bódóg a Kuria másodelnöke, *Wekerle* Sándor a közigazgatási bíróság elnöke, báró *Kemény* Kálmán, a főrendiház, *Daniel* Gábor, a képviselőház alelnöke, *Hammersberg* Jenő koronaügyész, *Oberschall* Adolf táblai elnök, *Beniczky* Ferenc, Pestvármegye főispánja, *Márkus* József főpolgármester, *Bolla* Kálmán altábornagy, hovédőparancsnoki adlatus. A meghívottak magyar díszben jöttek, a katonák díszöltözésben, szolgálati jelvény nélkül.

A királyi vár első négyzetében, az első emeleti fentéremben gyülekeztek, ahol az installáció is történt.

Szemből a bejáratnál volt elhelyezve egy hosszú asztal, e mellett foglaltak helyet: a középben *Szell* Kálmán kormányelnök, mint legfőbb királyi biztos, tőle jobbra és balra a zászlós urak és az asztal bal végén gróf *Széchenyi* Béla, az új koronaőr. Tőle balra állottak *Tarkovich* államtitkár, mint jegyző, a kormány tagjai, aiktól oldalt volt elhelyezve egy kis asztalka a jegyzőkönyv aláírására. A miniszterelnökkel szemben a helyiség főbejáratáig alabárdos koronaőrök állottak kettős sorlatot, amelyen a koronát tartalmazó vasládát és a Szent István palástját magába záró pléhszelencét behozták.

(Hozzák a koronát)

Szell Kálmán kormányelnök felkérte *Tarkovich* államtitkár, hogy olvassa föl a miniszterelnököt királyi biztossá kinevező okiratot.

Ezután felkérte báró *Radvánszky* Béla koronaőrt, hogy rendelje el a korona és a palást behozatalát. A koronaőr vezetése alatt vonult aztán be néhány pillanat múlva a menet. A ládát négy császári és királyi udvari szolgálta, a szelencét két szolgálta hozta, utánok jött hat alabárdos koronaőrségi katona.

A koronát tartalmazó súlyos vasszekrényt és a palásttartót lejtették néhány lépéssnyire a nagy asztal közepé elé, a kormányelnökkel szemben.

(A beiktatás.)

Tarkovich államtitkár ezután felolvasta a főrendiház és a képviselőház koronaőr-választó együttes ülésének jegyzőkönyvét s a választást megerősítő királyi leiratot, mire a zászlós urak az új koronaőr kíséretében a vasládához mentek s megvizsgálták a pecsétet.

Hire járt néhány nappal ezelőtt, hogy a koronát is megtekintik. Ez azonban a törvényhozás határozata nélkül, köztudomás szerint lehetetlen. A koronázás óta csak kétszer nyitották fel a ládát, egyszer, mikor az Akadémiának megengedte a törvényhozás, hogy a koronát és a klenódiumokat leányképeztesse, lerajzoltassa s ezután a millenáris ünnepek alkalmá-

leült a karosszékebe, hogy pihenjen. Felesége bejött hozzá, nesztelenül, de ébren találta.

— Oh be sajnálom, hogy fölbresztettelek, hisz annyira szükséged van a pihenésre — szölt.

— Nem, édesem, jó hogy bejöttél. Képzeld csak, nyitott szemmel álmodtam, — egészen bizonyos vagyok benne, hogy nyitva volt a szemem. Azt álmodtam, hogy ravatlon fekszem, amelyet épp kivisznek a házból (s itt az utolsó művere mutatott, amely a triptikon „Halál” című része, s befejezetlen maradt. Látható a tárlatunkon.) Az asszonyoknak egyike, akik ravatalom mellett állanak, te voltál. Láttam, amint sirtál.

Ezt a víziót nem bírta a családja a fejből kiverni. Hisz oly erős, egészséges volt! Harmadnap azonban agyba kellett feküdnie s még abban a hónapban meghalt.

Ilyen volt élete és halála. Mesterműveit, hagyatékát itt láthatja a közönség. A művészeknek pedig a tisztá artiztikus törekvés példaképe marad *Segantini*. Kevés emberben forrt annyira össze a művészet az életével, mint benne.

Valaki azt mondta multkor, hogy tekintve *Segantini* nagy hatását, félt, hogy a Műcsarnok legközelebbi tárlatán egész sor fiók-*Segantini* lep meg minket e mesterművek utánaival. Ez a profécia remélhetőleg nem fog beteljesedni. Magának *Segantini*nek emlékét sértenék meg vele a kísérletezők, mert semmit sem vetett meg ez a nagy művész annyira, mint azt, amit irány, iskola, professzorokodás, akadémia szó alatt szokás érteni. Egy katalógus előszavában így nyilatkozott erről: „A festmény a természetnek a festő énjével való összeolvadása legyen. Mihelyt a természet és művész közé az iskola tákolódik: idegen egének gondolataival és hamisított természettel olvad össze a művész éneje. Hogyan keletkezzék ebből műretek?”

Arany-szentencia ez, amelyet *Segantini* egész művészi pályafutásával szentesített.

val, amikor szintén a törvényhozás határozata alapján történt a korona kivétele.

(Beiktató beszéd.)

Szell Kálmán miniszterelnök, mint királyi biztos, ezután körülbelül a következőket mondta:

Az imént felolvasott országgyűlési határozat és 6 felsége, legkegyelmesebb urunk legfelsőbb rendelete folytán én, mint királyi biztos, *Széchenyi* Béla gróf urat 6 felsége nevében a magyar szent korona örül és gondviselőjéül ezennel kikidaltam s ezen hivatalába annak egész hatóságával, minden előjogaival s egyéb kitüntetéseivel bevezetem és beiktatom, felhíván 6 felségének minden rendű, hivatalu, méltóságú s állapotu hibeit és alattalóit, itt különösen a koronaórsapat fő- és alparancsnokait és katonáit, hogy *Széchenyi* Béla gróf urat a szent korona örül és gondviselőjéül tartsák, tekintésük ismerjék, az 6 hatóságának a koronaőri hivatalhoz tartozó minden dolgokban és ügyekben engedjenek és engedelmeskedjenek. Viszont az ujonnan kinevezett koronaőr urat 6 felsége parancsa és a törvények értelmében felhívom, hogy a szent koronát s a hozzátartozó királyi és országos jelvényeket semmi utonmódon az országtól és a törvényesen koronázott királytól el ne idegenítse.

A királyi biztos ezután felhívta báró *Radvánszky* Béla koronaőrt, hogy tekintse meg a koronaádan levő összes pecsétet, hogy rendben vannak-e. A ládán levő 9 pecsét rendben találtván, a királyi biztos fölcsólitására gróf *Széchenyi* Béla a saját peosétjét tizedikül a ládára illesztette. *Radvánszky* Béla koronaőr erre *Szlávy* József volt koronaőrnek nála levő kulcsait átadta a miniszterelnöknek, aki azokat átadta az új koronaőrnek s így ennek gondviselésére lévén bízva a szent korona s a királyi és országos jelvények, *Szell* Kálmán miniszterelnök, mint királyi biztos, meglehangú beszédben üdvözölte gróf *Széchenyi* Bélát új, dszes állásában s méltatva jeles hazafiai érdemeit és hasznos tevékenységét, kívánta, hogy az Isten sokáig éltesse.

(A koronaőr beszéde.)

Erre az új koronaőr ünnepélyes hangon a következőket mondotta:

Felséges urunk királyunknak azon kegyeségeért, amelyivel engem a koronaőri méltóságra kijelölt, az országgyűlésnek bizalmáért, amelynek alapján koronaőrré megválasztott, már előbbi alkalmakkor nyilvánítottam hálamat és mély köszönetemet. A törvényhozás mindkét házának jelenlétében 6 felsége kezébe tevém le ünnepélyes eskümet amely szerint a koronaőri állással járó kötelességeimet pontosan, odaadóan és becsületesen teljesítenem. Szent-István koronáját, ezen nagyjelentőségű nemzeti kincsünket, ezen szent ereklyét őrizni, gondozni: hazafias öröm és boldogság. Fogadjon Nagyméltóságod a hozzám intézett szívélyes szavakért, a nagyméltóságú és méltóságos urak s a többi vendégek kegyes megjelenésükért őszinte köszönetemet. Azon imaszéri tohászszal és kívánattal végzem szavaimat, hogy azt, aki az előttünk levő szekrényben levő szent ereklyével 1867-ben megkoronáztatott, ritka nemes lelkű, páratlan jószág, a nép javát keblén hordozó fejedelmünket, dicső-egesen uralkodó királyunkat az isteni gondviselés még számos éveken tartaná meg magyar hazánk javára tartós egészségben és munkakedvben! Eljen a király!

Ezreke a szavakra az egész gyűlekezet lelkes éljenzésben tört ki.

Most felnyitották a palástot tartalmazó szekrényt, megnézték az ereklyét. Papírba göngyöltön fektűt a nagyméretű pléhdobozban.

(Az új koronateremben.)

Ezenközben a miniszterelnök intézkedése szerint az udvari szolgálk fölverték a koronát rejtő vasszekrényt s megindult a menet a koronaőr vezetése alatt a többi királyi jelvényekkel együtt a várban berendezett új koronaterembe, amely a régi vár közelében van. Ezt a termet tetőtől talpig pánóel borítja.

A jelvények után ment a kormányelnök, őt követették a zászlósurak és a kormány tagjai.

Az új helyiségbe érkezve, ott a menetet *Kanler* apát várta, aki a termet beszentelte. A koronát tartalmazó szekrényt a terem közepén, Szent István palástját pedig egy új, e célra készűlt és megfelelően berendezett szekrényben helyezték el, úgy, hogy a drága ereklye ezentűl összegöngyölítés által nem fog kárt szenvedni.

A szertartás utolsó mozzanata az volt, hogy az új helyiség három kulcsát a két koronaőr és a miniszterelnök átvették, a régi helyiség kulcsait pedig

átadták a várkapitányságnak. A pánóelos terem ajtaját erre új kulcsokkal bezárták, amivel az átvétel szertartása véget ért.

Az önálló vámtérület mellett.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ülése.

Budapest, április 23.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ma újra állást foglalt az önálló vámtérület mellett. Ezt a határozatot igen érdekes, helyenkint izgatott vita előzte meg. Kiindult e vita *Boross* Soma kamarai tagnak abból az indítványából, hogy a kamara már most foglalkozzék a kereskedelmi szerződés megújításának kérdésével. *Boross* Soma utóbb odairányította indítványát, hogy a kamara az önálló vámtérület mellett nyilatkozzék és ennek alapján foglalkozzék a kérdéssel az elnökség és kérte indítványának sürgős tárgyalását. A többség a sürgős tárgyalás mellett nyilatkozott és a szavazás ily eredménye lényegében állást foglalt az önálló vámtérület mellett. A szavazás után az elnök előbb a napirenden levő ügyeket akarta letárgyalatni, ami nagy méltatlankodást keltett a győztes többségben, mely úgyis tetve elhagyta a termet. Az elnök ezután le is tárgyalta a napirendet és mikor az eltagadott sürgőség értelmében *Boross* Soma indítvány került volna sorra, konstátálta az ülés határozatképtelenségét és az indítványt a jövő teljes ülésre tüzte ki.

Az érdekes tárgyalásról a következő tudósításban számolunk be:

Miután a kamara elhatározta, hogy felír a kereskedelmi miniszterhez a pestmegyei gazdasági egyesület ellen, a miért külföldi permetező anyagot ajánl a gazdáknak, *Boross* Soma kamarai tag indítványt tesz a kereskedelmi szerződések megújítása iránt. Az indítvány lényege az, hogy a kamara már most foglalkozzék az 1903-ik, illetve 1907. évben lejáró kereskedelmi szerződések megújításának kérdésével. A kamara elnöksége bocsásson ki kérdőíveket a tagokhoz, illetve terjesszen kérdéseket a teljes ülés elé. Végül: hasson oda a kamara, hogy a kereskedelmi szerződések egyelőre ne legyenek az Ausztriával kötendő kereskedelmi és vámszövetséggel.

Lányos Leó elnök utal arra, hogy a legutóbbi kérdésben ugys intézkedik az 1899. évi. XXX. t.-o. Kéri a kamarát, bízzék meg az elnökségben, hogy a kellő időben foglalkozni fog a kérdéssel. Felhívja a kamara figyelmét arra, hogy mindaddig, míg az autonóm vamtaria életbe nem lép, addig nem foglalkozhatnak a nemzetközi szerződésekkel sem. Indítványozza, hogy ezekre való tekintettel térjenek napirendre az indítvány fölött.

Boross Soma azt állítja, hogy voltak esetek, mikor a kamara későn foglalkozott fontos kérdésekkel. Most pedig itt az idő, hogy a szerződésekkel foglalkozzunk. Idejekorán kell állást foglalni Ausztriával szemben, nehogy védtelenül találjon az 6 atciójuk. Utal az üvepipar lehányatására, melyet az osztrák támadás idézett elő. Ilyen támadások ellen csak a vámvonallal védeheti meg a magyar ipart. A kormány bármennyi is bármilyen segítyt ad, mit sem használ, ha nincs önálló vámtérületünk. A magyar ipar csupán akkor fog felvirágozni, ha a magyar vámsorompó védi. Indítványozza, hogy mondja meg ezt a kamara már most a kereskedelmi miniszternek, jelezze álláspontját és a letérjesztést majd később dolgozza ki az elnökség. A kamara mondja meg, hogy az önálló vámtérületet kívánja. Ha egyhangulag nem fogadják el indítványát, névszerint szavazást kér.

Lányos Leó korainak tartja az 1907-ben lejáró osztrák-magyar szerződésről szemben való állásfoglalást. A kamara könnyelműen nem tárgyalhat ilyen szakkérdést. Nem ug, mint az országgyűlés, hol csupán politikai szempontok döntenek. A kamarának tényekkel és adatokkal kell bizonyítania minden állítását. Ha erre nem képes, neveltségessé teszi magát. Tisztelettel fogad minden fejszólást, mely adatokra támaszkodik, amely komoly. Es ilyen incidentális módon nem szabad állást foglalni. Nem hiszi, hogy itt van elensége az önálló vámtérületnek, — bár maga nem hiva. De nem hiszi, hogy ily uton elérik céljukat. Az indítvány nem világos, nem mondja meg, hogy az 1903-ban lejáró nemzetközi szerződésekkel, vagy az 1907-ben lejáró osztrák-magyar vámszövetséggel foglalkozzék-e a kamara?

Thék Endre szerint a kérdés megvitatása nagy előmunkát igényel. *Boross* javaslata nem bizalmatlansági nyilatkozat az elnökség ellen. Lehet azt módosítani olyképpen, hogy kéressék tel az elnökség, hogy a rendelkezésre álló 6-7 év alatt már most készítsen elő az anyagot, melynek feldolgozásában jutasson részt a kamara minden tagjának. Hiva az önálló vámtérületnek. Felhívja a figyelmét arra, hogy a kamara által gyűjtendő statisztikai adatok sokkal megbízhatóbbak, mint a hivatalos statisztika. (Helyeslés.)

Boross Soma módosítja indítványát. Javasolja, hogy mondja ki a kamara, hogy hiva az önálló vámtérületnek és ennek alapján foglalkozzék a kérdéssel az elnökség. Az indítványt az ügyrend 25. §-a értelmében nyolc tag támogatja. (Helyeslés.)

Lányos Leó elnök azt mondja, hogy nem lojális eljárás váratlanul indítvánnyal lépni ilyen fontos kérdésben a kamara elé. Kéri az indítványtevőt, hogy ily körülmények közt kívánja-e meg, hogy az indítvány tárgyalják?

Boross Soma ragaszkodik ahhoz, hogy az indítványt tárgyalják. (Helyeslés.)

Lánczy Leó elnök kéri, hogy nyíltan lépjenek föl az indítvánnyal, ne lépjenek meg a kamarát, és ne provokáljanak döntést a véletlenségből keverdő számarány alapján. (Nagy lármá. Elnök csönget.) A következő teljes ülésre kell kitűzni ezt a tárgyat, hogy mindenki elkészülhessen az anyaggal, hogy mindenki, akit érdekel a kérdés, megjelenhessen a teljes ülésen.

Császár Jenő nem tartja helyénvalónak, hogy a napirendre ki nem tűzött tárgyat hirtelen szóba hozzák.

Fuchs Soma indítványozza, hogy Boross indítványát a jövő teljes ülés tárgyalja. Meggyőződése, hogy ez a teljes ülés az önálló vámtérület mellett foglal állást.

Boross Soma névszerinti szavazást kér.

Lánczy Leó fölteszi a kérdést, hogy tárgyalják-e az indítványt. Kérni kimondja-e a teljes ülés a sürgősséget az indítványra nézve. (Nagy zaj. Elnök ismételt csönget.) A maga részéről Thék indítványát tartja elfogadhatónak. Fölteszi a sürgősségi kérdést.

Auer Róbert a kérdéshez szólna közvetlenül indítványt akar tenni. Kéri az indítványozót, hogy indítványa első részét vonja vissza. Hiszen a kamara már kifejezte rokonszenvét az önálló vámtérület iránt, mikor a tővárost ily értelmű határozatok irívőzölte. Indítványa az, hogy a kamara foglalkozzék a kérdésről. (Nagy zaj.)

Wolner Lajos indítványozza, hogy a jövő teljes ülés tárgyalja a kérdést. (Nagy zaj. Felkiáltások: Ne telefonozunk, hanem szavazunk! Ne telefonozzanak tagokért!) A telefon lassan működik, azért húzzák az időt! Elnök ismételt csönget.)

Ullmann Emil szükségletnek tartja Boross második indítványát. (Nagy lármá. Elnök csönget.) Felhívja a figyelmet arra: hogy a kamara már egyszer állást foglalt az önálló vámtérület mellett. Nem tartja komolytalan a kérdés ilyen megépítő töltetését.

Brachfeld Vilmos híve az önálló vámtérületnek, de nem a kérdés ilyen erőszakos töltetésének. Ha ma az önálló vámtérület ügye szótöbbséggel győz, az erőszak és véletlen látszata marad a határozaton és megfosztja értékétől.

Kohn Gábor alig tud szóhoz jutni a folytonos zajban. Férfiatlan eljárásnak tartja az önálló vámtérület híveinek a magatartását.

Erre ujult erővel tört ki a lármá. Elállí-kiáltások hallatszanak. **Boross** Soma felugrik és dühösen kiabál valamit Kohn Gábor felé. Szavai elvesznek a zajban. Az elnök folytonosan csönget.

Végre lecsendesedik a lármá és **Boross** Soma a vita bezárását kéri.

Dr. Wagner Jenő emelkedik szólásra, de Boross pártja nem engedí szóhoz jutni és a vita bezárását követeli.

Az óriási zajban elvesz az elnöki csemettyü hangja. Erre **Lánczy** Leó elnök fölkel helyéből és felüggesszi az ülést.

Szünet alatt végre lecsillapodnak a kedélyek és csöndben, de buzgó kapacitálás folyik mindkét párton.

Lánczy Leó elnök elrendeli a szavazást a sürgősségre. A szavazás leállással történik. *A többség 30 szavazattal 28 ellenében a sürgősség mellett nyilatkozott.*

Lánczy Leó elnök erre kijelenti, hogy előbb a napirenden levő többi tárgyat fogja tárgyalatni.

Óriási zajban áll föl **Boross** Soma és így kiált: — Uraim, hagyjuk el a termet! A kamara döntött és most ki akarnak játszani. Menjünk!

Az önálló vámtérület hívei mind elhagyják a termet.

Kohn Gábor indítványozza, hogy az ülést, tekintettel a kedélyek izgatott voltára, rekeszszék be.

Lánczy Leó elnök azonban elrendeli a napirend hátralévő részének letárgyalását.

A kamarai tagok legnagyobb része azonban távozott már és így csupán néhány tag jelenlétében intézték el a napirendet. Ekkor az elnök utalt arra, hogy az ülés nem határozatképes és a legközelebbi teljes ülésre tűzte ki **Boross** Soma indítványának tárgyalását.

KÜLFÖLD.

Uralkodók kongresszusa. Nagy újságot mond ma a *Birmingham Post* s hozzáteszi, hogy értesülését kiváló diplomáciai forrásból merítette. U szerint *Miklós* cár értésére adta a kopenhágai udvarnak, hogy azzal az eszmével foglalkozik, hogy a nyár végére, vagy az ősz elejére *Kopenhágába kongresszusra hívja az összes európai uralkodókat* a fontosabb nemzetközi kérdések tárgyalására végett. Az eszme még nem érett meg annyira, hogy megvalósulásáról már beszélni lehetne és ha az előzetes tárgyalásnak nem lenne eredménye, úgy semmit sem fognak róla hivatalosan hallatni. Valószínű, hogy ezt a hírt sarkon követi a cáfolat.

Az angol kormány zavara. Ha csak ki nem talál *Salisbury* valamely taktikai fogást, úgy el lehetünk készülvé egy angol kormányválság ritka látványosságára. A kormányvalóságok felelősközléséből nincs egészen megelégedve maga a többség

sem, a lappangó duzzogásokat azonban most hirtelen érélyes oppozícióra váltotta a kormány budgetprogramja. Most már szinte bizonyos, hogy a kormány költségvetését nagy csapás fogja érni, mert az alsóház többsége nem fogadja el az új készénadó-javaslatot. A bányabirtokosok jövő csütörtökön nagygyűlést tartanak, amelyen tiltakozni fognak az új adó ellen. A northumberlandi bányákban egészen beszűntették a munkát. Ugyanezt jelentik *Walesből* is. Az a körülmény, hogy a főnálló közszállítási szerződések még nincsenek alávetve az új adónak, megfosztja a kincstárt a kilitásba helyezett nagyobb jövedelemtől, különösen, ha valóban bizonyul az, hogy a legtöbb bányaiüzemet beszűntetik.

A trónörökös beszéde.

— *Botrány a Reichsrathban.* —

Budapest, április 23.

A bécsieknek új nádparipájok van, amelyen mohó jövedéllyel nyargalásznak: a trónörökös beszéde. El lehetünk rá készülvé, hogy ezt a témát még hónapokig halljuk majd a legkülönbébb variációkban, ami rávall a Reichsrath hiányos izlésére. Ma is napirendre hurokolták ezt a tárgyat, egy nemzeti képviselő a Reichsrathban, *Luiger* pedig egy keresztény-szocialista gyűlésen. Mindkét alkalommal új-bécsi szokás szerint csak úgy röpködtek a levegőbe a legválogatottabb gorombaságok. Sőt a Reichsrathban akkora sértéseket vágtak egymás arcába a nekidiühödött honatyák, amilyeneket csak *Mark Twain* használ matröz-koresma-jelenetek leírásánál.

Tudósításaink itt következnek:

(*Botrány a Reichsrathban.*)

Bécs, április 23.

A képviselőház mai ülésén *Tschan* német-nemzeti képviselő azt a kérdést tette az elnökhöz, vajjon igaz-e hogy a német-nemzetiek április 19-iki gyűlésén a rendőrbiztos azt a titkos utasítást kapta, hogy *Wolf* képviselőt azonnal tartóztatassék le. (*Schönerer*: Halljuk! Halljuk!) mihelyt kritizálni meri *Ferenc Ferdinánd* főherceget, a miért a katolikus iskolaegyesület protektorátusát elvállalta. (*Schönerer*: Halljuk! Halljuk!) Nem felel meg a miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy a trónörökös magán személy. A főherceg egyuttal trónörökös is és mint ilyen a császárt képviseli.

Az elnök: Erre a kérdésre én nem felelhetek; sziveskedjék a miniszterelnök urhoz interpellációt intézni.

Azután nagyon izgalmas jelenet következett a keresztény-szocialista *Wohlmayer* és *Vökl* st.-pölteni polgármester között.

Vökl (*Wohlmayer*hez): Ön aljas, perfid lump! Ön pártjának szégyene! St.-Pöltenben már le se köpik önt!

Wohlmayer: Mi nálunk otthon tudják...

Vökl: ... hogy *Wohlmayer* a világ legutolsó himpellerje! Sokkal ostobább, sem hogy engem meg tudna sérteni.

Wohlmayer: Olvassa csak el interpellációm!

Vökl: Ki fog ilyen számszót elolvasni? Még a családjá is röstelli, hogy ilyen emberrel kell érintkeznie! A sógora mondta, hogy szivesen eltagadná magát. Nézzék csak ezt az embert! Nézzék ezt a pófát! Hiszen lerí róla az ostobaság!

Weisskirchner: Ne gyalázkodjanak örökösen!

Málik: Ti honosították meg ezt a hangot!

Schuhmeier (*Luiger*re mutatva): Ott ül a piszok-király!

Vökl (*Wohlmayer*hez): Ön aljas gazember!

Wohlmayer (*Vökl*hez): Ön becstelen bitang!

Az ülés vége felé ismét botrány volt. **Trauenfels** kérdést intéz az elnökhöz a nagynémetek egy interpellációjá miatt, amely állítólag sérti a katolikus vallást.

Pernerstorfer közbekiált: Nini, a csuhás rendőr!

Stein: Nem égetnétek el bennünket máglyán?

Trauenfels: Ez az interpelláció csufot ül a katolikus egyház dogmáiból!

Stein: Csak bírálja azokat a tanokat, amelyek nem Krisztustól, hanem a pápától valók!

Eltz: Fogják be a szájukat!

Stein: Ez aztán a barom!

Trauenfels: Az interpelláció egy olyan cikkből idéz, amelyet a törvény alapján el kellett volna kobozni!

Pernerstorfer: Ugyan olvassa fel a citátumokat! (Nagy zaj.) Erre már nem reagál!

Trauenfels: Olvassák fel, ha kedvük tartja! (Derütség a nagynémetek közt.) Kérem, elnök ur, talán az osztrák képviselőház még sem arra való, hogy példát mutasson arra, mint lehet a büntető törvénykönyv rendelkezéseit megtorlás nélkül megsérteni!

Iro: A pápa az osztrák törvényeket megálkozta! (Nagy zaj.)

Trauenfels: Kérem az elnök urtól az összes katolikusok nevében...

Pernerstorfer: Összes? Téved!

Albrecht: Én is katolikus vagyok, de nem olyan, mint ön!

Trauenfels: Kérem mindama katolikusok nevében, akik felüggják, hogy a vallás az alapja a családnak, a társadalomnak, az államnak...

Pernerstorfer: A római fetiszizmus nem vallás! (Nagy zaj a centrumban. Taps a nagynémetek pártján.)

Berger: Ti vagytok a reakció!

Trauenfels: Ugyan, elnök ur, meddig fogja túrni ezt a gaszágot? (Tetszés a centrumban.)

Berger: Az a gaszág, hogy a szöszéket politikai célokra használják fel!

Pernerstorfer: Holnap majd megmondom maguknak, bujtogatók képlátnoknak, hogy micsoda vizsgálásokat követtek el a templomban!

Malik: Az én kerületemben hitbuzgó katolikusok lerángították a papjokat a szöszékről! (Nagy zaj.) Most **Stein** jelentkezett szólásra.

— A klerikálisok e napokban elkezdettnek látják az időt a támadásra — ugymond — Ausztria jövőendő uralkodója, a mostani trónörökös. (Felkiáltások a centrumban: Ahá!)

Elnök: Tessék a kérdésre térni s ne vonja a vitába a trónörökös!

Stein (olytatja): A nagyon is híres feudális, arisztokrata, klerikális klikk feketé lovagjainak beíolyása alatt elogadta a katolikus Schulverein védnökségét s ily módon a korona várományosa ellentétbe jutott a fennálló birodalmi törvényekkel. (Zajos ellentmondás a centrumban. Elnök tetszés a nagynémetek pártján.) mert ez az egyesület izgat a népiskolai törvény ellen.

Elnök: Térjen át a kérdésre, különben megvonom öntől a szót!

Stein: Minden nap elő fogok vele hozakodni! Nem engedem magam terrorizálni! Ha kifogyott a türelme, menjen ki, van elég ajtó.

Az elnök még egyszer megintette a szónokot, hogy megvonna tőle a szót, mire **Stein** szóvá tette azt a veszedelmet, amely a portugáliai jezsuiták beözönlésével Ausztriát fenyegeti.

Elnök: Megvonna a szót Steintől.

Most **Hofer** **Wolf** és **Berger** tesznek helyreigazító megjegyzéseket, majd ismét **Stein**ra kerül a sor. Azon kezdi, hogy most igen nagy veszedelem fenyegeti az összes nemzeteket, mert Portugáliából kiutasították a jezsuitákat.

— *Nem vagyok hazafi* — folytatja — s erre büszke vagyok, mert német hazámat legjobban szeretem e világon! Nézzük csak meg, milyen veszedelem sodorták a papok a Habsburg-házat! (Nagy zaj.)

Elnök: Ismét megvonom öntől a szót, ha nem tér a kérdésre!

Stein: Ha önök bizánciaknak tartják magukat, akkor a Habsburg-ház érdekében oda kellene hatniok hogy ne özőnöljenek be ide olyan elemek, amelyek veszedelmet hoznak az államra és a társadalomra.

Elnök: Most már másodsorú figyelemzetem, hogy megvonom öntől a szót, ha így folytatja!

Stein: Csak rajta, majd holnap újra kezdem. Nem étem vissza a szólás jogával. (Derütség a centrumban.) Igaz, hogy nem sokat tartok az osztrák parlamenti szabadságról. Amit itt mondtam, azt minden népgyűlésen elmondhattam volna rendőrbiztos jelenlétében is. Szerencsére itt még nincs rendőrség.

Kérem, hogy mi jögon sinkófálja el az elnökség pimasz módon az interpellációkat? (Taps a centrumban.)

Elnök: Ezért a kifejezésért rendreutasítom.

Ezzel végződik az ülés.

Bécs, április 23.

Délelőtt a munkaprogramm ügyében a miniszterelnök a németek klubelnökeivel tanácskozott, délután pedig a jobboldalt hívta meg konferenciára. A Ház június derekáig tartana a megállapodás értelmében ülést, s a tartománygyűléseknek csak 2—3 napot engednek az indennit és néhány fontosabb ügy letárgyalására. A kormányelnök a tárgyalások folyamán kijelentette, hogy a kormány nagy súlyt helyez arra, hogy a birodalmi indennit a Házban alkotmányos uton letárgyalassék.

A mai ülésben a szociáldemokraták sürgősségi indítványt nyújtottak be *Pernerstorfer* utján és pedig *Ferenc Ferdinánd főherceg nyilatkozatára vonatkozólag*. A sürgősségi indítvány kifejti, hogy ugyan nem vitathatók el a főherceg ama jogát, hogy politikai nyilatkozatokat tehet, de másrészt nem lehet senkit eltüntetni attól, hogy e felett kritikát gyakoroljon és ezért követelik, hogy az osztrák büntető törvénykönyv 64. §-a, mely a császári ház tagjainak megsértéséről szól, teljesen töröltesék.

(Lueger beszéde.)

Bécs, április 23.

Tegnap este keresztény-szocialista gyűlés volt amelyen Lueger is beszélt. Bécs városának polgármestere a többi között a következőket mondotta:

— Igazán jó, hogy jóval fölöttem álló emberek sorsában osztozom. Ferenc Ferdinánd főherceg bizonyára fölöttem áll és mégis el kell tűnie a német nemzetiek gyalázkodását. Sőt azt merem mondani, hogy őt még nálamnál is jobban gyalázzák. Miként nem árt nekem a köpködésük, a főhercegnek sem fog ártani. Mennél jobban piszkolják ezek az emberek, annál jobban fog szívükhöz nőni, s azt szeretném neki mondani: *Főherceg ur, legyen kemény és könyörtelen!* Bizunk benne, hogy mi, akik Ausztriában élünk, a jövőben is osztrákok fogunk maradni. Ezek a nyomorult emberek azt merik mondani a parlamentben, hogy valóságos szerencse volna ránk nézve, ha Németország annektálna bennünket. Ezeket a nyomorult gazembereket más országban már régen torkukon ragadták volna és kiebudálták volna ezzel a kiáltással: *nyomorult hazáruól gazdemberek vagytok!* De nálunk ezek az emberek nyugodtan maradhatnak. Nálunk a képviselőházban hallatlanul gyalázzhatják és piszkolhatják a főherceget és egyetlen kéz sem emelkedik, hogy ezt a gyaláztatást megtorolja. Nálunk attól félnek a miniszterek, hogy ezek az emberek megzavarhatnák a parlament munkáját. Mi is meg fogjuk szavazni a beruházásokat, de egyuttal kijelentjük, hogy ezeknek a fickóknak a vakmerőségét alább fogjuk szállítani.

Bécs, április 23.

A félhivatalos Wiener Abendpost konstatálja, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg és Hohenberg hercegnő négy nap óta a hellmonsöldi kastélyban (Linz mellett) van.

Sándor király a szerb alkotmányról.

Budapest, április 23.

Sándor szerb király egy óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta a N. Fr. Fr. egyik munkatársát és elmondta neki, hogy minő szempontok vezették őt az új alkotmány eszméjére s miért oktrojálta ezt az alkotmányt a szerb nemzetre. A hosszú interview lényegét a következőkben adjuk:

Sándor király utalt az 1864. és 1868-iki szerb alkotmányokra, amelyek szándékosan úgy készültek, hogy egy oly régenség céljainak szolgáljanak, amilyen épp akkor fennállott. Ez a két alkotmány homlokegyenest ellenkezik egymással. Az elsőben a királyság van tulsulyban a törvényhozói hatalom hátrányára, az utóbbiban a népképviselő hatalma csaknem korlátlan. Az új alkotmány Sándor király szerint olyan, hogy erősbíti a királyi hatalmat, de egyuttal minden szükséges garanciával veszi körül a törvényhozói testületeket. Lojális alkotmányos rendszert akar a király, amely azonban nem azonos a szigorúan parlamentáris rendszerrel. A király utalt e tekintetben Poroszország és Ausztria példájára.

Arra a kérdésre, hogy miért oktrojálta az új alkotmányt, nem pedig a népképviselőre bízta annak kidolgozását, a király arra utalt, hogy az alkotmányozó gyűlést a régi alkotmány értelmében kellett volna egybehívni s akkor 760 tagból állott volna a gyűlés, amelyben a parasztember lett volna a tulsyomó, a magasabb intelligencia pedig elenyésző kisebbségben. Különben is eltekintve attól, hogy Szerbiában mindig az oktrojálás útját követték, vajjon lehetséges volna-e egy terjedelmes, szubtilis alkotmány-tervezet egy oly nagy s oly sajtószertűen egybeállított gyűlés tanácskozására bízni?

Ami pedig a kétkamara-rendszerrel illeti, igaz, hogy Szerbiának nincs önemessége, de a szenátus nincs is rendi alapra fektetve. Abban minden párt, jelentőségéhez mérten képviselve lesz s a pártoknak módjukban lesz a szenátusi választásoknál befolyásukat érvényesíteni. Sándor király reméli, hogy a két kamara oly testület lesz, amelyben a magasabb intelligencia eleme lesz tulsulyban. A kétkamara-rendszernek az a célja, hogy a hatalmak kellő megosztását garanciákkal vegye körül, hogy egyrészt megakadályozza, hogy a törvényhozó testület teljesen a király akaratának legyen alávetve, másrészt elejét vegye annak, hogy ékeltelen parlamenti uralom kapjon lábra.

A király további nyilatkozataiból a tudósító azt az impressziót nyeri, hogy oly uralkodó a fiatal Sándor király, aki el van tökéltve arra, hogy maga kormányoz. Át van hatva állásának prerogatíváitól s megszabadult az alól a nyomás alól, mely eddig állására és személyére nehezedett. Most szabadon akar fejlődni. Tudja, hogy ő az ur országában és házában. Ez a tudat erősen kifejezésre jut nála. S a király fiatalágánál ez oly mozzanat, amelyet különösen kell hangsúlyozni.

Berlin, április 23.

A Vossische Zeitungnak azt jelentik Belgrádból, hogy Mirkó herceg, Nikita fejedelem második fia legközelebb meglátogatja Sándor királyt Belgrádban. Ez a hír azért feltűnő, mert nemrég Mirkó herceg Pétervárról jövet, Belgrádba akart ellátogatni, de a cár tilalma következtében elállott ettől a szándékától.

HIREK.

A felsőbbség tisztelete.

Kétszázkilencven bibliai vers és husz templomi ének a legkevesebb, amit egy százsországi tíz éves gyermektől megkövetel az állam. Aki ezt a sok bibliai verset nem tudja ott, az nem mehet a középiskolába, a miniszter új parancsából. Nem azért, mert tudatlan, hanem azért, mert nincs meg benne eléggé a felsőbbség tisztelete. Az a kétszázkilencven bibliai vers és a husz templomi ének tudnillik arra való, hogy a gyermekekbe belenevelje a felsőbbség tiszteletét, mely eddig nem volt meg Németországban, amint azt a császár keservesen elpanaszolta a brémai merénylet alkalmából.

*

Felséges nép! A gyermekeid megismerésén zsege korukban az irás és olvasás elemeit, némi haszonnal alkalmazhatnák korán szerzett tudományukat arra, hogy az egyszerűen, a világon való boldogulás e megdöntetlen erejű himnuszát tanulják meg. Ezenkívül, ha már olyképpen gondoskodnál róluk az élet, hogy életük második hat esztendejét is már a tudományok kell szentelniük, megtanulhatnák, hogy milyen csodálatos okosság, milyen fölülmulhatlan bölcsesség van abban, amint a nagy folyók magukba fogadják a patakotokat, amint a kis csillagok örökké alázatos módon keringenek a nagyobb planéták körül s amint a nagy farkasok széttepiék az ártatlan, fehér kecske-gödölyéket. Mindez nagyban elősegítené azt, amit a százsországi iskolákban a zsoldárokkal akarnak elérni. A felsőbbség tiszteletét. A történelmet évszázadokon keresztül sikerült úgy előadni az iskolákban, hogy a gyermek-agyvelőben soha sem támadt föl az a gondolat, hogy a császárokért meghalni talán mégsem olyan élvezet, mint élni azért, hogy minden gyönyörűségét, szépségét és varázslatát megérezzük az életnek. Felséges nép! Te abban nevelődtél, hogy jobb meghalni a császárodért, mint élni önmagadnak s ha férfikorodban, egy rémséges éjszakán, mikor elpecsékolt életed romjain fölmerül benned a kétség, idéztél Gindelyből vagy más lojális tankönyv nyomán, mondván:

— A császárt meghal a polgár... Ez az ősz idezet megnyugtató. Befordultál a fal felé. Lelkedben éltek a szemrehányás sötét madarai s te nyugodtan aludtál reggelig, mikor is újra toltad a talyigát a császári palota építéséhez.

Látod felséges nép, mind ez megszűnt. A história már nem elég s gyermekeid hiába idézik hűen Gindelyből, hogy:

— A császárt meghal a polgár... Ma már zsoldárok kellene hozzá, hogy a felsőbbség tisztelete nagyon beléd ragadjon. Templomi szolozsmákat kell betéve tudnod s bibliai verseket, kétszázkilencvenet s mindegyiket jól s ha éjjel felriadsz álmodból, énekelned kell hangosan, boldogan és lelkesedéssel. Az éjszaka csendjében, a családi ágyadban kell énekelned olyanforma lelkesedéssel a felsőbbség tiszteletét hirdető zsoldárt, mint németek a vörös forradalmi dalt éneklék az utcán. De mik ezek hozzád képes? Milyen szegények, nyomorultak és tudatlanok. Gindelyből nem tudnak citálni s elfeledték a legfontosabb tételt, mely szól:

— A császárt meghal a polgár... Ne törődjétek hát ezekkel. Ti gazdagok erősek és boldogok vagytok. Ti megtanultátok Gindelyt s a természetian csodáiban is fölleltétek az örök, megdöntetlen törvényt.

Láttátok, amint a csillagok megható alázatossággal keringenek a planéta körül s fényüket olykor magukra is veszik. Ti gazdagok vagytok s nem szorultatok rá, hogy egyre egy nótát énekeljétek. Csak egy Marseillaise-ük van. Egy nyomorult. De nektek sok zsoldártotok és sok bibliai versetek. Kétszázkilencven.

G—A.

Budapest, április 23.

— BUDAPESTI NAPLO. Április 31-én

uj előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tiszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessék tovább.

— Az udvar Budapestén Valéria főhercegnő ma délelőtt Vécsey Mária báróné udvarhölgy és grófi Cappy kamarás kíséretében meglátogatta a koronázó Mátyás-templomot. A kapuban dr. Nemes Antal apátplébános Forster Gyula miniszteri tanácsos, a koronázó templom építő bizottságának elnöke és Frey Alajos templomátya fogadta a főhercegnőt, aki először is a szentélybe ment. Rövid ima után megzemlélte a kiállított egyházi ruhákat nevezetesen azokat, amelyek Erzsébet királyné menyasszonyi és gyászruhájából készültek, továbbá azt a casulát, melynek betéte az ő keze munkája. Miután a főhercegnő meglátogatta részletesen a templomot, gyaigot tért vissza a királyi palotába.

Mária Valéria hercegnő, mint a magyar Vöröskereszt Egyesület legfőbb védőasszonya, tudatta gróf Csekonics Endre gróf elnökkel, hogy holnap, szerdán délután 2 óraker meglátogatja az egyesületi Erzsébet-kórházat. Az elnök a fenséges védőasszony fogadására meghívta a központi választmányának, a számvizsgáló bizottságának, egészségügyi és műszaki tanácsnag, valamint a Machup-üdülőház kezelőbizottságának tagjait, továbbá a minisztériumok részéről az egyesülethez beosztott képviselőket, a főmegbízottakat és megbízottakat. Mindannyian délután 12 óraker jelennek meg az Erzsébet-kórházban; a hölgyek utcai öltözékben, az urak fekete szalonkabátban és az egyesületi jelvényvel. A főhercegnő 26-ikán meglátogatja a védőnéksége alatt álló Gyermek-Menedék-hely-Egyesületet is, amelynek IX. Vendelő-utca 3. szám alatt épült új központi intézetét a nevezett napon délelőtt 11 óraker nyitja meg.

Gizella főhercegnő Korniss grófné udvarhölgy és Cappy gróf őrnagy udvarmester kíséretében ma reggel 8 óraker a rendes gyorsvonattal Bécsbe utazott. A királyi palotában ma délután 6 óraker szűkebb körű udvari ebéd volt.

A tegnapi általános kihallgatás során Márkus József főpolgármester és Halmos János polgármester megköszönték a legfelsőbb elismerést, amellyel a király a párisi kiállítás alkalmával őket kitüntette.

— Nagyszabású volt a párisi kiállítás s örömmel hallottam, hogy a magyarok kiállítása feltűnően szép volt. — mondta a király.

— Rendben van-e már a főváros pénzüge s mi van a kölcsönnel? — kérdezte azután a király.

Halmos János polgármester elmondta, hogy nyilvános szubskripció útján biztosítottak a pénzt.

— Kik jegyezték? — kérdezte a király.

— Nagy részét budapesti és magyarországi polgárok, aránylag kis összeget jegyezték külföldi cégek, — válaszolta a polgármester.

— Nagyon örülök, hogy sikerült az aláírás. Mire fordítják a pénzt? — kérdezte a király.

— Közmunkákra, — válaszolta a polgármester s ezzel a kihallgatásnak vége volt.

— A román királyi pár utazása. A román királyi pár újabb rendelkezés szerint holnapután, csütörtökön délután egy óra 25 perckor érkezik Budapestre és innen a három órai tűmei gyorsvonattal Fiuméba utazik. Itt a kormányzón kívül, a városi hatóság részéről fogadni fogja őket Mayländer Mihály podeszta, Croci Lajos, a nemzetközi halálközsi-társaság igazgatója és számos városi és katonai notabilitás. A király, megzemléve az állomásra kirendelt katonai diszszázadot, Erzsébet királynéval együtt a kormányzó kocsián az Adamich-molára hajtát. Itt a királyi pár a tengerészeti hatóság Előre gőzöcsére száll, amelylyel 26-án reggel nyolc óraker Abbáziába érkezik, Abbáziában 36 ágyulövessel üdvözik őket, ahol dr. Glaz udvari tanácsos, a főúrd igazgatója fog megjelenni a fogadásukra. Gyalog áthaladva a molón és a főúrdparkon a Villa Angeliába mennek, ahol a felállított diszorség fogja őket fogadni.

— Ferdinánd fejedelem beteg. Szóftából jelentik, hogy Mentoneból távirat érkezett, amely szerint Ferdinánd fejedelem komoly kőszvényes bántalmakban szenved. A politikai körök ez a hír megdöb-

bentette, mert minden hivatalos cáfolattal szemben türelmedlenül várták a fejedelem visszatérését.

— **Szentgyörgy-nap.** Szürke dátum a kalendariumban a holnapi április 24-ike. Pedig a vidéken a legszebb ünnep, a munka ünnepe. Szentgyörgynap szerződik a gazda a cselédségével, az aratókkal és a beresekkel. Aki Benedek-napján nem vette ki az egész konvencióját, Szentgyörgynap megkapja, ami még az ideit természetből kijár neki. Mert a legközelebbi nagy fizetés már Szentmihálykor lesz és akkor már új szemet kap a cseléd. A vidéken a hurcolkodás is Szentgyörgynap vannak, a nagyobb városokban azonban már fölváltotta ezt a terminust a modern házbérnegyed. Tulajdonképpen a tavasznak már teljes komolyságában jelen kellene lennie Szentgyörgynap. A Szentgyörgy-napi vásáron pünkösdre valót vásárol mindenki, akinek van még valamelyes pénze. De pénze nincs mindenkinek, valamint hogy legtöbbször az áprilisi esésnap idő elkergetti a tavaszt is Szentgyörgy-naptól. A tavaszt ilyenkor vidám esicsérgéssel hívja, esalogatja a gyerekereg. Kórusban zengi a kis házak előtt a sok gyerek:

Süss ki nap
Szentgyörgy-nap!
Kertek alatt
Egy kis bárány
Majd megfagy.

— **Az új bitorosok.** Mint említettük, ő felsége e hó 25-ikén esőtörtökön dr. *Sikeresky* báró prágai hercegérseknek és dr. *Puzyna* János krakói hercegpüspöknek ünnepélyesen lejárta teszi a bitorosi kalapot. A fényes szertartás a királyi palota Szent István kápolnájában megy végbe. A két új bitoros főpap már ma megérkezett Budapestre és az Angol királynő fogadóban szállt meg. Azonkívül megérkeztek a pápa követi *Salimei* Salvator és *Salimei* Pius grófok, a nemesi gárda tisztjei, akikhez gróf *Zichy* Gyula is csatlakozott. Itt van *Taliani* nuncius is, továbbá *Picha* szertartásmester és Msgr. *Wünsch* és Msgr. *Aversa*, kik szintén az Angol királynő-szállóban laknak. Holnap érkeznek dr. *Körber* osztrák miniszterelnök és dr. *Hartl* osztrák közoktatásiügyi miniszter, továbbá gróf *Coudenhove* prágai és gróf *Pminiskij* galiciai helytartó.

— **Gyulai Pál és a leánya.** A Kisfaludy-Társaságban hölgyeknek nincs helyük. Ezt a jelzőt Gyulai Pál adta ki már ezelőtt két esztendővel s konzekvens is maradt máig, hiába igyekeztek meggyőzni a fiatalok a felől, hogy kelleme volna az, ha a társaság tagjai között egy kis finom szoknyasuhogás is hallszanék néha. Az öreg ur nem engedett a negyvennyolcós amennyire külvilág és amennyire kuruc, más téré is szívesen átvinné ezt az asszonyriasztó álláspontot. Vasárnap azonban nagy vereség érte az öreg urat. A saját vére lázadt föl ellene. A magyar írók segítő-egyesületének közgyűlésén megjelent egy hölgy, dr. *Hallebrandt* Arpiáné s miután komoly figyelemmel végighallgatta a jelentéseket s tudomásul vett az egyesület állapotáról minden tekintetben, az urna elé járult s leadta a szavazatát az új tisztikarra. Az öreg költő békétlenkedve nézte végig ezt a rendelleneséget, ami annál is inkább rosszul eshetett neki, mert az uri hölgy — a leánya. Így nem bizhatik meg az ember még a saját gyermekében se.

— **Báró D'Estournelles Budapestben.** Báró *D'Estournelles* ma délelőtt gróf *Szapáry* Pál automobiljában nagy körutat tett a fővárosban, megtekintve a látványokat. Gróf *Apponyi* Lajos, magyarországi udvarnagy a báró tiszteletére ma déli egy órakor déjeunert adott, amelyre hivatalosak voltak: *Stéil* Kálmán és neje, gróf *Csáky* Albin és neje, gróf *Anarászy* Géza és neje, gróf *Zselenszky* Róbert és neje, gróf *Szapáry* Pál és neje, herceg *Odescatohi* Gézané, gróf *Széchenyi* Gyula, *Szilágyi* Dezső, dr. *Berzeviczy* Albert, *Riffault* Irancia főkonzul, gróf *Apponyi* Sándor, gróf *Apponyi* Albert és neje. A déjeuneren a háziúron és nejen kívül leányaik: *Teréz* és *Adél* grófkisasszonyok és fiuk: *Gyula* gróf is résztvettek. Este fél nyolc órakor gróf *Szapáry* Pál adott fényes ebédet a Park-klubban az illusztris francia vendég tiszteletére. Hivatalosak voltak a bárón kívül: *Stéil* Kálmán, *Károlyi* Istvánné grófné, *Apponyi* Lajosné grófné, *Szapáry* Pálné grófné, *Schlauch* Lőrinc bitoros, *Stéil* Kálmán miniszterelnök, gróf *Széchenyi* Gyula, *Eulenburg* német nagykövet, *Desseiffly* Arisztid, gróf *Apponyi* Albert, *Riffault* Irancia főkonzul és gróf *Zichy* Jenő. Ebéd után még gróf *Károlyi* István József-utcai palotájában tett látogatást báró *D'Estournelles*.

— **Huszonöt év Nagy-Kálláról írják: Görömbey Péter** ev. ref. esperes 25 éves jubileuma lélekemelő ünnepségek között folyt le a napokban; a város és a környék lakossága tömegesen jelent meg; ott voltak többek között *Kiss* Aron püspök, gróf *Degenfeld* és báró *Felitzsch* főispánok, *Mezőssy* Béla és *Gönczy* Albert országgyűlési képviselők, *Gócsy* Kálmán tanterületi főigazgató stb. Este a gimnázium tornacsarnokában a jubiliás életnagyságu arcképét leplezték le fényes ünnepélyességgel. A művészi becsü képet *Kassay* Nándor festőművész-tanár készítette.

— **Száva Petrov levele.** A román király szobájának az ablakát, mint Bukarestből jelentik, egy *Száva Petrov* nevű ember tegnap bevérte kövel. Azonnal elfogták a tettest, aki a rendőrség előtt azt mondotta vallomásában, hogy azért cselekedte a dolgot, mert a királynak két levelet írt és egyre sem kapott választ. Most azt vizsgálják, hogy merénylet történt-e, vagy pedig örült-e *Száva Petrov*.

— **A Zichy-Muzeum.** Gróf *Zichy* Jenő ez uton tudatja a nagyközönséggel, hogy muzeuma még nem nyit meg a nagyközönség részére, minthogy a katalógusok még nem készültek el. A muzeum megnyitását annak idején a sajtó útján tudatni fogja a közönséggel.

— **Osábitók.** *Falk* és társa: egy hamburgi kivándorlási ügynökségnek a neve ez és egyirással, nyomtatványtalé levélborítékból pottyant élénk az asztalra. Egy abaujmegei, szendrői olvasónk hívja fel rá a figyelmünket, beszámoló azzal is, hogy ennek a hamburgi munkának micsoda szomorú eredménye van odafenn. Csupán *Szendrőlől négy-százhatvanöt* vándoroltak ki Amerikába újév óta, tehát a község lakosságának egy ötöde. Átnéztük a nyomtatványokat és a litografált levelet, amivel elárasztja a cég *Abauj-Torna- és Zemplén-megyét*. Megdöbbent az, hogy micsoda ígéret-halmaz van bennük. Nyomtatvány, levél, magyar nyelven van írva s azt is megígéri a cég az utasoknak, hogy magyar tárgyal velük odakint. Magyar ember várja őket az állomásokon s tüskön, bokron, határokon át segíti, ha tíz forint előleget küldenek a hajójegyre. Kioktatják a népet arra, hogy Kassán kell vasutra ülni, bár *németek* szerint sokkal jobb *Szent-Istvánban* fül-szállani. Ez a hamis kis mondat azt jelenti a prospektusban, hogy *Szent-Istvánban* még kisebb az ellenőrzés, mint amilyen *Kassán*. Aztán nem kell senkire hallgatni a kivándorlóknak, akármit is tanácsolnak neki. Jegyet kell venni *Oderbergig*, ott pedig egy másikat direkt *Hamburgig*. Aki erről az utról le akarja téríteni az utast, az mind svindler, csak a *Falk* és társa cég a becsületes. A nyomtatott s némely soraiban majdnem zamatos magyarsággal megírt s népies ízű nyomtatványokon az van elmondva, hogy melyik hajó mikor indul és hogy micsoda remek hajói vannak a cégnek. Csupa új, nagy gőzös, amin remek kosztot kap az utas — és pedig potom pénzen. Minden sor jól kiszámított esábitás és az eredmény — siralmas nekünk. — Mi lesz ebből? — kérdi szendrői olvasónk s nem tudunk neki egyebet felelni, mint hogy sohajta kérdezzük mi is: — mi lesz ebből? Nincs paragrafus, amelynek alapján gátat lehetne vetni ennek az embervásárnak... S ha nincs, hát nem lehetne-e csinálni egyet...

— **Levegőn és tengeren át.** A párisi *Figaro* legújabb közlése szerint *Godard* léghajós azzal a tervvel foglalkozik, hogy egy 11.000 köbméter térfogatú léggömbbel átkel az *Atlanti Óceánon*. Azt hiszi, hogy az utat a legkedvezőbb esetben öt, a legkedvezőtlen esetben tizenkét nap alatt megteheti. Az expedicióban tíz személy fog részt venni. A költségeket *Eszak-Amerikában* fogják előteremtani gyűjtés útján.

— **A bezdáni armentesítő társulat a földmívelési miniszternél.** A bezdáni sziget armentesítő társulat tíz tagú küldöttsége ma délután *Daranyi* Ignác földmívelési miniszternél tisztelegget dr. *Edő* Albert nyug. államtitkár országgyűlési képviselő vezetésével. A küldöttség nevében *Molnar* Ferenc társulati igazgató beszélt és a társulat 1800 kat. holdnyi területének *Bezdan* község határával kapcsolatos ártéri területen kívül eső kincstári erdőseggel való átvesztését kérelmezte és a miniszternek ebben a tárgyban a társulattal írtérszített korábbi kérelme körül tapasztalt óhókaró figyelmét köszönte meg. A küldöttségben résztvettek: *Csurszka* Konrád szőv. igazgató, *Tavassy* Lajos taksarépénártéri igazgató, dr. *Kovács* La. ö. községi orvos, *Fleisz* Simon községi bíró, *Kanisai* János társelnök, *Csupó* József, *Semli* József és *Pöcz* József ártéri birtokosok. *Daranyi* Ignác miniszter nagy érdeklődéssel hallgatta meg a kérelmet és megígérte, hogy azt a lehetőségig figyelembe fogja részesíteni.

— **Sok verekedés kevés tánc.** Szegednek szomorú vasárnapja volt a tegnapié. Semmiféle szellemek nem születtek ezen a napon, a lányok egymagukban lézengtek az utcán s katonák és civilek között a legtelesebb volt az egyetértés. Tudnillik nem volt bál sehol, olyanforma bál, amelyben a népmulát. A főkapitány, a kegyetlen, minden szívbéli viszonyok ádáz ellensége, a lányok bánata és még sok ilyen címet lehetne adni neki, szóval: — a szegedi főkapitány betöltötte egyelőre a nép bajait. A legutóbbi idők tapasztalata tudnillik azt mutatja, hogy a bálokban sokkal kevesebb volt a tánc, mint a verekedés. Egy kis bor is ment a legények fejébe a szerelem mellett no meg jó nagy adag virtus s a legkisebb ok elég volt arra, hogy kirepüljön a hüvelyből a bajonett s a lajbizsebből a bicska. S a bajonettnek sincs esze és a bicskának sincs esze s nem is ritkán lepedőben hordták ki a bálból egy-egy lovagot, aki hőlgye becsületének védelmében csendes emberré lett

egyidőre. A nép azonban teljességgel nincs megelégedve azzal a nagy renddel, amit a főkapitány olyan szépen berendezett. Neki bál kell s ha itt-ott egy kis embervér folyik, azért még nem kell a vasárnapnak hétköznapra lealjasodni.

— **Az Irgalom Háza.** Egy végtelenül jó lelkű özvegy asszony vállalkozott arra, hogy jóvátegye Budapestnek sok olyan mulasztását, amit a humanizmus terén követett el a nemabonomság. *San Marco* herceg özvegye, egy született Nákó grófnő vigasztalja magát azzal az özvegyességében, hogy nagy vagyonával jól tesz azokkal, akiktől a gondviselés megtagadta nemcsak a nyugalmas ekzsztenciát, hanem az egészséget is. Nehány évvel ezelőtt alapította *O-Budán a Jó Pásztor* intézetet, amelynek az a célja, hogy megtévedt fiatal lányokat visszavezessen a tisztesség útjára. Ma újra egy olyan intézetet szentelték föl, aminek az özvegy hercegné az alapítója. Ennek az *Irgalom Háza* a neve, s olyan betegek kerülnek bele, akik már gyógyíthatatlanok, akiknek a kórházakban nem igen van helyük.

Az új intézet a Bécsi-ut mellett épül meg. Nagy háromemeletes épület. Telkét a hercegné ajándékozta s az ő költségén épült a kórház is, amely egyelőre ötven ágyra van berendezve s négy kórterme van. Az egyik férfiak, kettő nők s egy gyermekok számára. Ebben a kórházban ápolást kapnak azok a gyógyíthatatlan betegek, akiket a kórházak nem vesznek föl. A kórházhoz szegő kápolna is tartozik, amelyet a kórtermekkel üvegtető köti össze. A hercegnének ezt az újabb alkotását ma délelőtt szentelte föl dr. *Kohl* Medárd püspök *Kirschoffer* Károly ó-budai plébános és több lelkész segédletével. Az ünnepem ott volt az alapító hercegné képviselőjében *Ottó* Adolf gazdasági tanácsos, *Forster* Gyula, az intézet felügyelő-bizottságának elnöke a feleségével, *Benze* Benő kerületi előjáró. *Zboray* Gyula, *Gebhardt* József, *Gyulányi* Adolf, *Gyárfás* Sándor, *Hálász* Gyula, dr. *Reisz* Mór, *Berger* Armin, *Mittelmann* Bernát, dr. *Irsai* József, *Haszmann* József fővárosi bizottsági és kerületi választmányi tagok. *Chyzer* Kornél miniszteri tanácsos, dr. *Bartók* Géza, *Schäffer* Rezső, dr. *Hajduska* Emil, a felügyelő-bizottság titkára és még sokan. Miután *Kohl* Medárd püspök a kápolnát és a kórház helyiségeit felszentelte, a kápolna oltáráról, mielőtt az első misét elmondta, beszédet intézett a jelenlevőkhöz. Az alapítónak megköszönte nagylelkűségét, a felügyelő-bizottságnak megköszönte buzgalmát, az apácákat, akik az intézetet gondozzák, kötelességük szíves és pontos teljesítésére buzdította, a betegeket az ó-budai plébános gondába ajánlotta s végül imát mondott azért, hogy az intézet fönttartásáról ne feledkezék meg a társadalom.

— **Házasság.** Csávosi és bodpai *Csávossy* Gyulának és néhai feleségének, *Szenzó* Valérianak *Alice* leányát oltárhoz vezette az egyetemi templomban *Koronyhy* Gyula krassómezei nagybirtokos. Nászgyökök voltak *Csávossy* Béla képviselőházi háznagy és *Lukács* Antal főrendibázi tag. Esküvő után az országos Kaszinóban fényes dimer volt.

Hirschl Gyula Zala Pákaról e hó 16-án eljegyezte *Schlesinger* Jolánt, *Schlesinger* Dávid leányát Vócinnról.

— **Ami a bohózatról is megnez.** A minap nagy feltűnést keltett a párisi igazságügyi palotában *Georges Feydeau*nak, a híres bohózatírónak megjelenése. Az ügyvédek és felek kíváncsiann néztek utána, szerettek volna tudni, hova megy, mi keresni valója van az igazságnak szentelt komoly csarnokban. Aztán megtudták, hogy a kitűnő bohózatíró — témáért jött az igazságügyi palotába. Néhány perc alatt elérte ennek a híre s minden helyet elfoglalt a publikum a 9-ik tárgyalóteremben, ahol olyan jó dolgok történnek, hogy még a bohózatíró is odamegy témáért. Tárgyaltak pedig ebben a kilencedik teremben a következő esetet:

A panaszos, egy női szabó, 1900. januárjában háziorvosává tett egy török eredetű orvost. A doktor ur szorgalmasan járt betegéhez, s ezalatt fillig beleszeretett a feleségébe. Arról kezdett tehát gondolkodni, hogy a házaspár közt megbontja a békés egyetértést, s addig intrikál, amíg a szabó el nem válik a feleségtől. Ebből a célből a következő pokoli tervet eszelte ki. Bement az asszonyhoz és így szólt hozzá:

— Asszonyom, az ön ura ragadós betegségben szenved. Ha tovább is együtt élnek, az ön tüdejét is megtámadja a kór. Ha tehát kedves az élete, iparkodjék megszabadulni szegénytől.

Anyira ment, hogy már föl is fedezte az asszonyon a tüdőbaj szimptomait. A terv sikerült, mert az asszony nemskóra elvált az urától. Rövid idővel ezután azonban mind a ketten megvizsgáltatták magukat egy másik orrossal, aki kijelentette, hogy egyiküknek sincs semmi baja. Így egyesült erővel törvény elé állították az orvost, akinek eddig 12.000 frank honoráriumot fizettek. A törvényszék az ármányos doktort három havi fogházra, 500 frank pénzbüntetésre és a honorárium visszatérítésére ítélte.

— **Szélhámosok.** Szegedről táviratozzák nekünk: A rendőrség letartóztatta *Sarnyai Márton* és *Szanka János* nevű földműveseket, kik egyszerű emberekkel elhitették, hogy sorsjegyük százezreket nyert és ennek kifizetésére a nyeremény után járó százalék címén pénzt csaltak ki. A családok budapesti bankok igazgatóinak nevével táviratokat hamisítottak, pecsétes iratokat mutattak fel a siker érdekében és ezeket harcolták össze. Egyedül *Hegyesi József* gazdag paraszt 4000 koronát fizetett. A szélhámos parasztok 18 embert csaptak be. A házkutatásnál jegyzéket találtak, mely szerint a család Torontál- és Temesmegyére is ki akarták terjeszteni.

— **Halálozás.** *Borsodi Jenő* tegnap meghalt Budapesten ötvenhárom éves korában. Az elhunytat holnap délelőtt kísérik örök nyugalomra.

Budapesten ma reggel meghalt *Deutsch Zsigmond* magánzó hatvannegy esztendő korában. Az elhunytat a főváros kereskedelmi köreiből általában becsülték. Sok évig a gabonacsarnoknak volt kedvelt tagja.

Műnöhönből táviratozzák, hogy *Seydel Miksa* titkos tanácsos, az államügy tanára ma délután meghalt.

— **Veszedelem egy gyárban.** Veszedelemes tűz tört ki ma délután két óra tájban a Szabolcs-utca 4. szám alatt lévő csiszolókorong- és csiszolóáru-gyárban, amelynek *Fellner Gyula* a tulajdonosa. A gépek hajtására a műhelyek mögött külön favázás épületben, elszigetelten van felállítva egy 15 lóerős benzínmotor. A gyárban ma délután kevéssel 2 óra előtt gyülekeztek a munkások, amikor *Radisch József* gépapoló a gép felé tartott. Egyszerre hatalmas durranás hallatszott, melyet fojtó füst s lángtenger követett, úgy, hogy az öreg gépapoló alig menekülhetett. Pár pillanat alatt a gépház lángtenger volt, amely átcsapott a szomszédos irodaépület tetőzetére is, a nagy hőség miatt pedig a műhely farszelei is annyira fölhevültek, hogy rövid 10 perc alatt az egész lángokban állt. Kezdetben a gyár munkásai s a közeli gyárak tűzoltói próbálkoztak meg a veszedelem elhárításával, de ez vajmi nehezen ment. A veszedelem hírére hamarosan kivonultak az V. VI. kerületi és központi őrségek *Blaschnek* Hugó segédtiszt vezetésével, s hozzáfogtak a munkához. A lojtó tüst és rettenetes melegség nagyon megnehezítette munkájukat, amihez az is járult, hogy egy gőzkazánnak több vezetőcsöve megrepedt, s ontotta a forró gőzt a tűzoltókra. E közben a gépház gerendázata annyira meglazult, hogy az alkotmány összeomlott, a melegtől pedig a gép részei megolvadtak. Míg bent áradoztak a tűzoltók, kint óriási tömeg verődött össze, amelyet azután *Porubszky* rendőrnök sok rendőrrrel, s a közeli szekerész-laktanya készenléte *Krall* Ferenc hadnaggyal tartott távol. A tűzoltók a veszedelemtől másfél óra alatt megszüntették, de a gyár műhelye természetesen ekkorra már használhatatlanná vált. A tűz keletkezésére nézve már annyit meg lehetett állapítani, hogy azt a benzínmotor hiányos kezelése okozta. A benzintartóból vezető cső ugyanis, amely arra van hivatva, hogy az úgynevezett *cylinder*-be vezesse a benzint, ahol az felrobban, igen szűk. A benzint így ma délután ahelyett, hogy a cylinderbe ment volna, visszanyomult a tartóba, s az abban volt benzinkészletet felrobbantotta. A gyárban természetesen az üzemet megszüntették, s holnap megy ki a bizottság, hogy a tűzvizsgálatot megtartsa.

— **Elhárított forgalmi akadály.** A magyar királyi államvasutak budapesti—predaali fővonalának Csucs és Kis-Sebes állomásai között, földcsuszamlás által okozott forgalmi akadály elhárításánál, a személyszállító vonatok ismét akadálytalanul, azaz az utasok átszállása nélkül, közlekednek.

— **A corancezi ötszörös gyilkosság.** Chartresban és környékén nagy izgalmat keltett a közelfekvő Corancez községben történt ötszörös gyermekgyilkosság. A gyany legelőbb két napszámra irányult, akik eddig feltalálhatók nem voltak, azután a gyermekek atyjára, névszerint *Bierere* esett a gyany. Letartóztatták, hogy a meggyilkoltak holttestei előtt kihallgassák.

— **Elfogott vőlegény.** *Veinstein* Vilmos kereskedőség egy gyomai lókereskedő leányának udvarolt s megszöktette a leányt Budapestre. A leány az atyjától ellopott 2000 forintot s azt átadta *Veinstein*-nek. A rendőrség azonban az apa távirati kérésére letartóztatta a szerelmes párt s *Veinstein* Békés-Gyulára kísérte a még nála volt 1700 forinttal s miután a leány szülei időközben a panaszt visszavonták, *Veinstein* szabadiára került. A leány öngyilkosságot kísérelt meg, hogy ezzel szüleit megijeszze. A szülők végre belenyugodtak a frigyre. Az eljegyzést végigasszállították meg s csak másnap vették észre, hogy a vőlegény ellílt s vele eltűnt a szekrényben volt 520 korona pénz is. A rendőrség tegnap *Veinstein* egyik régi szeretőjénél, *Weisz Róza* énekesnőnél letartóztatta s a békés-gyulai ügyészséghez kísérte át.

— **A városház-utcai betörés.** *Lantay István* fűszeres és borkereskedőnél történt betörés és gyújtogatás ügyében a rendőrség nagy eréllyel folytatja a vizsgálatot. Több mint bizonyos, hogy a vakmerő betörés a helyi viszonyokkal ismerős emberek követkét el, s a nyomozásnak hamarosan eredménye is lesz.

— **Rendőri hírek.** A rendőrség letartóztatta *Székely Károly*, *Baumgarten Géza*, *Szente Dezső* napszámokat és *Virág Mari* gyümölcsárus-leányt, akik a szállító-kocsikról loptak el mindenféle tárgyakat. — *Friedmann Róza* pásztori születésű 19 éves kávémerő ma reggel a Rottenbiller-utca 24. szám alatt lévő lakásán marólugtot ivott. A Rókusba vitték. — Tegnapelőtt Ujpesten a Szunyogviszteni egy férfi holttestét fogták ki a Dunából. Az orvostani intézet tetemgyűjébe vitték, ahol ma megállapították, hogy az illető *Weisz Jakab* 35 éves újpesti napszámos. — *Kohn Gyula* husz esztendő kereskedőségét e hónap 18-án eltűnt a Sziv-utca 35. szám alatt lévő lakásáról. Hozzá tartozói a rendőrséggel kerestetik.

— **Somossy-Mulatóban** a *Ferde világot*, a fényes sikerrel előadott ballet-operettet csak még ezen a héten adják, miután a fényes kiállítás a bécsi *Venedig in Wien*-be küldik.

(x) **Aki csak egyszer is használta** Egger mell-pasztillát, meggyőződött, hogy azok köhögéssnél, rekedtségnél fölfelelőhatatlanok. Kaphatók minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Doboza 1 és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér. Főraktár Nádor-gyógytár, Budapest, Váci-körút 17.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

(x) **Sárga oltóját** tisztíttassa az Eilfried-féle szab. sárgaoltó-folttisztító olajjal, mely a foltokat egyszerű bedörzsölés után kiveti és a bőrt puhítja. Kapható minden drogeriában, festék- és bőr-kereskedésben. Főraktár: Eilfried J. és Fia padlóház- és festék-áru raktára. Budapest, VIII. József-körút 81/b.

(x) **Előrendü,** a fővárosban és az országban elismert műterem *Kossák József* cs. és kir. udv. fényképező, Kossuth Lajos-utca 12., szemben a Nemzeti Kaszinóval, látványos kirakat a kapubejártnál.

Eladott gyermekek.

Berlin, április 23.

Szívem véérébe mártom tollamat. Megkínzott gyermekekről fogok szólni, kik az édes magyar honban láttak napvilágot, hogy messze földön, hazától, gyermeküktől megfosztva, éhezve, fáva szenvedjenek. Berlin utcáim hosszabb idő óta feltűnést keltenek az apró kis tők fiúk, akiket itt perze magyaroknak néznek. *Mauzifalle* név alatt ismeretesek ők. Foszladozó rongyokba burkolt, télen félíg megdermedt, didergő vézna testük meggörnyed a hátukon fölhalmozott mindenféle, itt Berlinben összevásárolt lim-lom alatt, közülük az elkerülhetetlen egérfogó sem hiányzik, mely nekik a nevüket szerezte.

Egy jeges, fagyos teli napon begurult hozzám egy kicsi, kis fagyos valami.

— Kauf Mauzifalle, schlechte' Geschäft!

Igy szól az apró, alig tíz évesnek látszó, kis tők fiú. A hideg pizse kis tótos orrocskáját, mely akár egy érett paprika, tövig pirosra festette. Megsimogattam a nyomor gyermekét. Visszahuzódott tőlem és gyanakvoan nézett reám, mint egy megriasztott kis vadállat. Szemében se bánat, se öröm, csak ennyit mondott:

— Nem tudom magyarul!

Mikor már kissé fellemegekedett és megnyertem bizalmát, elbeszélte történetét.

— **Trencsénmegyéből,** Béla faluból való vagyok. Iskolába jártam, az édes apám aztán eladott engemet tizenhárom forintért egy Turócmegyéből való embernek. En nagyon sirtam és nem akartam vele menni, de még az éjjel elhozott engemet és még három kis társamat ide Berlinbe. Itt három évig kell nála maradnom, azután hazavisz és édes apám ismét kap tizenhárom forintot. Még csak egy fél éve, hogy itt vagyok a majszternál, de három évig kell számára házalnom. Most harminkeft fiu van nála, rajtuk kívül azonban még sok tők fiu van itt más majszternál. A mi majszterunk feleségével szép házban lakik és szépen kiöltözködve jár. Mi egy nagy tők legénynek, ki a majszternak a pénztárosa, pincében lakunk s egy kis rakás szalmán hálunk, csak a pénztáros urnak van ágya. Minden nap annyit kell árulni, hogy két márkát tudjak hazavinni. Amelyikünk nem hoz annyit, azt a kasziros ur a padra fekteti és borzasztóan elveri. Amelyikünk három márkát hoz, az kap tíz penniget. Ennivalót nem kapunk, csak reggel, mielőtt elmegyünk hazuról, kapunk egy darabka fekete kenyert és egy kevés fekete kávé. No, de most mennem kell, mert különben verést kapok...

Még más négy tők fiút sikerült kihallgatnom. Mind ugyanazt vallotta, mit a kis Jóska. Az egyik még azt is beszélt, hogy a mult ősszel a „Schutzmann“ (rendőr) már egyszer bekísére, mert még nincsen tíz éves. Egy másik meg arról panaszkodott, hogy nagyon csunya s az emberek e miatt nem akarnak tőle vásárolni; miért a kasziros ur, meg a majszter ur is nagyon sokat verték, míg össze nem esett és földagadt a teste, akkor azután kórházba vitték.

— Jaj, be jó volt ott, a doktor tőtl beszéit velem, azt bítem, hogy a menyorszába jutottam! De

ismét visszaküldötték a majszterhoz s én sirtam, mert nagyon szerettem volna még beteg lenni...

Igy panaszkodott a szerencsétlen; mennyit ki-nozhatták a szegény fiút, hogy neki még a kórház falai is menyországnak tetszenek nyomoruságos szabadságához képest. — De minek a kommentár? Ugy hiszem ez teljesen fölösleges; a száraz tényállást akarom csak regisztrálni, ez a kötelességem.

Elmondhatnám még ez alkalommal, hogy mennyire előre van Németország a gyermekvédelem terén s egyéb másban, és hogy milyen élénk tevékenységet fejt ki ez irányban a svájci *Gemeinnützige Gesellschaft* Szt.-Gallenben, s milyen világra szóló munkát végez a gyermekmentés körül az angol *National Society*. De halgatok, mert jó hazám is felkarolta már a gyermekvédelem ügyét. Bizonyítja ezt az 1899. évben Budapestem megtartott nemzetközi gyermekvédő-kongresszus, melynek naplója most hagyta el a sajtót, amelyből konstatálhatjuk számos külföldi és hazai tekintélynek a nemes ügy iránt való érdeklődését. Nagy lelki gyönyörűségemre szolgál, hallanom, hogy a kormány a nemzetközi gyermekvédő-kongresszus határozatainak egy részét törvénybe készíti iktatni.

Kétségtelenül hasznos tilalom az, mely a magyar munkások kivándorlását korlátozni igyekszik, ezek azonban legalább dolgozni és néha szerezni is képesek. De a szegény tők gyermekek, kiket hazájukból elhurcolnak, hogy idegen földön kiozzák és velük emberzsorát üzennek, tehetetlenségükben nem tudnak segíteni magukon. Alig van ország és abban világváros, hol a magyarság oly fényesen és oly nagyszámban lenne képviselve, mint itt Berlinben. E mellett annál sajnálatosabb és szegényrelebb, hogy ezek a szerencsétlen tők gyermekek, a százával csavargó Mausifallek szintén képviselik a magyarokat. Végre is nem lehet tagadni, hogy a szegénykékből töcsője is Magyarhonban ringott, s bennük is vér van a mi vértünkben. Az Országos Gyermekvédő-Egyesület most avatja új menházát. Hadd épüljön fel mihamarabb mennél több menház, hogy ne kelljen messze idegenben elpusztulniok a szegény gyermekeknek.

Malcomes Gizella báróné.

Mészáros hazatérése.

— Dialog. —

Mészáros Imre több heti tanulmányutjáról visszatért a fővárosba.

SZEREPLŐK:

Mészáros Imre igazgató.
Csepke portás.

(Színhely: az Operaház hajós-utcai kapuja előtt; idő ma reggel.)

Mészáros Imre (döröngöl, pléddel):

Elkőborolni néha napján,

Hová vasuti sín vezet,

Körutazási jegy alapján, —

Nem épp utolsó élvezet!

Nizzában téptem két virágot,

Pilsenben ittam pilsenit, —

Bejártam ismét a világot,

Es most jó színben vagyok itt.

A Hajós-utca népe tődul,

A menny derülten néh le ránk, —

Megérkező igazgatótúl

Légy üdvözölve, Operánk!

(Köszön.)

Csepke magában:

Valóban, én az emberekkel

Nem szoktam bánni ridegen, —

De mégis furcsa: kora reggel

Ki ez a nyájas idegen?!

Mészáros Imre:

Nem sejtik, abban mily rezon van,

Ha a színház direktora

Távol van épp a főszereponban,

Melynek csak így megy jól sora.

Most, mint szezonvég, leng fölöttem

Imádott, bájos tavaszom,

Tebát nyugodtan hazajöttem,

Ilyenkor már nem utazom!

(Belép.)

Csepke (hozzálép):

Kit keres itten, nyájas idegen?

Mészáros Imre:

Csepkém?! Hát megboldult, öregem?!

Hát rá sem ismer a direktorára?!

Csepke (meglepdőve):

Be rég nem láttuk! Itt van valahára!

(Sir.)

Örömről szól szememben ez a csepke...

Mészáros Imre:

Mégis derék egy ember maga, Csepke!
No hát, mi újság? Hogy van a sorunk?

Csepke:

Direktor ur még a direktorunk...

Mészáros Imre:

Ez biztos, mondja?

Csepke:

A szavamra mondom.

Mészáros Imre:

No ez derék. Mert már nagy volt a gondom.
Mi történt még?

Csepke:

Tudja azt hiszen!

Az Operánk mindég hogy operált?
Kaput nyitunk és nem jön senkism. —
De a tanulmány ut hogy szuperált?

Mészáros Imre:

Szíves érdeklődését köszönöm, —
Volt itten-ottan némi örömöm.

Csepke (kiváncsin):

Tetszett találni Trisztánt meg Izoldát?

Mészáros Imre:

Az ördög vigye el a maga dolgát, —
Ezt a lapokból olvashatja, mi?

Csepke:

Honnét tudnék ilyet gyanítani?!

Mészáros Imre:

Trisztán, Izolda nincs. Van más egyéb,
Mi fontosabb is mindenléleképp.
Egy szerződéssel jöttem én haza...

Csepke (közbeszól):

Lesz tenoristánk? Mégis igaz a...

Mészáros Imre:

Dehogy! miféle ideái vannak!
Egy szerződést találtam künt magamnak,
Mint második bráncista. Hígyje el,
E földön óvatossnak lenni kell.

(Hídegen.)

Különb, hol van a hivatalom?

Csepke (jelenti):

Harmadik lépcső. A baloldalon.

(Függöny.)

G—ly.

Divat.

Budapest, április 23.

Tulajdonképpen azt a oimét szerettem volna adni ennek a kis, asszonyos csevegésnek, hogy *Párisi titkok*. Hiszen nincs ennél vonzóbb előtűnk. Egykor, mikor a halkötetes regények ideje volt, hat kötetet át is lázasan kutattuk a párisi titkokat. Most, hogy az olvasás már jóformán a tárcacikkre szorítkozik csak, legalább a divat fejlődésében, meglepetéseiben, szeszélyeiben és diadalaiiban keressük a párisi titkokat, a párisi levegőt s azt a nagy, titkos hatalmat, mely elragadtatást űnt a szívünkbe, hihelyt arról van szó, hogy az, amit látnak, különösen a toilette, egyenesen Párisból való. Párisba járunk divatot tanulmányozni, izlést finomítani, pedig istenem, a mi magyar szívünk, magyar lejtünk és dolgos kezünk is csak asszonyi „anyag” s ez az anyag Budapesten is megteremtí azt, ami a párisi levegőt titkatoságából bontakozik ki. A mi nagy szerepét vívő művésznőink már tudják, hiszik és vallják ezt és diadalra viszik például a Demi-mondeot, ezt a par excellence toilette-darabot olyan ruhákkal, melyek bizony nem Párisban készültek, mint azt sokan kishitűen képzelik.

És így lesz ez a nagy versenyek feltűnőbb öltözékéinél is. Abban az elragadó csábos frou-frouban, mely körüllegli majd a mi mondaine-asszonyaink gyönyörű természetét párisi titkokat fogunk kutatni, sőt rá is hibáznunk, pedig hát azok bizony egészséges magyar ruhák lesznek; igaz, hogy a szép asszonyaink aztán annál igazabban párisiasak, ha nem is párisiak. Nálunk, hála istennek, már nemcsak maga a nagy divat-város teremti a divatot, hanem hozzájárulnak ahhoz a viselőik is. A divat ezerméle új ötletet, gondolatot, szeszélyt áraszt szét, de azt már a mondaine-asszonyaink határozzák el, hogy mi lesz ezek közül az, ami igazán uralkodó divat. Április elsejéig, mialatt a nagy versenyek gyönyörűségei készülnek, folytonos forrongásban és alakulásban van a divat. Színek, szabások küzdenek az elsőbbségért, az általános hatalomért s tünnek el ismét nyomtalanul. És tart ez a küzdelem a mai napig, mikor már biztos hírt adhatunk a győzelemről.

A nyári könnyű ruhák világában a fényes

selyem lett a győztes és mellette a liberty-gaze; sima színben is, de leginkább a virág-minták üde pompájában. De azért a foularde is megtartja azt a régi szeretetet, mely eddig is kitüntette, a könnyű grenadine is számítat hűvekre. Csak a bareche tünik el és helyét a kedves, simulékony selyem-linol és selyem-orepon szövelek töltik be. Nagy sikerek várnak a selyem battisztokra, s ezek közül különösen az ekrű, legkülönösebben pedig a fehér lesz a kedvenc. Ezt a fehér battisztot aranypontok árasztják el s ez a két szín: az ártatlanság s az arany színe, — mely a divat szeszélyéből lám megér együtt, — lesz valószínűleg a nyári ruhák uralkodó színe. Már is akadt hiva egy szép uri asszony személyében, ki a nagy versenyek alkalmával diadalra is fogja vinni.

Ez a költészetből s álomból termett fehér ruha apró szegélyekből van összeállítva. Lengességét az a festett gaze adja meg, mely lehelletszerűen reáborul. Fényes és értékes pompáját pedig az arannyal himzelt aplicatio, mely guirlande-szerűen fogja körül. Fekete chantilly figurát ad ennek a ruhának kecsességet, míg azt a szelid pongyolaságot, mely az ilyen figúrokat kiegészíti, fehér mousselineből és szegélyezett battisztból készült buffon-derék szerzi meg. A figurát és blúzt festett battiszt applicatio köti össze, az öv helyét pedig egy álnok, simulékony, oszala arany kigyó foglalja el... Arany kigyó a fehér ruhán. Szinte szimboliztikus, de nagyon enyhíti a gonoszabb gondolatokat az az újítás, hogy az öv helyett viselt arany kigyó nem jou-joukat, drága köveket zörget már a szájában, hanem apró virágcokrokat hullajt a fehér ruhára. Ehhez az öltözékhez természetesen gombafarmájú kalap való — mert hiszen ez a forma a határozott favorit — még pedig fehér-tekete lószórból. Fehér napernyő vet rá káprázatót árnyat, a ruha szöveteiből készül, kendőalakban szabott ernyő, melyet dús mousselinea festett virág-disz borít be. Most tessék elképzelni, hogy egy szép vörös-szöke asszony fogja ezt az öltözéket viselni, s megint kísérteni fog a hazai jókat meg nem becsülő szívünkben a párisi titok.

Komoly versenytársa lesz ennek az öltözéknek az a másik, mely a határozottan győztes kelmét, a rózsaszín árnyalatait sejtől fehér szilket viszi haroba. Ehhez a csalfa fehérséghez a nilus-zöld szegődik, hogy entre deukkal a guipure hatását próbálja ki. Crepe de chine applicatio és himzész látyola borul aztán erre a poétikus szövetségre, melyet a nilus-zöld kötött e fehérrel, a szilikkel, mely minden mozdulatra szemérmesen s melegen épírl. Formára nézve ez a szoknya s vele együtt a legdivatosabb dísz-aljak alul szerpentin szabásuak. A derék bolero, buffon, de nagyon új és érdekes rajta az, hogy a nyak- s a mellből egy tenyéryi fehérség szabadon látszik a négyszög kivágásból. Persze hátul annál magasabb a gallér, melyet bájos újdonságképpen apró aranyseggel teletűzdeli szalagok kötnek össze. Ilyen szalagból készül az öv is. Ehhez a ruhához fehér Rembrandt-kalap fekete malinnal és dus struccotoll-diszszel; a tollak természetesen hátul.

S míg ez a két ruha a fehérnek, az aranynak, a szilikenek s a nilusnak szerez híveket, egyszerre csak, mint egy egészséges, vidám kacagás tünik fel a harmadik verseny-szín: a cseresznye-piros. Fekete-haju, kék szemű asszony ruhája. A cseresznye-piros kicsit rítkító hatását azonban áttetsző, ekrűszínű pókhálószerű felső tompítja. Ehhez cigányos volna az arany, tehát a csokrok acélcsöveget kapnak, az ekrűszínű lenge dudorok között pedig egy üde cseresznye-bois fut le.

Ezek természetesen a paradés ruhák. De miután a hölgyek nagy része, még pedig a nagyobb része keveset parádézhat a divat-tudósító a praktikus ruhákról sem feledkezhet meg. Uteai ruhák színe a molnárkék, a vieux rose, szürke. Sok a kabát, a bolero, de kevés lesz a blúz. Valószínűleg egészen eltűnik s helyét a mellény foglalja el. A ruhaujak veszedelmesen bővülnek, ellenben a derekuk annál eszesebbek lesznek. Bizony, visszatérnek a feszes, szűk derekuk s ezzel együtt újra itt lesz a fűző, amelyről már szinte megelégedkezett a divat is, a szép asszonyok is s csak a professzorok olvastak fel — ellene... A kelmék közül kedvelt a homespune, a baige, a cachemir. Az uteai ruha díszé magából a kelméből teik ki leginkább. Ezt aplikálják sok izlés-sel, fejtörő és nehéz munkával. Uteai ruhákhoz a lószór-kalapokon kívül a borszin-szalma díszes, természetesen toll nélkül. Egyáltalában a toll meglehetősen leszorult a szereplés színteréről. Egy kis strucc, egy kis kócsag még akad itt-ott. De a lapos kalapok, melyek határozottan győztek, tollal díszít nem tűnnek. Jóformán alig is van ezeken más dísz, mint a selyem-gaze, melyből készültek s belül, hátul virág. Sok virág. És pedig nem büszke rózsák, hanem vadvirágok gyönyörű füzerei, bokrétaí a szép, szabad természetnek, hová a divatos ruhák viselői már is vágyanak.

Berkovicsné.

FŐVÁROS.

(*) **A jövő évi közmunka-programm** tervezetének megállapítása előjából ma dé. után értekezlet volt az új városháza helyiségében, *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester elnöke alatt. A javaslatba hozott közmunkák közt van a Szent György-tér burkolata, a Városház-utca, Egyetem-tér, Váci-utca, Zöldfa-utca, Reáltanoda-, Aranykéz-, Rostóly-, Sütő- és Magyar-utca, a Gizella-tér, a Zrínyi- és Klotild-utcaok aszfaltozása, a Vigadó-utca faburkolata, a Csengery- és Rózsavölgyi-utcaok aszfaltozása, a Gyár-utca kövezése, a Szegegyház-tér rendezése, a Bethlen-utca burkolása, a Népszínház-utca boulevardszerű rendezése, stb.

(*) **Új építkezések.** A magánépítési bizottság tegnap kiadta az építési engedélyt Kovács Bebestyén Endrénének, IV. ker. Koronahéreg-utca 520. hr. számú négyemeletes házra. Berchtold Rikárd és Miklós grófnak, IX. ker. Űllői-ut 9289. hr. számú háromemeletes házra. Özv. Egger Samunénak, VI. kerület Városligeti-fasor 4194. hejrajzi számú egyemeletes nyaralóra.

(*) **Adókövetés.** A fővárosi adókövető bizottságok folyó hó 24-ikén (szerdán) tárgyalni fogják u. m. a II. ker. megbízottak, az V. ker. a) bizottság a 846—864; a VI. ker. a) bizottság a 3963—3974. helyrajzszámú házakban összeirt adókötelesekre vonatkozó; a VI. ker. b) bizottság az 1548—152a/2/a—3232—3272. hrsz. alatti meghívottak, a VII. ker. a) bizottság a 4887—5270. sz. a. külön meghívottak és a VII. ker. b) bizottság a 4306/2—3—4324. sz. a. külön meghívottak III. oszt. adójavaslatait.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Ney Hermína, mint Aida.** *Ney Hermína* a jeles fiatal énekesnő, aki a minap *Fidélia* Leonorájának nemes alakításával egy csapásra hódította meg a közönséget, ma este *Aida* címszerepében folytatta vendégszereplését. Hosszu évek óta először volt szerencsénk olyan Aida-hoz, aki szerepét magyarul és staggione-módonálkül nélkül énekelte. Van ebben a fiatal énekesnőben valami egyszerűen nemes bensőség, amely énekére és játékára az igazi művészet varázsát lehel. Aethiopia barna leányának tragédiája, amely többnyire csak dobhártyánkat gyönyörködtette, ma közel férfőzött a szívünkhöz és többek között a Nilus-parti duett egyenlő részlete csaknem az újszerűség hatásával volt ránk. Ez az Aida nem a tempók elnyújtásával fejezi ki fájdalmát, hanem szívből szivbe ható hangokon, azonfelül pedig művésziileg illeszkedik bele a dalmű keretébe a maga egyéniségével, továbbá se hangbéli erőszakoskodással, sem a staggione-játék üres pátozával nem tőr folyton a lámpák elé. A fiatal művésznőnek hatalmas sikere volt, amelyet annál többre kell becsülni, mert *Vasquez* grófné csudásan szép organuma éppen ebben a szerepben aratja legnagyobb diadalait. — Nagyon sajnáljuk, hogy az előirt szinpad zene ismét elmaradt. Gyufával takarékoskodnak, ahol havanna-szivárokkal fűtenek. (G.)

** **Vigszínház.** A *Deutsches Theater* tagjai ma este *Dreyer* Miksa négy-felvonásos színművét, a *Probe* kándidatot mutatták be. Mondanunk sem kell, hogy a nézőtér zsutolásig tömve volt. Most már bizonyosra vehető, hogy az összes német előadásokat ilyen tömött házak fogják támogatni, mert a budapesti közönség az olaszok íránt sem mutatott ekkora érdeklődést. A *Probe*kándidatot mult nyáron a fővárosi Nyári Színkörben adták. (*Látkó* Andor kollegám fordította magyarra.) *Ibsen* elvei és receptje szerint készült a bajtalanul igazságszeretet dícsőítésére. *Fritz Heitmann* egy északnémet realiskolában *Darwin* tanai alapján fejtegeti tanítványainak a teremést. Ilyenformán összehűzők a bibliával és a realiskola szigoruan vallásos szellemével. Tanáriarsai silány opportunisták, akik titokban egy gondolkoznak, mint ő, de nyíltan nem vállalnak szolidaritást vele. A magára hagyott fiatal embert az igazgató kényszeríti, hogy vonja vissza vakmerő állításait a tanítványok előtt. *Fritz Heitmann* a szülei és a menyasszonya kedvéért hajlandó erre a megalázó lépésre, de mikor a következő órán az összes tanárok jelenlétében meg akarja tenni a visszavonó nyilatkozatot: nem tudja megtagadni azt, amit tudományos meggyőződése szerint igazságnak gondol. Ahelyett, hogy koncessziót tenno az iskola szellemének, bucsuzik a tanítványaitól, fűntartja tudományos elveit a bibliával szemben és a fiatalokat is arra buzdítja, hogy maradjanak rendületlen hívei az igazságnak. Az iskolában persze nincs többé maradás és elveszti a menyasszonyát is, akinek jól nevelt német kisasszony létére nincs annyi bátorsága, hogy elváljon a szüleitől és a veszedelmes radikális oldalán nekimenjen a bizonytalan jövőnek. Egész környezetéből csak egy akad, aki sorsát megosztaná: rokona, *Geissler* Mari, az okos és széplelkű tanítónő. De *Fritz Heitmann*, az igazság

bajnoka, kijelenti a leányok, hogy áldozatkészégét nem fogadhatja el, mert szerelme a Gertrudé; akiről lemondott. És meggy, egészen egyedül s azzal a fennkölt tudattal, hogy vértanuja lehet az igazságnak. — Az egész darab voltaképpen a harmadik felvonásért készült ahol Fritz a tanár és a tanítványok előtt nagy hévvel jelenti ki, hogy nem von vissza semmit. Ez a fevonás kitűnően van megírva és nagyon hatásos. A komoly jelenet egy előzetes tanári konferencia vezet be, ahol a gyáva és állásukat féltő professzorok hizelegnek a direktornak, titokban pedig összenevetnek és elárulják, hogy mennyire kicsinylik a vallásos formáknak ezt a jesusita-lelkű stréber képviselőjét. Ennek a jelenetnek a szatírája mindenütt visszhangot fog keltetni, ahol szolgalelkű tanárok és stréber igazgatók vannak. Valószínű, hogy sok tanári konferencián éppen ez a hang az uralkodó. Egyebekben pedig elképpedve kérdezzük magunktól: lehetséges-e, hogy a művelt, modern Németországban ilyen alacsony maradiság üljön orgiákat a reálisok? tanárok tudományos meggyőződésén? Ha Dreyer rajna nem vakmerő és tendenciózus tulzás: ószintén sajnáljuk Germánia mai ifjúságát és tanári testületét. — A darab többi felvonása nem elég érdekes és a párbeszédekben kevés a fűszer. A közönség Reinhardtton mulatott legjobban, aki egy félnök tanárt adott rendkívül kedvesen. Az igazság hősét (Ibsen és Uriel Akosta magzatát) Kayssler játszotta és szimpatikus külsejével, férfias játékkal általános tetszést vívott ki magának, kivált a harmadik felvonás nagy jelenetében, ahol zajosan tapsolták. A hölgyek közül Heims Elza szerepelt, de a konvenció német bakfis lapos naivitása miatt nem tudta kifejtetni négyes tehetségét. (d. e.)

Kisfaludy Színház. Telt ház előtt adták ma a Kisfaludy Színházban a *Becsületet*. Trast gróf szerepelt *Marcházi* (Kövér) Miklós játszotta, mint vendég. Elegáns megjelenése, természetesen beszéde és alakításának kerekése sikert szerzett számára. Alma szerepében kedves és ügyes volt *Tallán* Ida, a Népszínház tagja. A vendégek a többi szereplővel egyetemben sok tapsot kaptak.

Gazsi Mariska a Vígyszínházban. *Gazsi Mariska* a Népszínház kiváló tehetségű naívája, mint értesülünk, saját kérelmére létrejött egyezés alapján megvált a Népszínház művészi kötelekéből és a Vígyszínház tagjai sorába szerződött. A kitűnő művésznő első fellépésének idejét, minthogy a Vígyszínház műsora már ugyszólván ez egész idejére kész, csak később állapítja meg a színház igazgatósága. A szerződés egy kitűnő tehetség érvényesülésének és művészi fejlődésének ad teret a Vígyszínház ensemblejében.

Elégtétel Porzolt Kálmánnak. Az Egyetértés több cikkben támadást intézett *Porzolt Kálmán*, a Népszínház igazgatója ellen, ki ez ügyben kikérte a népszínházi bizottság ítéletét és a cikkeket szerzője ellen sajtóper indított a budapesti büntető törvényszéknek. E támadásokkal szemben a Népszínház igazgatója hármassal elégtételt kapott: a népszínházi bizottságnál, a büntető törvényszék előtt és magában az Egyetértésben. A nevezett lap mai száma ugyanis a *Porzolt ügy befejezése* cím alatt a következő közleményben ad önként elégtételt a megtámadott igazgatónak:

A népszínházi bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott *Porzolt Kálmán* amaz ügyével, amelyet az Egyetértés több cikkben szellettett. Az ülésen *Halmos János* polgármester elnököt s felolvastatott a végrehajtó bizottság ez ügyben hozott határozata az összes ügyiratokkal együtt. A bizottság ezek alapján a *Porzolt* igazgató ellen felhozott vádakkal szemben konstatálta, hogy *Porzolt* nem élt vissza igazgatói hatalmával a színház női tagjaival szemben. Ellene sem a tekintetben, sem három éves szingargatói működése alatt más irányban sem merült fel semmiféle panasz. Annak idején lapunk provokálta a népszínházi bizottság ítéletét, s örömmel konstatáljuk, hogy a bizottság felhívásunknak eleget tett, egyszerűen örömmel konstatáljuk azt is, hogy *Porzolt Kálmán* igazgató a bizottságtól teljes elégtételt kapott. Ezen elégtételt a magunk részéről is önként szívesen megadjuk neki, annál inkább, mert annak idején megjelent közleményeinkben az ő magánbeesületét érinteni különben is a legtávolabbról sem volt szándékunkban.

A cikke szerzője ezzel egyidejűleg kérvényt nyújtott be dr. *Kállay Miklóshoz* a büntető törvénysek vizsgálóbírához, melyben hasonló tartalmú nyilatkozatban elégtételt nyújt a megtámadott igazgatónak, s így az ügy része is a nyilvános végzetárgyalást megelőzőleg a vizsgálóbíró előtt befejezést nyert.

A bécsi Népies Opera. Az osztrák császárvárosban terbe vitt *Népies Opera* céljaira ugyilátszik, a zátonyra jutott *An der Wien* színház épületét fogják kibérelni. Az operát tervező társaság egy bécsi újság szerint tíz esztendőre béreléni ki az emlelt színházat évenként száz ezer korona bérrészeget. Amennyiben azonban a *Népies Opera* terve nem válnék be, jogában állana a társaságnak a szerződéstől három év leteltével visszalépni.

A Berliner Theater a Magyar Színházban. A *Berliner Theater* ismert vendég szereplése május 1-én kezdődik a *Magyar Színházban*, s *Lindau Pál* berlini igazgató ma személyesen Budapestre érkezett, hogy a vendégjáték műsorát megállapítsa. *Lindau*, mint értevelünk, a mai nap folyamán meglátogatta gróf *Eulenburg* német nagykövetet, aki ezidőszert Budapestben tartózkodik. A *Berliner Theater* ensemble-je ötven tagból áll, s a színház a saját szócinikus felszerelését is idezállítja, hogy ugyanabban a keretben adhassa előadásait, mint Berlinben, ahol a legelső műintézetek közt szerepel. A vendég szereplés első hat estjének a műsora a következő lesz: Május 1-jén *Robert Guiscard*, tragédia (törédék), írta *Kleist* Henrik. *Erönkőn felül* (Über unsere Kraft), I. rész, színmű két felvonásban, írta *Björnson* Björnsterne. Május 2-án: *Erönkőn felül* (Über unsere Kraft), II. rész, színmű négy felvonásban, írta *Björnson* Björnsterne. Május 3-án: *A két Leonora* (Die beiden Leonoren), vígjáték négy felvonásban, írta *Lindau Pál*. 4. én, 5. én és 6-án a három előadást ugyanezen sorrendben megismétlik. Jegyek a hat első előadásra a *Magyar Színház* elővétel-pénztáránál kaphatók.

Az amerikai milliók vége. A *World* című újság azt az érdekes hírt közli, hogy Amerika megszűnik az a világrész lenni, ahová az európai színpadok híres star-ja elzarándokoltak biztos milliókért. Ennek első és legbiztosabb jele, hogy a new-yorki *Metropolitan Opera House*, mint ilyen, megszűnik létezni. A színház tulajdonosainak nemes kedvük többé a mecenás szerepére; erre a tényüzésre a leggazdagabb milliómosoknak sincs kedvük többé. A színház pompás nézőterét, mely a világ legnagyobb nézőtere, — egy akrobata-társulatnak adják bérbe s ez fogja ezután...repartoirejének legjobb darabjait" oit előadni. A *World* arról is hírt ad, hogy a *Reszke*-testvérek, *Melba* asszony és *Calvé* kisasszony nem fogják többé *New-Yorkot* telkeresni.

Pályanyertes akadémiai növendékek. Az Országos magyar királyi zenekadémia holnap este 1/28 órákor tartja ötödik nyilvános hangversenyét az intézet nagy termében. A nyolc számból álló programmon szerepel *Gyémánt Miklós Magyar himnusza* (Erzsébet királyné emlékére) és itjabb *Ábrányi Emil Magyar suite-je* vonós zenekarra. Mindakettőt ezuttal mutatják be először, az elsőt az intézeti énekkar, a másodikat az Akadémia zenekara. Ezt az utóbbit a fiatal szerző maga fogja dirigálni.

A denevér reprize. A *Magyar Színházban* holnap, csütörtökön, tartják meg *Strausz János Denevér* című operettjének a reprizét *Adél* szerepében *Ledófsky Gizellával*, *Rosalinda* szerepében *Szoer Ilonával* és *Eisenstein* szerepében *Ráthonyival*. Az operettből nyilvános főpróba nem lesz.

Sembrich Marcella Berlinben. *Sembrich Marcella*, a hírneves énekesnő, olasz operatársulatával visszatért amerikai művészkerületből, amelyen nagy ünnepeknek volt tárgya. A művésznő most *Berlinben* van, ahol május havában az udvari operában fog hosszabb időn át vendég szerepelni.

A Magyar Színház eredeti újdonsága. A *Magyar Színház* legközelebbi újdonsága *Zboray Aladár* *Az izomfiak* című eredeti énekes bohózata lesz, amelynek zenéjét *Zboray Ábris* írta. A darab olvasópróbját ma délelőtt tartották meg.

Novelli körutja. *Ermete Novelli* befejezte bécsi vendégjátékát s innét Zágrábba s Dalmácia nagyobb városaiba megy. *Novelli* ezévi körutja Londonban fog beteleződni.

Mély kisasszony Bécsben. *Mély* kisasszony mekezdte bécsi vendégjátékait s első este a *Nebantsvirágot*, második este *Madame Mephistot* játszotta. A francia szubretnek épp úgy, mint nálunk, Bécsben is örüsi volt a sikere.

Operaelőadás a Telefon Hírműködésben. A *Telefon Hírműködés* ma előzetesnek és hallgatónak szórakoztatására a *Magyar Királyi Operaház* előadását fogja közvetíteni. Elsőadásra kerül a *Jancsi és Juliska* opera, utána pedig a *Babotinél* balettel, melynek zenéje szintén hallható lesz a kagylókör keresztül. Az előadás kivételesen 5 órákor veszi kezdetét s így a Hírműködés rendez. kalonazene-hangversenye elmarad. Este az opera előzetése után *cigányzenét* közvetít a *Telefon Hírműködés* 11 óráig, melyet megszák a fél 10—10-ig terjedő felolvasás, melynek keretében a legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság.

MŰVÉSZET.

□ **A Nemzeti Szalon választmánya** ma délután 6 órákor gróf *Andrássy Gyula* elnöklele alatt tartotta alakuló ülését, melyen a tagok majdnem teljes számmal jelentek meg. Gróf *Andrássy Gyula* üdvözölte a választmány tagjait és sikert kívánt a kedvező reményekkel megindult egyetemi év működésének. Azután üdvözölte *Véssi József* alelnököt és *Csók István* művész-alelnököt, kik ma léptek tisztuljka. A választmány ezután hozzátartott az igazgatóság újalakításához. Ügyvezető igazgató lett: *Ernst Lajos*, művészeti igazgató: *Bruck Miksa* igazgatósági tagok: *Kardos Gyula*, *Kézi-Kovács Kászó*, *Kammerer Ernő*. Azután megválasztották pénztárosnak *Baumann Antalt*, műtársnak *Rubovics Márkot*, ügyészek dr. *Késsy Józsefet*, Gróf *Andrássy Gyula* ajánlatára

egyhangulag lett ismét titkár *Rózsa Miklós*. Az új ügyrendet kidolgozó bizottság tagjai lettek: *Kardos Gyula*, *Kaczidny Ódón*, *Kézi-Kovács László*. A választmányi ülés ezután a Nemzeti Szalon munkaprogramját tárgyalta. *Kernstock Károly*, *Urházy Ferenc* és *Déry Béla* hozzászólása után *Ernst Lajos* ügyvezető igazgató fejlette ki programját általános tetszés közepette. A Szalon évenként két nagy kiállítást rendez új és eredeti művekből, azonfelül egy-két kollektív kiállítást nagy művészek munkából. A Szalon ezentul állandó művásárt tart fenn hónapokint megújuló sorozattal. A tartalmas programot nagy helyiséssel fogadták és hatása alatt emelkedett hangulatan ért véget a választmányi ülés.

□ **Felolvasás.** *Bathányi Lajos* grófné, született *Andrássy Ilona* grófné ma délután előkelő társaságot hívott össze *Margit-rakparti* lakására, hol *Malonyai Dezső* művészeti felolvasást tartott. Az *Andrássy-palota* ritka műkinései, melyeket a házasszony és fivere, gróf *Andrássy Gyula* magyaráztak, melán elragadták a nagyszámu vendégek. Ott voltak a hölgyek sorában: *Szell Kálmán*, a miniszterelnök neje, *Andrássy Tivadár* grófné, *Károlyi István* grófné, *Vay Gábor* grófné, *Dániel Ernő* báróné, *Hegedűs Sándorné* stb. A felolvasás előtt *Geyer Steff*, a csuda-jánka hegedült Hubay Jenő zongorakísérete mellett. A Faust-vázotat valósággal elragadta a hallgatóságot, mely zajos tapsokkal tünette ki a nagytehetségű gyermeket. *Malonyai Dezső* szabadon beszélt a művészet nemzeti jellegéről s ezzel kapcsolatban a Párisban élő amerikai *Bartel Pál* híres modern szobrászt és ennek alkotásait elemelte finoman és ötletesen. Azután megint *Geyer Steff* hegedült magyar nótákat s végül teát szolgáltak fel a vendégeknek.

□ **Sétahangverseny a Műcsarnokban.** A tavaszi nemzetközi képkiallítás alkalmból holnapután, csütörtökön tartják meg a második sétahangversenyt a Műcsarnokban. A zene este 6 órákor kezdődik és 11 órákor ér véget. Belépődíj 1 korona. A kedvezményes jegyek nem érvényesek.

Külföldi remekművek

az Iparművészeti Múzeumban.

Budapest, április 23.

Ma szokatlanul nagy közönség özlönlötte el az Iparművészeti Múzeum üvegfedéles csarnokát: megnyitott a kiállítás azoknak az iparművészeti remekműveknek, amelyeket a magyar kormány megbízásából *Radisics Jenő* igazgató válogatott össze a párisi vilákiállításán. *Radisics* kettős szempont vezérelte a válogatásnál: jellemző modern műtárgyakkal akarta gyarapítani a múzeumot és egyúttal kiváló mintákat szerkeltetni akarta műiparosainkat arra, hogy erőteljesen dolgozzanak az új művészet szellemében. Mind a két cél becses és tiszteletreméltó, a mi viszonyaink közt pedig különösen az utóbbi elemi fontosságú.

Bőséges leíró katalógust állított össze *Radisics* igazgató erről a gyűjteményről, amelynek fénypontja az az érem- és plakát-gyűjtemény, amely a legnagyobb francia mesterek műveit egyesíti. A gyűjtemény tizenöt darabja *Majovszky Pál* ajándéka. Két hatalmas művész verseng itt az elsőbbséget. *Roty* és *Charpentier*. *Kilenc* darab eredeti *Roty* magában véve is kiállítást tesz ki, bár a puha bársonyba ágyalt apróságok alig foglalnak el akkora helyet, mint ennek a lapnak a fele. *Bronzból* és ezüstből nőnek itt ki a legszebb alakzatok, simán, puhán, csak jelezve a jelenlétüket. Az emlékéremnek talán ő a legnagyobb elő mestere. *Chaplain*, a viágírbü rivalis, hozzá mérve talán kissé száraz és pedáns, bár az ő művészete is keresi párját, mint azt az itt pompásan összerakott darabjain látni. *Charpentier* ellenben bohémesebb, ő a bronzot is belekényeszeríti a könnyű vázlat hirtelen stíusába. *Dupré*, *Dubois*, *Vernon*, *Coudray* s a nemrég tragikus halállal elbalt *Dupuis* legjobb munkáikkal vannak képviselve. Szinte végig szeretőnk simogatni ezeket a gyönyörű munkákat s titokban abban reménykedünk, hogy a magyar közönség alkalmat ad majd művészeinknek, hogy ezt a szép bronzművészetet elevebben ápolhassák.

Egy kis japáni szekrényke rejtegeti a szomszédban bravuros apróságait. Fa- és esontfaragás s a bronzcizálás és rekeszszómac mesterfogásából támadtak e kis művek. Nem az old Japponnal vagyunk szemközt, hanem modern művészi törekvésekkel, amelyeket örömet honorálunk, bár a Szacuma műveszkéket talán soha sem feledjük el. A modern Japán egy kicsit Európához simul ami nagyon érdekes, de talán mégsem a leghelyesebb ut.

S itt van egy kis szoba. A butondarabokat akkora művészek készítették, mint *Piumet* és *Selmerheim*, *Lambert*, *De Feure*, *Colonna*, akiről annyiszor olvastunk hosszú cikkeket a *Studióban*. Es tntartók, csulárok, lámpák: a még eléggé ki nem aknázott ónból az előbbi, a híres *Maignantól*, a bronzöntvények pedig a szobrászok messiásától, *Barbedienetől*. Egy *Lambert*-szekéből, ha egyszer beleül az

Mészáros Imre:

Mégis derék egy ember maga, Csepke!
No hát, mi újság? Hogy van a sorunk?

Csepke:

Direktor ur még a direktorunk...

Mészáros Imre:

Ez biztos, mondja?

Csepke:

A szavamra mondom.

Mészáros Imre:

No ez derék. Mert már nagy volt a gondom.
Mi történt még?

Csepke:

Tudja azt hiszen!

Az Operánk mindég hogy operált!
Kaput nyitunk és nem jön senkism. —
De a tanulmány ut hogy szuperált?

Mészáros Imre:

Szíves érdeklődését köszönöm, —
Volt itten-ottan némi örömöm.

Csepke (kiváncsin):

Tetszett találni Trisztánt meg Izoldát?

Mészáros Imre:

Az ördög vigye el a maga dolgát, —
Ezt a lapokból olvashatta, mi?

Csepke:

Honnét tudnék ilyet gyanítani?!

Mészáros Imre:

Trisztán, Izolda nincs. Van más egyéb,
Mi fontosabb is mindenléleképp.
Egy szerződéssel jöttem én haza...

Csepke (közbeszól):

Lesz tenoristánk? Mégis igaz a...

Mészáros Imre:

Dehogy! miféle ideái vannak!
Egy szerződést találtam künt magamnak,
Mint második brácsista. Higgye el,
E földön óvatossnak lenni kell.

(Hidegen.)

Különb, hol van a hivatalom?

Csepke (jelenti):

Harmadik lépcső. A baloldalon.

(Függöny.)

G-ly.

Divat.

Budapest, április 23.

Tulajdonképpen azt a címet szerettem volna adni ennek a kis, asszonyos csevegésnek, hogy *Párisi titkok*. Hiszen nincs ennél vonzóbb előtűnk. Egykor, mikor a hatkötetes regények ideje volt, hat kötetet át is lázasan kutattuk a párisi titkokat. Most, hogy az olvasás már jóformán a tárcacikkre szorítottok csak, legalább a divat fejlődésében, meglepetéseiben, szeszélyeiben és diadalaiiban keressük a párisi titkokat, a párisi levegőt s azt a nagy, titkos hatalmat, mely elragadtatást űnt a szívünkbe, hihelyt arról van szó, hogy az, amit látunk, különösen a toilette, egyenesen Párisból való. Párisba járunk divatot tanulmányozni, izlést finomítani, pedig istenem, a mi magyar szívünk, magyar lejtünk és dolgok kezünk is csak, asszonyi „anyag” s ez az anyag Budapesten is megteremtí azt, ami a párisi levegőt titkatoságából bontakozik ki. A mi nagy szerepet vívő művésznőink már tudják, hiszik és vallják ezt és diadalra viszik például a Demi-mondeot, ezt a par excellence toilette-darabot olyan ruhákkal, melyek bizony nem Párisban készültek, mint azt sokan kishitűen képzelik.

És így lesz ez a nagy versenyek feltűnőbb öltözékéinél is. Abban az elragadó csábos frou-frouban, mely körüllegi majd a mi mondaine-asszonyaink gyönyörű természetét párisi titkokat fogunk kutatni, sőt rá is hibáznunk, pedig hát azok bizony egészséges magyar ruhák lesznek; igaz, hogy a szép asszonyaink aztán annál igazabban párisiasak, ha nem is párisiak. Nálunk, hála istennek, már nemcsak maga a nagy divat-város teremti a divatot, hanem hozzájárulnak ahhoz a viselőik is. A divat ezerféle új ötletet, gondolatot, szeszélyt áraszt szét, de azt már a mondaine-asszonyaink határozzák el, hogy mi lesz ezek közül az, ami igazán uralkodó divat. Április elsőjéig, mielőtt a nagy versenyek gyönyörűségei készülnek, folytonos forrongásban és alakulásban van a divat. Színek, szabások küzdenek az elsőbbségért, az általános hatalomért s tünnek el ismét nyomtalanul. És tart ez a küzdelem a mai napig, mikor már biztos hírt adhatunk a győzelemről.

A nyári könnyű ruhák világában a fényes

selyem lett a győztes és mellette a liberty-gaze; sima színben is, de leginkább a virág-minták úde pompájában. De azért a foularde is megtartja azt a régi szeretetet, mely eddig is kitűntette, a könnyű grenade is számíthat hívekre. Csak a bareche tünik el és helyét a kedves, simulékony selyem-linól és selyem-orepon szövelek töltik be. Nagy sikerek várnak a selyem battisztokra, ezek közül különösen az ekrű, legkülönböbben pedig a fehér lesz a kedvenc. Ezt a fehér battisztot aranypontok árasztják el s ez a két szín: az ártatlanság s az arany színe, — mely a divat szeszélyéből lám megér együt, — lesz valószínűleg a nyári ruhák uralkodó színe. Már is akadt híve egy szép uri asszony személyében, ki a nagy versenyek alkalmával diadalra is fogja vinni.

Ez a költészetből s álomból termett fehér ruha apró szegélyekből van összeállítva. Lengességét az a festett gaze adja meg, mely lehelletszerűen reáborul. Fényes és értékes pompáját pedig az arannyal himzelt aplicatio, mely guirlande-szerűen fogja körül. Fekete chantilly figuro ad ennek a ruhának kecsességet, míg azt a szelid pongyolaságot, mely az ilyen figarókat kiegészíti, fehér mousselineből és szegélyezett battisztból készült buffon-derék szerzi meg. A figarót és blúzt festett battiszt applicatio köti össze, az őv helyét pedig egy álnok, simulékony, oszala arany kigyó foglalja el... Arany kigyó a fehér ruhán. Szinte szimboliztikus, de nagyon enyhíti a gonoszabb gondolatokat az az újítás, hogy az őv helyett viselt arany kigyó nem jou-joukat, drága követet zörget már a szájában, hanem apró virágcsokokat hullajt a fehér ruhára. Ehhez az öltözékhez természetesen gombaformájú kalap való — mert hiszen ez a forma a határozott íavorit — még pedig fehér-tekete lószórból. Fehér napernyő vet rá káprázatos árnyat, a ruha szövetéből készült, kendőalakban szabott ernyő, melyet de mousseline-ra festett virág-disz borít be. Most tessék elképzelni, hogy egy szép vörös-szőke asszony fogja ezt az öltözéket viselni, s megint kísérteni fog a hazai jókat meg nem becsülő szívünkben a párisi titok.

Komoly versenytársa lesz ennek az öltözéknek az a másik, mely a határozottan győztes kelmét, a rózsaszín árnyalatait sejtelő fehér szilket viszi haroba. Ehhez a csalfa fehérséghez a nilus-zöld szegődik, hogy entre deukkel a guipure hatását próbálja ki. Crepe de chine applicatio és himzés fátyola borul aztán erre a poétikus szövetségre, melyet a nilus-zöld kötött e fehérrel, a szilikkel, mely minden mozdulatra szemérmesen s melegen elpirul. Formára nézve ez a szoknya s vele együtt a legdivatosabb dísz-alkal alul szerpentin szabásuak. A derék bolero, buffon, de nagyon új és érdekes rajta az, hogy a nyak- s a mellből egy tenyérvényi fehérség szabadon látszik a négyzög kivágásból. Persze hátul annál magasabb a gallér, melyet bájos újdonságképpen apró aranyseggel teleítizdeli szalagok kötnek össze. Ilyen szalagból készült az őv is. Ehhez a ruhához fehér Rembrandt-kalap fekete malinnal és dus struccotoll-diszszel; a tollak természetesen hátul.

S míg ez a két ruha a fehérnek, az aranynak, a szilknék s a nilusnak szerez híveket, egyszerre csak, mint egy egészséges, vidám kacagás tünik fel a harmadik verseny-szín: a cseresznye-piros. Fekete-haju, kék szemű asszony ruhája. A cseresznye-piros kicsit ríktó hatását azonban áttetsző, ekrűszínű pókhálószerű felső tompítja. Ehhez cigányos volna az arany, tehát a csokrok acélszőget kapnak, az ekrűszínű lenge dudorok között pedig egy úde cseresznye-bois fut le.

Ezek természetesen a paradés ruhák. De miután a hölgyek nagy része, még pedig a nagyobb része keveset parádézhat a divat-tudósító a praktikus ruhákról sem feledkezhet meg. Uteai ruhák színe a molnárkék, a vieux rose, szürke. Sok a kabát, a bolero, de kevés lesz a blúz. Valószínűleg egészen eltűnik s helyét a mellény foglalja el. A ruhaujak veszedelmesen bővülnek, ellenben a derékek annál eszesebbek lesznek. Bizony, visszatérnek a feszes, szűk derékek s ezzel együtt újra itt lesz a fűző, amelyről már szinte megelégedkezett a divat is, a szép asszonyok is s csak a professzorok olvastak fel — ellene... A kelmék közül kedvelt a homespune, a baige, a cachemir. Az uteai ruha díszje magából a kelméből teik ki leginkább. Ezt aplikálják sok izlés-sel, feltűrő és nehéz munkával. Uteai ruhához a lószór-kalapokon kívül a borszin-szalma díszes, természetesen toll nélkül. Egyáltalában a toll meglehetősen lestorul a szereplés színteréről. Egy kis strucc, egy kis kócsag még akad itt-ott. De a lapos kalapok, melyek határozottan győztek, tolldíszet nem tűnnek. Jóformán alig is van ezeken más dísz, mint a selyem-gaze, melyből készültek s belül, hátul virág. Sok virág. Es pedig nem büszke rózsák, hanem vadvirágok gyönyörű füzerei, bokrétaí a szép, szabad természetnek, hová a divatos ruhák viselői már is vágyanak.

Berkovicsné.

FŐVÁROS.

(*) **A jövő évi közmunka-programm** tervezetének megállapítása előjából ma dé.után értekezlet volt as új városháza helyiségében, *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester elnöke alatt. A javaslatba hozott közmunkák közt van a Szent György-tér burkolata, a Városház-utca, Egyetem-tér, Váci-utca, Zöldfa-utca, Reáltanoda-, Aranykéz-, Rostély-, Sütő- és Magyar-utcaák, a Gizella-tér, a Zrínyi- és Klotild-utcaók aszfaltozása, a Vigadó-utca faburkolata, a Csengery- és Rózsavölgyi-utcaók aszfaltozása, a Gyár-utca kövezése, a Szegényház-tér rendezése, a Bethlen-utca burkolása, a Nép-színház-utca boulevardszerű rendezése, stb.

(*) **Új építkezések.** A magánépítési bizottság tegnap kiadta az építési engedélyt Kovács Bestyén Endrénének, IV. ker. Koronahereg-utca 520. hr. számú négyemeletes házra. Berchtold Rikárd és Miklós grófnak, IX. ker. Űllő-ut 9289. hr. számú háromemeletes házra. Özv. Egger Samunénak, VI. kerület Városligeti-fasor 4194. hejrajzi számú egyemeletes nyaralóra.

(*) **Adókövetés.** A fővárosi adókövető bizottságok foly. 24-ikén (szerdán) tárgyalni fogják u. m. a II. ker. megbízottak, az V. ker. a) bizottság a 846-864; a VI. ker. a) bizottság a 3963-3974. helyrajzszámu házakban összeirt adókötelesekre vonatkozó; a VI. ker. b) bizottság az 1548-52a/2/a-3232-3272. hrsz. alatti meghívottak, a VII. ker. a) bizottság a 4887-5270. sz. a. külön meghívottak és a VII. ker. b) bizottság a 4306/2-3-4324. sz. a. külön meghívottak III. oszt. adójavaslatait.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Ney Hermína, mint Aida.** *Ney Hermína* a jeles fiatal énekesnő, aki a minap *Fidélío* Leonorájának nemes alakításával egy csapásra hódította meg a közönséget, ma este *Aida* címszerepében folytatta vendégszereplését. Hosszu évek óta először volt szerencsénk olyan Aida-hoz, aki szerepét magyarul és staggione-módonálkül énekelte. Van ebben a fiatal énekesnőben valami egyszerűen nemes bensőség, amely éneke és játékára az igazi művészet várszát lehel. Aethiopia barna leányának tragédiája, amely többnyire csak dohártyánkat gyönyörködtette, ma közel férfközött a szívünkhöz és többek között a Nilus-parti duett egyényművelésére csaknem az ujszerűség hatásával volt ránk. Ez az Aida nem a tempók elnyújtásával fejezi ki fájdalomát, hanem szívből szivbe ható hangokon, azonfelül pedig művésziileg illeszkedik bele a dalmű keretébe a maga egyéniségével, továbbá se hangbéli erőszakoskodással, sem a staggione-játék üres pátozásával nem tőr folyton a lámpák elé. A fiatal művésznőnek hatalmas sikere volt, amelyet annál többre kell becsülni, mert *Vasquez* grófné csudásan szép organuma éppen ebben a szerepben aratja legnagyobb diadalait. — Nagyon sajnáljuk, hogy az előirt szinpad zene ismét elmaradt. Gyufával takarékoskodnak, ahol havanna-szivárokkal fűtenek. (G.)

** **Vigszínház.** A *Deutsches Theater* tagjai ma este *Dreyer* Miksa négy-felvonásos színművét, a *Probe* kándidatot mutatták be. Mondanunk sem kell, hogy a nézőtér zsutolásig tömve volt. Most már bizonyosra vehető, hogy az összes német előadásokat ilyen tömött házak fogják támogatni, mert a budapesti közönség az olaszok íránt sem mutatott ekkora érdeklődést. A *Probekandidat*ot mult nyáron a fővárosi Nyári Színkörben adták. (*Látkó* Andor kollegám fordította magyarra.) *Ibsen* elvei és receptje szerint készült a bajtálatlan igazságszeretet dícsőítésére. *Fritz Heitmann* egy északnémet realiskolában *Darwin* tanai alapján fejtegeti tanítványainak a teremést. Ilyenformán összeültökzik a bibliával és a realiskola szigoruan vallásos szellemével. Tanáriarsai silány opportunisták, akik titokban egy gondolkoznak, mint ő, de nyíltan nem vállalnak szolidaritást vele. A magára hagyott fiatal embert az igazgató kényszeríti, hogy vonja vissza vakmerő állításait a tanítványok előtt. *Fritz Heitmann* a szülei és a menyasszonya kedvéért hajlandó erre a megalázó lépésre, de mikor a következő órán az összes tanárok jelenlétében meg akarja tenni a visszavonó nyilatkozatot: nem tudja megtagadni azt, amit tudományos meggyőződése szerint igazságnak gondol. Ahelyett, hogy koncessziót tenne az iskola szellemének, bucsuzik a tanítványaitól, fenntartja tudományos elveit a bibliával szemben és a fiatalokat is arra buzdítja, hogy maradjanak rendületlen hívei az igazságnak. Az iskolában persze nincs többé maradás is elveszti a menyasszonyát is, akinek jól nevelt német kisasszony létére nincs annyi bátorsága, hogy elváljon a szüleitől és a veszedelmes radikális oldalán nekimenjen a bizonytalan jövőnek. Egész környezetéből csak egy akad, aki sorsát megosztaná: rokona, *Geissler* Mari, az okos és széplelkű tanítónő. De *Fritz Heitmann*, az igazság

bajnoka, kijelenti a leányoknak, hogy áldozatkészségét nem fogadták el, mert szerelme a Gertrudé; akiről lemondott. És megy, egészen egyedül s azzal a fennkölt tudattal, hogy vértanuja lehet az igazságnak. — Az egész darab volliaképpen a harmadik felvonásért készült ahol Fritz a tanárok és a tanítványok előtt nagy hévvel jelenti ki, hogy nem von vissza semmit. Ez a fevonás kitérően van megírva és nagyon hatásos. A komoly jelenetet egy előzetes tanári konferencia vezeti be, ahol a gyáva és állásukat féltő professzorok hizelegnek a direktornak, titokban pedig összenevetnek és elárulják, hogy mennyire kicsinylik a vallásos formáknak ezt a jesusita-lelkű stréber képviselőjét. Ennek a jelenetnek a szatírája mindenütt visszhangot fog kelteni, ahol szolgálékül tanárok és stréber igazgatók vannak. Valószínű, hogy sok tanári konferencián éppen ez a hang az uralkodó. Egyebekben pedig elképpedve kérdezzük magunktól: lehetséges-e, hogy a művelt, modern Németországban ilyen alacsony maradáság üljön orgiákat a realiskola tanárok tudományos meggyőződésén? Ha Dreyer rajza nem vakmerő és tendenciózus tanári tustület. — A darab többi felvonása nem elég érdekes és a párbeszédekben kevés a fűszer. A közönség Reinhardtont mulatott legjobban, aki egy féltékeny adótt rendkívül kedvesen. Az igazság hőstét (Ibsen és Uriel Akosta magzatát) Kayssler játszotta és szimpatikus külsejével. Férfias játékkal általában tetszést vívott ki magának, kivált a harmadik felvonás nagy jelenetében, ahol zajosan tapsolták. A hölgyek közül Heims Elza szerepelt, de a konvenció német bakfis lapos naivitása miatt nem tudta kifejezni lényes tehetségét. (d. e.)

Kisfaludy Színház. Telt ház előtt adták ma a Kisfaludy Színházban a *Becsületet*. Trast gróf szerepét *Marcházi* (Kövér) Miklós játszotta, mint vendég. Elegáns megjelenése, természetes beszéde és alakításának kerekése sikert szerzett számára. Alma szerepében kedves és ügyes volt *Tallán* Ida, a Népszínház tagja. A vendégek a többi szereplővel egyetemben sok tapsot kaptak.

Gazi Mariska és Vigaszínházban. *Gazi Mariska* a Népszínház kiváló tehetségi naivája, mint értesülünk, saját kérelmére létrejött egészség alapján megvált a Népszínház művészi kötelekéből és a Vigaszínház tagjai sorába szerződött. A kitűnő művésznő első fellépésének idejét, minthogy a Vigaszínház műsora már ugyiszólván az egész időnyre kész, csak később állapítja meg a színház igazgatósága. A szerződés egy kitűnő tehetség érvényesülésének és művészi fejlődésének ad teret a Vigaszínház ensembelében.

Elégítél Porzolt Kálmán. Az Egyetértés több cikkben támadást intézett *Porzolt* Kálmán, a Népszínház igazgatója ellen, ki az ügyben kikérte a népszínházi bizottság ítélkezését és a cikkeket szerzője ellen sajtóper indított a budapesti büntető törvényszéknél. E támadásokkal szemben a Népszínház igazgatója hármassal elégtételt kapott: a népszínházi bizottságnál, a büntető törvényszék előtt és magában az Egyetértésben. A nevezett lap mai száma ugyanis a *Porzolt ügy befejezése* cím alatt a következő közleményben ad önként elégtételt a megtámadott igazgatóknak:

A népszínházi bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott *Porzolt* Kálmán amaz ügyével, amelyet az Egyetértés több cikkben szellőztetett. Az ülésen *Halmos* János polgármester elnököl s felolvastatott a végrehajtó bizottság az ügyben hozott határozata az összes ügyiratokkal együtt. A bizottság ezek alapján a Porzolt igazgatót ellenel elhozott vádakkal szemben konstataitá, hogy Porzolt nem élt vissza igazgatói hatalmával a színház női tagjaival szemben. Ellene sem e tekintetben, sem három évvel szingargatói működése alatt más irányban sem merült fel semmiféle panasz. Annak idején lapunk provokálta a népszínházi bizottság ítélkezését, s örömmel konstataituk, hogy a bizottság felhívásunknak eleget tett, egyszerűsödött örömmel konstataituk azt is, hogy Porzolt Kálmán igazgató a bizottságtól teljes elégtételt kapott. Ezen elégtételt a magunk részéről is önként szívesen megadjuk neki, annál inkább, mert annak idején megjelent közleményeinkben az ő magánbeszélését érinteni külsőben is a legtávolabbról sem volt szándékunkban.

A cikkeket szerzője ezzel egyidejűleg kérvényt nyújtott be dr. *Kállay* Miklóshoz a büntető törvényszék vizsgálóbírához, melyben hasonló tartalmu nyilatkozatban elégtételt nyújt a megtámadott igazgatóknak, s így az ügy e része is a nyilvános végvártárgyalást megelőzőleg a vizsgálóbíró előtt befejezést nyert.

A bécsi Népies Opera. Az osztrák császárvárosban tervbe vett *Népies Opera* céljaira ügylátszik, a zátonyra jutott *An der Wien* színház épületét fogják kibérelni. Az operát tervező társaság egy bécsi újság szerint tíz esztendőre bérelni ki az emittet színházat évente két száz ezer korona bérszeggért. Amennyiben azonban a *Népies Opera* terve nem válnék be, jogában állana a társaságnak a szerződéstől három év leteltével visszalépni.

A Berliner Theater a Magyar Színházban. A *Berliner Theater* ismert vendég szereplése május 1-én kezdődik a *Magyar Színházban*, s *Lindau* Pál berlini igazgató ma személyesen Budapestre érkezett, hogy a vendégjáték műsorát megállapítsa. *Lindau*, mint értecsülünk, a mai nap folyamán meglátogatta gróf *Eulenburg* német nagykövetet, aki ezidőszert Budapestben tartózkodik. A *Berliner Theater* ensemble-je ötven tagból áll, s a színház a saját zenekari felszerelését is idezállítja, hogy ugyanabban a keretben adhassa előadásait, mint Berlinben, ahol a legelső műintézetek közt szerepel. A vendég szereplés első hat estjének a műsora a következő lesz: Május 1-jén *Robert Guiscard*, tragédia (törredék), írta *Kleist* Henrik. *Erdőkön felül* (Über unsere Kraft), I. rész, színmű két felvonásban, írta *Björnson* Björnstjerne. Május 2-án: *Erdőkön felül* (Über unsere Kraft), II. rész, színmű négy felvonásban, írta *Björnson* Björnstjerne. Május 3-án: *A két Leonora* (Die beiden Leonoren), vígjáték négy felvonásban, írta *Lindau* Pál. 4-én, 5-én és 6-án a három előadást ugyancsak sorrendben megismétlik. Jegyek a hat első előadásra a *Magyar Színház* elővétel-pénztáránál kaphatók.

Az amerikai milliók vége. A *World* című újság azt az érdekes hírt közli, hogy Amerika megszűnik az a világrész lenni, ahová az európai színpadok híres star-ja elzárandókat biztos milliókért. Ennek első és legbiztosabb jele, hogy a new-yorki *Metropolitan Opera House*, mint ilyen, megszűnik létezni. A színház tulajdonosainak nincs kedvük többé a mecenás szerepére; erre a lényűzésre a legzadagabb milliómásoknak sincs kedvük többé. A színház pompás nézőtérrel, mely a világ legnagyobb nézőtere, — egy akrobata-társulatnak adják bérbe s ez fogja ezután „reportoirejának legjobb darabait” ott előadni. A *World* arról is hírt ad, hogy a *Reszke*-testvérek, *Melba* asszony és *Caldé* kisasszony nem fogják többé *New-Yorkot* telkesíteni.

Pályanyertes akadémiái növendékek. Az Országos magyar királyi zenekadémia holnap este 1/28 órakor tartja ötödik nyilvános hangversenyét az intézet nagy termében. A nyolc számból álló programmon szerepel *Gyémánt* Miklós *Magyar himnusza* (Erzsébet királyné emlékére) és újabb *Ábrányi* Emil *Magyar suite-je* vonós zenekarra. Mindkettőt ezuttal mutatják be először, az elsőt az intézeti énekkar, a másodikat az Akadémia zenekara. Ezt az utóbbit a fiatal szerző maga fogja dirigálni.

A denevér reprise. A *Magyar Színházban* holnap, csütörtökön, tartják meg *Strauss* János *Denevér* című operetjének a reprizét Adél szerepében *Ledófsky* Gizellával, *Rosalinda* szerepében *Szoyer* Ilonával és *Eisenstein* szerepében *Ráthonyival*. Az operetből nyilvános íspróba nem lesz.

Semrich Marcella Berlinben. *Semrich* Marcella, a hírneves énekesnő, olasz operatársulatával visszatért amerikai művészkörutjából, amelyen nagy ünnepeknek volt tárgya. A művésznő most *Berlinben* van, ahol május havában az udvari operában fog hosszabb időt át vendég szerepelni.

A Magyar Színház eredeti újdonsága. A *Magyar Színház* legközelebbi újdonsága *Zboray* Aladárnak *A izomfiak* című eredeti énekes bohózata lesz, amelynek zenéjét *Zboray* Ábris írta. A darab olvasópróbiát ma délelőtt tartották meg.

Novelli körútja. Ermete *Novelli* befejezte bécsi vendégjátékát s innét *Zágrábba* s *Dalmácia* nagyobb városába megy. *Novelli* ezévi körútja *Londonban* fog befejeződni.

Mély kisasszony Bécsben. *Mély* kisasszony megkezdte bécsi vendégjátékát s első este a *Nebántsvirágot*, második este *Madame Méphistot* játszotta. A francia szubretnek épp úgy, mint nálunk, Bécsben is óriási volt a sikere.

Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. A *Telefon Hírmondó* ma előzetének és hallgatónak szórakoztatására a Magyar Királyi Operaház előadását fogja közvetíteni. Előadásra kerül a *Janezi* és *Juliska* opera, utána pedig a *Babátársér* balett, melynek zenéje szintén hallható lesz a kagylókör keresztül. Az előadás kivételesen 6 órakor veszi kezdetét s így a Hírmondó rendszer katonazene-hangversenye elmarad. Este az opera előzetése után *égyéjszente* közvetíti a *Telefon Hírmondó* 11 óráig, melyet megszákta t a fel 10-10-ig terjedő felolvasás, melynek keretében a legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság.

MŰVÉSZET.

A Nemzeti Szalon választmánya ma délután 6 órakor gróf *Andrássy* Gyula elnöke alatt tartotta alakuló ülését, melyen a tagok majdnem teljes számban jelentek meg. Gróf *Andrássy* Gyula üdvözölte a választmány tagjait és sikert kívánt a kedvező reményekkel megindult egyéti év működésének. Azután üdvözölte *Vérsi* József alelnököt és *Csók* István művész-alelnököt, kik ma léptek tisztukba. A választmány ezután hoztatógott az igazgatóság újjaalakításához. Ügyvezető igazgató lett: *Ernst* Lajos, művészeti igazgató: *Bruck* Miksa igazgatósági tagok: *Kardos* Gyula, *Kézdi-Kovács* Kászló, *Kammerer* Ernő. Azután megválasztották pénztárosnak *Baumann* Antalt, műtárosnak *Rubovics* Márkot, ügyészeknek dr. *Képpessy* Józsefet. Gróf *Andrássy* Gyula ajánlatára

egyhangulag lett ismét titkár *Rózsa* Miklós. Az új ügyrendet kidolgozó bizottság tagjai lettek: *Kardos* Gyula, *Kaczidny* Ödön, *Kézdi-Kovács* László. A választmányi ülés ezután a Nemzeti Szalon munkaprogramját tárgyalta. *Kernstock* Károly, *Urházy* Ferenc és *Déry* Béla hozzászólása után *Ernst* Lajos ügyvezető igazgató fejette ki programját általános tetszés közepette. A Szalon évente két nagy kiállítást rendez új és eredeti művekből, azonfelül egy-két kollektív kiállítást nagy művészek munkáiból. A Szalon ezentul állandó művásárt tart fenn hónapokint megújuló szorattal. A tartalmas programot nagy helyiséssel fogadták és hatása alatt emelkedett hangulatan ért véget a választmányi ülés.

Felolvasás. *Bathányi* Lajos grófné, született *Andrássy* Ilona grófné ma délután előkelő társaságot hívott össze *Margit-rakparti* lakására, hol *Malonyai* Dezső művészeti felolvasást tartott. Az *Andrássy-palota* ritka műkiései, melyeket a háziasszony és fivére, gróf *Andrássy* Gyula magyaráztak, méltán elragadták a nagyszámú vendégeket. Ott voltak a hölgyek sorában: *Szell* Kálmáné, a miniszterelnök neje, *Andrássy* Tivadar grófné, *Károlyi* István grófné, *Vay* Gábor grófné, *Dániel* Ernő báróné, *Hegedűs* Sándorné stb. A felolvasás előtt *Geyer* Stefi, a csuda-ánnya hegedült Hubay Jenő zongorakísérete mellett. A Faust-vá tozatali valódsággal elragadta a hallgatóságot, mely zajos tapsokkal tüntette ki a nagytehetségű gyermeket. *Malonyai* Dezső szabadon beszélt a művészet nemzeti jellegéről s ezzel kapcsolatban a Párisban élő amerikai *Barlelet* Pál híres modern szobrászt és ennek alkotásait, elemelte finoman és ötletesen. Azután megint *Geyer* Stefi hegedült magyar nótákat s végül teát szolgáltak fel a vendégeknek.

Sétahangverseny a Műcsarnokban. A tavaszi nemzetközi képiállás alkalmasból holnapután, csütörtökön tartják meg a második sétahangversenyt a Műcsarnokban. A zene este 6 órakor kezdődik és 11 órakor ér véget. Belépődíj 1 korona. A kedvezményes jegyek nem érvényesek.

Külföldi remekművek

az Iparművészeti Múzeumban.

Budapest, április 23.

Ma szokatlanul nagy közönség özlönlötte el az Iparművészeti Múzeum üvegfedelese csarnokát: megnyitott a kiállítása azoknak az iparművészeti remekműveknek, amelyeket a magyar kormány megbízásából *Radisics* Jenő igazgató válogatott össze a párisi világkiállításon. *Radisics* kettős szempont vezérelte a válogatásnál: jellemző modern műtárgyakkal akarta gyarapítani a múzeumot és egyáltalán kiváló mintákkal serkeníteni akarta műiparosainkat arra, hogy erőteljesen dolgozzanak az új művészet szellemében. Mind a két cél becses és tiszteletreméltó, a mi viszonyaink közt pedig különösen az utóbbi elemi fontosságú.

Bőséges leíró katalógust állított össze *Radisics* igazgató erről a gyűjteményről, amelynek fénypontja az az érem- és plakát-gyűjtemény, amely a legnagyobb francia mesterek műveit egyesíti. A gyűjtemény tizenöt darabja *Majovszky* Pál ajándéka. Két hatalmas művész verseng itt az elsőbbségért. *Roty* és *Charpentier*. Kilenc darab eredeti *Roty* magában véve is kiállítást tesz ki, bár a puba bársonyba ágyalt apróságok alig foglalnak el akkora helyet, mint ennek a lapnak a fele. *Bronz*ból és ezüstből nőnek itt ki a legszebb alakzatok, simán, puhán, csak jelezve a jelenlétüket. Az emlékéremnek talán ő a legnagyobb elő műstere. *Chaplain*, a viághírű rivális, hozzá mérve talán kissé száraz és pedáns, bár az ő művésze is keresi párját, mint azt az itt pompásan összerálgatott darabjain látni. *Charpentier* ellenben bohémesebb, ő a bronzot is belekényeszeríti a könnyed vázlat hirtelen stíusába. *Dupré*, *Dubois*, *Vernon*, *Coudray* s a nemrég tragikus halállal elhalt *Dupuis* legjobb munkáikkal vannak képviselve. Színte végig szeretőnk simogatni ezeket a gyönyörű munkákat s titokban abban reménykedünk, hogy a magyar közönség alkalmat ad majd művészeinknek, hogy ezt a szép bronzművészetet elevebben ápolhassák.

Egy kis japáni szekrényke rejtegeti a szomszédban bravuros apróságait. Fa- és esontaragás s a bronzcizellálás és rezekszomán mesterfogásaiból támadtak e kis művek. Nem az old Japonnal vagyunk szemközt, hanem modern művészi törekvésekkel, amelyeket örömet honorálunk, bár a *Szacu*ma művecskéket talán soha sem feledjük el. A modern Japán egy kicsit Európához simul ami nagyon érdekes, de talán mégsem a leghelyesebb ut.

S itt van egy kis szoba. A butondarabokat akkora művészek készítették, mint *Plumet* és *Selmersheim*, *Lambert*, *De Feure*, *Colonna*, akikről annyiszor olvastunk hosszú cikkeket a *Studióban*. Es tntartók, csulárok, lámpák: a még eléggé ki nem aknázott ónból az előbbi, a híres *Maignant*ól, a bronzöntvények pedig a szobrászok messiásától, *Barbedien*etől. *Egy* *Lambert*-székből, ha egyszer beleül az

ember, nem is kíván többé onnan felkelni. Hogy mit jelent a logikus szerkezet, arról Gaillard bórral bevont díófa széke ad fogalmat. Minden darab más iparművészeti erőnyről beszél. A Bath Cabinet Makers angolai egyszerű eleganciára törekednek, mindjárt mellettük vannak Majorelle vasmunkái, amelyek szalonképessé teszik ezt a demokratikus anyagot. Hát még az érdekes foglalatú kerámiai munkák és Laliquének a büvészkeletű ékszertervének valógaott művei. Ezekkel babonázta meg ő a párisi asszonyokat. Futásban még Bigot kerámiai csarnok-darabjai kötik le erősen a figyelmünket: új elem az arkitektúrában, ebben a formában. Most még részeire bontva áll itt a szép polikrom csarnok, de remélhetőleg nem sokára összeállítják. Aminek ugyancsak örülhetnek modern építészeink, akik a Bigot szenvedélyével szeretik a színes majolikát.

A kiállítás hétől és péntek kivételével naponként ingyen megtekinthető.

(L.)

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A hülsen kezelés.** A büntető törvénykönyvnek néhány szakaszát tette alapos tanulmány tárgyává dr. Soós Kálmán törvényszéki bíró, a budapesti büntető törvényszék egyik kiválóan képzett, nagy tudású bíróját. Tanulmányának eredménye az a hatalmas kötet, amelyet a *hülsen kezelés*ről írt s amely a büntető törvénynek idevonatkozó részét minden oldalról megvilágítja. A hülsen kezelést a szakirodalom nem részesíti tette kellő figyelemben s az arról rendelkező törvényszakaszok homályos rejtjeleibe behatolni nem törekedett. A szerzőnek sikerült e büntető jogtörténetének s a szakirodalom legszélesebbkörű tanulmányozásának, nemkülönben a hazai és külföldi joggyakorlatnak, valamint saját bírói gyakorlatának egybevetésére alapján a hülsen kezelésre vonatkozó jogi bizonytalanságot eloszlatni s nagybecsű monografiájával a magyar büntető törvénykönyvnek egy homályos részét megvilágítani.

SPORT.

○ **Lovasjáték Debrecenben.** Debrecenből írják, hogy az ottani Vilmos-huszárok tisztikara kitűnően sikerült lovas carusselt rendezett a sámsoni gyakorlóterén. A lovasjátékot részt vettek a debreceni helyőrség tisztjei, azonkívül *Ferenc József* braganzai herceg, *Rieger Emil*, *Szártory Rezső* vezérőrnagyok, *Kaffka Ignác*, báró *Leonhardy* ezredesek. A gyakorlóterén tribünjét nagyszámu hölgyközönség foglalta el.

A műsor első száma az előlovaslágnak volt. Ennél a csoportnál az első díjat báró *Podmaniczky Béla* hadnagynak, a második díjat gróf *Königsberg Fidé*l hadnagynak, a harmadikat *Fieger Odón* hadnagynak ítélték. A lovasjáték 2-ik száma a 7. huszárezred díjnyújtása volt szolgálati lovakon. Az első díjat báró *Durneisz Gyula* főhadnagy, a második díjat *Ferenc József* braganzai herceg hadnagy s a harmadik díjat gróf *Haller Jenő* hadnagy nyerte. A lovasdandár-iskola s a Vilmos huszárezred tisztikarának díjnyújtása követte az előző ugratást. Első díjat báró *Leonhardy* ezredes Schurschlja nyerte, a második díjat gróf *Keplevich György* Dandár lovával, a harmadikat *Kirnbauer Miksa* tisztihelyettes Szajkójával nyerte. A műsor egyik legérdekesebb része a jeu de barre volt. A bíróság az első díjat, a hölgyek díjat *Fieger Odón* hadnagynak a második díjat *Kunze Gusztáv* főhadnagynak s a harmadik díjat báró *Wimpfen Fülöp* tisztihelyettesnek jutatta. Ismét díjnyújtás következett. A lovasdandár iskolatisztjei s tisztihelyettesei szolgálati lovakon ugrattak. Az első díj nyertese *Kirnbauer Miksa* tisztihelyettes, a második díjat báró *Fekete Aladár* tisztihelyettes s a harmadik díjat *Vorisch Ernő* hadnagy nyerte. A műsor befejezése a vadászverseny volt. Tizenegy huszártiszt s tisztihelyettes saját lovaikon 6000 méter távolságot lovalgolt be, vezetőjük *Strada Gyula* kapitány volt, ki az utolsó ezer méternél szabadjára engedte a lovasokat, hogy versenyvezessenek a díjakért. Mint a szélvész, száguldoztak el a lovasok a közönség előtt, elől jött *Kunze Gusztáv* főhadnagy Werther lován, utána másodiknak *Ferenc József* braganzai herceg hadnagy Ellenkönig lován, harmadiknak gróf *Haller Jenő* hadnagy Darlington lován. Este a Bika-szálloda nagytermében bankettet s táncmulatságot rendeztek.

○ **Bécsi lövészversenyek.** Csendes napja volt ma a Freudenaunak. A vasárnapi izgalom után szinte jólesett a mai pihenés. Nagyobb futam nem is szerepelt a mai programon, a lövészverseny az 5000 koronával dotált *Bálvány-Handicap* volt. Az állólátalajdonosok kedvelik e versenyt és így mindig nagy mezőny küzd az 5000 koronáért. A verseny egy kis meglepetéssel végződött, amennyiben *Topromene* győzött *Dundi* és *Sellő* ellen. *Topromene* a *Schwechati*-díjban favorit volt, de ott helyezetlenül végezte futását. A részletes eredmény a következő:

I. **Nyeretlenek versenye.** Díj 2000 korona. Távo-lóság 1200 méter. Báró *Rothschild N. Patronja* (Adams) első, báró *Üchtritz Zs. Kegyije* (Taral) második, *Dreher A. Gut* genugia (Jones) harmadik,

azután *Corelli II. Huszár, Igric, Tablette, Cartell.* —
Itélet: Biztosan 2 hoszsal nyerve, 6 hoszsal harma-dik. Totalizátor: 10 : 28. Helyfoglalások: I. 50 : 63. II. 50 : 61. III. 50 : 65.

II. **Handicap.** Díj 2000 korona, távo-lóság 1000 méter. Gróf *Trautmannsdorff Praterster-nja* (Rosack) első, *Krausz Melba-ja* (Bulford) második, *Schossber-ger Hippokrates-a* (Huxtable) harmadik, azután *Dan-seuse, Kousserole, Product, Beauflis, Betyár, Carmin.* Itélet: Küzdelem után tejhoszsal nyerve, 1 hoszsal harmadik, nyakhoszsal 4-ik. Totalizátor: I. 10 : 127. II. 50 : 216. III. 50 : 85. IV. 50 : 156.

III. **Bálvány-handicap.** Díj 5000 korona. Távo-lóság 1800 méter. Szemere *M. Topromeneje* (Doggets) első, báró *Üchtritz Zs. Dundi-ja* (Taral) második, báró *Harkányi J. Sellő-je* (Wilton) harmadik, azután *Akár-hogy, Miss Duncan, Gondi, Dreyfus, Royal Flush, Quota, Prodigé, Duena, Malice, Reducer, Onyx.* Itélet: Könnyen 2½ hoszsal nyerve, egy hoszsal harma-dik, nyakhoszsal negyedik. Totalizátor: 10 : 129. Helyfoglalások: I. 50 : 154, II. 50 : 81, III. 50 : 86.

IV. **Eladóverseny.** Díj 8000 korona. Távo-lóság 2800 méter. Gróf *Trautmannsdorff Glen d'orja* (Rosack) első, *Egyedi A. Jagellő-ja* (Southey) második, br. *Harkányi J. Allotri-ja* (Wilton) harmadik. Aztán *Rikkants, Melitene.* Itélet: Biztosan 1 hoszsal első, 2 hoszsal harmadik. Totalizátor: 10 : 32. Helyfoglalások: I. 50 : 86. II. 50 : 97.

V. **Eladóverseny.** Díj 8000 korona. Távo-lóság 1200 méter. Szemere *M. Feri-ásza* (Cleminson) első, *Col. Argus Barbar-ja* (Taral) második, *Ferdinánd B. Manill-ja* (Morgan) harmadik. Aztán *Haramia.* Itélet: Könnyen 1½ hoszsal első, 1½ hoszsal harmadik. Totalizátor: 10 : 19. Helyfoglalások: I. 50 : 59. II. 50 : 72.

VI. **Gátverseny.** *Dreher A. Tippu-Tipp* (Wheeler) első, *Mautner V. Fenföldi* (Buckenham) második her-cég *Auersperg F. Schneefinc* (Williamson) harmadik, azután *Dunur, Diomed, Corsica, Garcia, Pas de quatre.* Itélet: Küzdelem után nyakhoszsal nyerve, rövid tejhoszsal harmadik. Totalizátor: 10 : 70. Helyfo-galások: I. 50 : 137. II. 50 : 103. III. 50 : 347.

VII. **Woodman akadályverseny.** Hg. *Auersperg F. Eins ins andere* (Williamson) első, *Dittl-Wehr-berg K. Vértes* (Wheeler) második, azután *Belle Helene, Maybe, Alexander.* Itélet: Küzdelem után 2 hoszsal nyerve, ½ hoszsal harmadik. Totalizátor: 10 : 16. Helyfoglalások: I. 50 : 66. II. 50 : 83.

○ **Great-Metropolitan-Stakes.** Ma dől el *Epsom* gyepén az 1500 lontos *Great-Metropolitán-Stakes* a sportvilág nagy érdeklődése mellett. A versenyt, mint táviratunk jelenti, *Evasit* nyerte meg, *Kingsmessenger* lett a második és *Steccado* a harmadik.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Igazságügyi kinevezések.** A király *Faguba* Vazul aradi, *Onitju* Elek szegedi, *Graeser* Dániel erzsébetvárosi, *L. Farkas* Kálmán egri és *Papp Péter* brassói törvényszéki bírákat, dr. *Karsay Béla* nezsideri járásbíró, *Kolumbán Antal* gyulafehérvári és *Köller János* aradi törvényszéki bírákat, *Békény Béla* mezőcsáthi járásbíró, *Biró Béla* szegvárdi és *Magay Lajos* szegedi törvényszéki bírákat, *Liba Antal* selmecbányai járásbíró, *Osváth Imre* pest-vidéki törvényszéki bíró, dr. *Girtler Aladár* nagy-tapolcsányi, *Horváth Ede* sümegi, *Várady István* magyarlápósi és *Gonzales Frigyes* soproni járás-bírákat *Szendrői Geőze* Bertalan miskolci törvényszéki bíró *Gaal Sándor* szentesi járásbíró, *Szerda-helyi Sándor* szabadkai, dr. *Végh Imre* miskolci és *Jeney Károly* erzsébetvárosi törvényszéki bírákat, *Bar-bur László* szolnoki és *Sohár Béla* székesbányai járásbírákat. Dr. *Pécska Miklós* fehértemplomi, dr. *Voith Geró* székelyudvarhelyi, dr. *Rieger Aladár* kará-keszei, *Bán Ferenc* nagyszékesi, *Horváth Sándor* kassai, *Balogh Ferenc* székesbányai, dr. *Kramer József* kaposvári, *Oláh András* budapesti büntető, *Aldorffer István* rimaszombati, *Vücsök Aloncz* rózsá-begyi és *Füvészesy Lajos* budapesti törvényszéki bírákat *Járay Géza* nagykovácsi járásbíró, *Eisérth István* lösei ügyész, *Kazinczy Lajos* kecskeméti és *Várady Szakmáry Arisztid* gyulai törvényszéki bírákat a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bírákká, járásbírákká, illetőleg ügyésszé kinevezte.

§§ **Alakítás és szobolóság a tőzsebírósnál.** A királyi tábla ma egy sokat vitatott ügyben hozott ítéletet. A tábla a dr. *Schaeffer* József ügyvéd által képviselt *Kramer* Henrik Mór felperesnek, dr. *Simon* Izidor ügyvéd által képviselt *Simitsch* A. Kosta alperes ellen 15.300 írt iránt a budapesti áru- és értéktőzse vá-lasztott bírósága előtt december 28-ik napján elintéztet kereskedelmi perét a felperes felfolyamodása folytán megvizsgálta és a felfolyamodásnak nem adott helyet. Az ítélet indokolása kitér, hogy az a körülmény, hogy a tárgyalási jegyzőkönyv az ítélet kézbesítése után sem volt még írásba foglalva, alaki sérelemnek nem tekinthető s így az erre alapított panasz figye-lembe nem vehető. A tőzsebírósnál eljárásban a tárg-yalás szóbeli lévén, az ítélet hozatalánál nem a peres felek valamelyikének írásba foglalt és az íté-letet szerkesztő tőzsebírók netán átadott írásos magánfeljegyzései, hanem egyedül és kizárólag a felek szóbeli előterjesztései irányadóak, az eljáró bíróság hivatalos jelentése szerint pedig alperes a szerződés felbontására irányzott viszkonkeresetét szó-belileg előterjesztette, az ítéletnek tehát alperes kérel-mén való túlterjesztése meg nem állapítható.

§§ **Éjjel az utcán.** Szerdahelyi Ferenc, a Né-p-színház tagja, a múlt évi november hó 8-ika és 9-ike közötti éjjelen, feleségével hazafelé igyekezett. A Népszínház-utca és a József-körút sarkán több fiatal emberrel találkozott, akiknek egyike Szerdahelyinét megsértette. Szerdahelyi odaszólt feleségének:

— Maradjunk el, mert úgy látszik valami svihák belénk akar kötni.

Alighogy ezt mondta, elébe állt a társaság egyik tagja: *Hennig* Ferenc pestvármegyei pénztári tiszt-vizelő s magát bemutatva, kérdőre vonta Szerdahelyit, hogy mire értette a *svihák* kifejezést.

Szerdahelyi nyugodtan felelt:

— Arra aki egy tisztességes nőt megsértett.

Ekkor odament *Berzeviczy Jenő* joghallgató s azt mondta Szerdahelyinek:

— Ön egy közönséges gazember!

Szerdahelyi erre megragadta *Berzeviczy* gallér-ját és rendőrt hívott. Mielőtt azonban ez megérkezett volna, a társaság egyik tagja botjával ráütött Szerda-helyire. Ez volt a jeladás. A következő pillanatban a társaság tagjai részint botokkal, részint ököllel ütlegelni kezdték Szerdahelyit s verték mindaddig, míg a verekedés zajára egybesereglett közönség ki nem mentette a támadó kezéből. Szerdahelyi a büntetőjárás-bírósnál keresett eltéglét és becsületsértés miatt volna kérdőre a társaság tagjait. A tárgyaláson egy vádlott sem vállalta el a terhére rótt cselekményt, s az ügyész megbízott indítványára a járásbíróóság sulyos testisértés büntetnének elbírálása végett áttette az ügyet a büntető-törvényszékhez s a törvényszék vád-tanácsa mind a négy vádlottat sulyos testi sértés büntette miatt helyezte vád alá.

§§ **A Podmaniczky-utcai szerelmi dráma.** Nagy feltűnést keltett a múlt év Szent István-napján, hogy *Heller* Hugó budapesti könyvelő nyílt utcán három revolvergolyóval leterítette a menyasszonyát, *Steiner* Reginát. A leány huszonegy napig fektűt a Rókus-ban s a három golyót ma is hordja. Vőlegénye az esküdtékek elé került, mely a múlt év decemberében az emberölés vádjá alól felmentette. *Hellert*, azonban testisértés büntetében bűnösnek találta. A védő, dr. *Gál* Jenő semmisségi panaszszal élt az ítélet ellen, mert sem a leánynak *Hellerhez* írt leveleit az esküdteknek elő nem terjesztették, sem a védőnek a beszé-mithatóságra vonatkozó kérdéseit az esküdteknek fel nem adta a bíróság. E panaszt ma tárgyalta a kuria *Szkács* Ferenc kuriai bíró elnöklété alatt. A vádat *Katona Béla* koronaügyész-helyettes képviselte s a semmisségi panasz elutasítását indítványozta. Ezzel szemben dr. *Gál* Jenő védő hosszabb előterjesztésben kérte, hogy ezt a szigorú ítéletet, mely két és fél évi börtönnel sújtotta a vádlottat, semmisítse meg a legfőbb ítélőszék. Hosszas tanácskozás után akként ítélt a Kuria, hogy helyt adott a védő kérelmének, az egész eljárást megsemmisítette s az ügyet új esküdtbíróági tárgyalás elé utalta. Ez az első eset, hogy a budapesti esküdt-bíróóság ítéletét a Kuria megsemmisítette.

§§ **A polnai vérvád.** *Bécsből* táviratozzák: A legfőbb törvényszék mint semmisítőszék dr. *Abjélinek* első elnök elnöklésével másodszor foglalkozott ma az esküdtékeknek *Hilmer* Lipót ellen hozott ítéletével. *Hilsnert* a piseki esküdtékek tudvalevőleg kötéthalálra ítélté. Az ítélet ellen *Auredniecek* ügyvéd, a vádlott védője semmisségi panaszt adott be, amelyben az ítélet megsemmisítését kéri azon az alapon, hogy a bíróság elvetette a védelemnek azt az indítványát, hogy *Pesák* koronatanú látóképességére nézve az egyetemi fakultás véleményét kérjék ki. A semmisségi panasz azonkívül több közbeeső határozat ellen irányul, amelyek szerinte semmisek és törvényellenesek. Ilyen közbeeső határozat az, amelylyel a bíróság a védelem tiltakozása ellenére elrendelte annak a jegyzőkönyvnek a felolvasását, amelyet a helyszínen ílvettek, mikor egy bíró bizott-ságilag megvizsgáltatta *Pesák* látóképességét, ilyen határozat továbbá annak az indítványnak az elvetése, hogy szakvéleményt kérjenek arra nézve, vajjon a *Hruza* Ágnes holtestén talált vágás metszővágásnak minősít-hető-e, ugyszintén annak az indítványnak elvetése, amelyben a védelem azt kívánta, hogy a fakultás véle-ményét kérjék ki arra nézve, hogy képes-e *Hilsnert* szadisztikus büntét elkövetésére; végül annak az in-dítványnak az elvetése, hogy a rágalmaszra vonatkozó főkérdés mellett tegyék fel azt a pótkérdést, vajjon ellenállhatatlan kényszer alatt cselekedett-e a vádlott. A prágai cseh orvosi fakultás véleménye szerint a vágás hármilyen késsel volt végezhető. Konsta-tálni kellett volna, hogy *Hilsnert* képes-e szexszuális mo-tívumból eredő gyilkosságra. Semmitől okul hozza fel a védő az állítólag meggyilkolt *Klima* Mária tetemének exhumálására vonatkozó indítványnak elvetését is. Végül feltétlenül szükségesnek tartja a védő az eset megítélésére, hogy helyszíni szemlét tartsanak az esküdtek bevonásával, különösen *Pesák* látóképességét vizsgálják meg az esküdtek jelenlétében, mert így helyesebben ítélik meg az esküdtek az egyes tanuvallomások és különösen *Pesák* vallomásának

értékét. A semmisségi panasz azzal az indítvánnyal végződik, hogy a semmisítők semmisítse meg a piseki törvényszék előtt 1900. évi november 14-ikén hozott esküdtészi verdiktet és a bíróságnak ezen az alapon hozott ítéletét.

Dreszler eladóbíró két óráig előadása után az ülést délután 4 óráig felfüggesztették. A délutáni ülésen dr. Aurednicsek, a semmisségi panasz képviselője, beszélt és azt bizonyította, hogy a bíróság nem engedte meg a védelemnek, hogy Hilsner ártatlansága mellett felhozza bizonyítékait és ez volt az oka vagy legalább egyik oka annak, hogy a bíróság Hilsnert halálra ítélte.

Az állománygyűlés és a védő beszédei után este hét órákor végződött a tárgyalás. Az ítéletet holnap délelőtt tíz órákor hirdetik ki.

Gyilkos féltékenység.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, április 23.

Szakács József kőműveslegény az Aszrak azon törzsből való, kik ölnék, ha szeretnek. Ezeknek az embereknek a vértükben lobog a gyilkos indulat, mely az újabb elméletek szerint atavisztikus eredetű.

A sötét tekintetű kőműveslegény, ki ma a budapesti esküdtészek előtt állott, ez év január 16-ikán agyonütötte Pekári Juliát, kivel másfél évig vadházasságban élt. A meggyilkolt leány nem volt gyenge lilomszál. Tíz éves leánya maradt árván utána egy korábbi viszonyából. De Szakács Józsefnek annyi oka sem volt meggyilkolni ezt a boldogtalan leányt, mint Othellónak, a szertelen heví szerencsének Dezdemonát. Még csak egy keszkenőt sem tatált birtokában, ami feltérsre ingerelhetne volna. És mégis azt magyarázta ma az esküdtéknek, hogy féltésből ölt. Féltette legjobb barátjától, Herbster-től, és a végzetes napon, mikor kora reggel a csizmáját húzta, azt vette észre, hogy Herbster és Pekári Juliska összepisilantottak.

Ebből az összepisilantásból kerekedett a véres dráma. Ezért ölte meg Szakács a leányt, kit ma folyton feleségének nevezett. Ezért ütötte előbb ököllel, majd egy husánggal mindaddig, míg az áldozat előtte tehetetlenül össze nem roskadt. Másnap bele is halt a súlyos sérülésekbe.

Szakács mindent be is ősmerte a vizsgálóbíró előtt, de ma egy Othellohoz méltatlan bőbeszédűséggel csak annyit akart elősmerni, hogy veszekedés közben az ököllel ütötte, s így történt a szerencsétlenség.

A vádlotton erősen meglátszott az igyekezet, hogy keresi az enyhítő körülményeket. E végből nagy drámai szcénát is rögtönzött. Elmondotta, hogy a féltés vak dühében egész nap pálinkázott. Elitta az óráját és este megvadulva tért haza.

— Ekkor dühömben azt mondtam a feleségemnek, hogy Herbster beismerte a vele való bűnös viszonyát, s az asszony nem tagadta.

— Ha ez nem igaz, mondja a vádlott pátetikusan, letérdepelve és kezét esküre emelve a bíróság előtt, akkor itt süllyedek el.

Vallomásának további során megmarad a mellet, hogy a szeretője hűtelen volt hozzá, de erre nézve semmi elfogadható bizonyítékot adni nem tud.

— Tudtam, hogy előttem három emberrel is volt viszonya, de azt nem nézhettem el, hogy mellettem is tart szeretőt. Így történt a szerencsétlenség.

Hosszu lélegzetű vallomását lecáfolták a tanúk s az orvos-szakértők. Az utóbbiak határozottan fennhagyják, hogy Pekári Juliát nem pusztá ököllel, hanem valami kemény tárggyal ütötték fejbe, nem is egyszer, hanem számtalanszor.

Kihallgatás ezután Pekári Erzsébetet, Pekári Juliának első viszonyából való lánykáját, aki azt mondja, hogy Herbster el-ellátogatott hozzájuk, de soha sem maradt náluk éjszakára. Magáról az esetről nem tud semmit, mert mikor látta Szakács József vészjósló haragját, ijedében elfutott hazulról.

Herbster Pált is kihallgatták. Azt vallotta, hogy hozzá sem nyult az asszonyhoz, a vádlott féltékenysége tehát merőben okatlan és alaptalan volt.

A délutáni tárgyaláson dr. Patáky kir. ügyész mondotta el a vádbeszédét, halált okozó súlyos testi sértés büntetével vádolva meg Szakács Józsefet. Utána dr. dombóvári Schulhof Géza ügyvéd adta elő a vádbeszédét s felmentést kért. Az esküdték bűnösnek mondták ki a vádlottat az erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntetésében s ezért a törvényszék 3 évi börtönrre ítélte. A vizsgálati fogságból 2 hónapot kitöltöttnek vett a bíróság. Az ügyész megnyugodott, a védő semmisségi panaszt jelentett be, amelyhez a vádlott is csatlakozott. A törvényszék vádlott vizsgálati fogságát továbbra is fennhagyta.

TÁVIRATOK.

Drezda, április 23. Vilmos császár ma délbén Strehlenbe érkezett, ahol Albert király fogadta. A strehlieni kastélyban családi reggeli volt.

Lipose, április 23. Nikisch Artur karnagyot a szász király tanárrá nevezte ki.

Belgrád, április 23. A királyné lebetegedését óráról-órára várják. Ma érkezett meg Párisból dr. Caulet nőorvos a keleti expressz-vonattal.

Koerber törvényjavaslatai.

Bécs, április 23. Koerber miniszterelnök ma közölte a pártok vezetőivel és a parlamenti végrehajtó-bizottságok tagjaival a csatorna-javaslat részleteit és tudatta, hogy pénteken terjeszti elő a törvényjavaslatot a Reichsrathban. A miniszterelnök egyuttal azt a kívánságot fejezte ki a pártvezérek előtt, hogy engedjék napirendre tűzni a kvóta-javaslatot, a budget-provizóriumot, továbbá a csatorna- és helyiérdekű vasút-javaslatot és a költségvetés első olvasását. A pártok vezetői azt felelték, hogy az időből nem futja, mire a miniszterelnök felvetette azt a kérdést, hogy nem állanának-e el némely javaslatnak első olvasásától, avagy nem volnának-e hajlandók a vitát megrövidíteni? A pártok vezetői nem tettek erre nézve ígéretet.

A lengyel képviselőkkel tudatta a miniszterelnök, hogy a csatorna-javaslatban tervbe van véve az Odera, Visztula, San és Dnyeszter összeköttetése.

Trarieux panaszai.

Páris, április 23. Trarieux szenátor, mint az emberi jogok ligájának elnöke, Waldeck-Rousseau miniszterelnöknek levelet írt, amelyben felpanaszolja, hogy az algéri rendőrség télen nézte a tegnapielőtti antisemita zavargásokat.

Nagyhercegek aranylakodalmi.

Abbázia, április 23. A luxemburgi nagyhercegi pár ma ünnepelte aranymenyegzőjét. Sok épületen kitérték a luxemburgi zászlót. A volsoai fürdői zenekar ebresztő játszott. A nagyhercegi pár korán reggel fogadta az itt levő rokonok és az udvari személyzet szerencsekívánatait. Délelőtt 10 órákor végezte Formes bécsi evangélikus lelkész az ünnepes esketési szertartást. A nagyhercegi pár temérdek virágot, sok feliratot és értékes ajándékot kapott. Az üdvözlő táviratoknak se szeri se száma. Ferenc József királytól is érkezett üdvözlő távirat. Délután a nagyhercegi pár ebédet adott a Villa Angiolinában.

Waldeck-Rousseau utazása.

Páris, április 23. Waldeck-Rousseau miniszterelnök tegnap Velencében Menier Gaston yachtjára szállt, hogy tíz napi körutat tegyen a Adriaí tengeren. A miniszterelnök a dalmát partvidéknek néhány pontját is meg fogja látogatni.

Zanardelli békebíró.

Róma, április 23. Zanardelli miniszterelnök elfogadta a választott bírósági tisztet a genuai sztrájkolók és hajótulajdonosok között.

Génu, április 23. Zanardelli miniszterelnök azt táviratozta a sztrájkbizottság elnökének, hogy a bizottság egyhaegu kívánságát méltányolva, elvállalja a békebírói tisztet, ha mind a két fél felszólítja rá. A hajótulajdonosok táviratát intézték a miniszterelnök-höz, amelyben kijelentik, hogy ennek a táviratnak a tartalma, amelyet velük közöltek, megfelel annak a mindig kifejezett ohajításuknak, hogy saját személyzetekkel tárgyalással lépnek. Kéri a miniszterelnököt, hogy fogadja el a békebírói tisztet a nélkül, hogy ezt az elfogadást feltételekhez kötné.

A délafrikai szabadságharó.

London, április 23. Lord Kitchener jelenti: Harminczkilenc önkéntes század legénysége ma elindult hazafelé, illetőleg a partvidékre, ahol hajóra száll.

London, április 23. A reggeli lapok jelentik tognapi kelettel: Botháné, a boer fővezér felesége, visszatért férjénél tett második látogatásából. Ugy látszik, hogy nagyon bízik benne, hogy a béke érdekében való fáradozásai sikerre fognak vezetni. Most Pretóriába ment, hogy Kitchener lordnak jelentést tegyen férjénél tett látogatásáról.

Bombay, április 23. A Haverden Castle nevű gőzös ma reggel bur foglyokkal ideérkezett.

Lázadó katonák.

London, április 23. Az esti lapok jelentései szerint a Munster-vadászoknak Cork közelében, Carlislefortban állomásozó 5-ik zászlóalja fellázadt. A legénység a tiszték intelmei ellenére vonakodik a barakokban maradni. A katonáktól elvették ugyan a fegyvereket, de lázadó magatartásuk Corkban és a szomszédos városokban megdöbbenést kelt.

Delcassé Péterváron.

Pétervár, április 23. Delcassé francia külügy-miniszter ma meglátogatta gróf Lamsdorffot aki a látogatást viszonozta. Tegnap este a francia követségben huszonkét terítéki ebéd volt Delcassé tiszteletére.

A francia kulturharó.

Páris, április 23. Fuzet roueni érsek pásztorlevelet bocsátott ki, amelyben azt mondja, hogy most mikor száz éve lesz a konkordátum megkötésének, amely megvédi a vallás és a polgári társadalom érdekeit, a szerzetesekre vonatkozólag is kelene konkordátumot kötni. Ennek a kívánságnak a teljesülése az egyháznak is, az államnak is állandó békét biztosítana. A Gaulois értesülése szerint az érsek ezt a kívánságot legutóbb római látogatása alkalmával közölte Rampollával és a többi bíbornokkal, akik mindnyájan helyeselték tervét. Allítólag a legkiválóbb francia politikusok is úgy vélekednek, hogy nagyon kívánatos volna, ha ilyen konkordátum alapján egyezés jönne létre. A Waldeck-Rousseau-kabinet azonban, úgy látszik, legalább ez idő szerint nem hajlandó ilyen irányú tárgyalásba bocsátkozni.

A kínai bonyodalom.

London, április 23. Pekingből jelentik, hogy a hatalmak összesen 450 millió téal, azaz 2880 millió korona kártérítést követelnek.

Peking, április 23. Voyron tábornok bejelentette, hogy május közepén 10.000 francia katona elhagyja Kínát. Abban a hiszembben, hogy a Paotingfuból kiinduló német-francia expedíció elmarad, a német és francia tudósítók nagy része ma visszatért Pekingbe. A francia csapatok elvonulásának híre nagyon nyugtalanítja a Kínában levő francókat, de még inkább a katolikusk vallásra áttért kínaiakat, akik elmondták lelkészeiknek, hogy napról-napra hallják, hogy milyen veszedelem fenyegeti őket, ha az idegenek kivonulnak Kínából. Pekingben negy fertűnést kelt, hogy sok idegenyűzlő kínainak hivatalt adtak. Hsziliangot Hupe kormányzójává nevezték ki.

New York, április 23. A New York Heraldnak jelentik Pekingből: Anglia, Franciaország, az Egyesült-Államok, Németalföld, Belgium és Olaszország követei, akiknek előzetes tárgyalás végett kiadták a vidéki hivatalnokok megbüntetésének ügyét, megtették jelentésüket. Azt ajánlják, hogy még négy hivatalnokot végezzenek ki és még 80-at száműzzenek, vagy felfüggesztik. A diplomáciai testület ezeket a követeléseket átadta a kínai meghatalmazottaknak.

Páris, április 23. A Havas-ügynökség jelenti: Gróf Bülow birodalmi kancellár megkérte Noailen marquis berlini francia nagykövetet, hogy Vilmos császár nevében köszönje meg Loubet elnöknek és a francia kormányuk Schvarzhoff tábornok halála alkalmából tanusított részvételt, amely a császárt nagyon meghatóta. Bülow egy korábbi találkozás alkalmával még egyszer szóvá tette a francia nagykövet alatt a francia csapatoknak a pekingi császári palota égése alkalmával tanusított önteláldozását.

Megölt hittérítők.

London, április 23. A londoni hittérítő-társaság jelentést kapott Sidneyből, amely szerint új Guineában a két angol hittérítőn kívül 12 bennszülött hittérítő-növendékét is megölték a bennszülöttek. A meggyilkolt hittérítők egyike ki akarta békíteni az egymással harcban álló ellenséges törzseket.

A bolgár-macedón liga.

Szófia, április 23. A Mihajleau-Fitovszki-ügyet elvették attól a vizsgálóbírótól, aki eddig vezette benne a vizsgálatot, mert nagyon késleltette az ügy elintézését.

Szófia, április 23. Mihajlovszki, a macedón-bizottság új elnöke újra kijelentette, hogy a mozgalmat a lojalitás korlátai között fogja vezetni és minden törekvését arra fogja irányítani hogy a berlini szerződést megtartsák és ha lehetséges, revideálják.

Közgazdasági táviratok.

New York, április 23. (Terményiárad.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban hejben 8.1/16 (8.7/16), májusra 8.1/16 (8.19), júliusra 8.20 (8.24), New-Orleansban hejben 8.7/16 (8.7/16). — Petróleum: Stand white New Yorkban 7.65 (7.65). Stand white Philadelphiában 7.60 (7.60). Refined in Cases 8.70 (8.70). Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20). — Zsír: Western steam 8.57 (8.60). Robe és Brothers 8.70 (8.80). — Tengeri irányzata állandó. — Májusra 51.4/4 (51.—), júliusra 49.1/2 (48.7/4). — Szeptemberre 48.7/4 (49.1/4). Buza irányzata tartott. Piros ószi hejben 81.7/4 (81.7/4), áprilisra — (—). Májusra 78.1/2 (79.1/4), júliusra 77.1/2 (78.1/2), Szept-re 76.1/2 (77.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.7/8 (1.7/8). — Kávé: lair Rio 7. sz. 6.1/2 (6.1/2), Áprilisra 4.95 (5.05), júliusra 5.15 (5.20). — Liszt: Spring Wheel

KÜLÖNFÉLEK.

Azt akarom...

Azt akarom...

Mikor egy élet búbanatát dalolom,
Hogy égő köny gördüljön alá arcomon.

Azt akarom...

Mikor dalaimban napsugár mosolyog,
Hogy fény s derű sugározza be homlokod.

Azt akarom...

Ha lekemen tavasz fuvalma redül át,
Dalaimból kiérezed a rózsák illatát.

Azt akarom...

Mikor a hurokon vihar hulláma kél,
Hogy téged is elragadjon a szenvedély.

Azt akarom...

Zokogj, ha zokogok — s nevéss, ha nevetek,
S mikor ajkad mosolyg s szememben köny remeg:

Azt akarom...

Jöjj el hozzám — s mikor kitérom két karom:
Nevetve, sirva borulj reám angyalom...

Veszelet Károly.

City-Guild-Dinner.

London, 1901. április 19.

Mindenben modern, mindenben praktikus, — hogy londoni kifejezést használják, — mindenben *up to date* az angol, s mégis nincs ország, melyben annyi régi, még a középkori feudalizmus idejéből származó szokást és ódságot őriznének s tartanának kegyeletben, mint itt, VII. Edvárd hatalmas birodalmában.

A legcsudálatosabb azonban, hogy a régi szokások megőrzése legkifejtettebb alakban a londoni City társadalmi köreiben található fel. A régi céhek, a „Guild”-ek legnagyobb részét még ma is megvannak, s bár manapság már gazdasági, ipari jelentőségük nincs is, s inkább csak klubserüi testületek, az időnként rendezett nagy bankettek alkalmával betartják mindazokat az ódsi formalitásokat, amelyeknek annakelőtte komoly jelentőségük volt.

A ma még tennálól legnevezetesebb Guild-ek a következők: The Goldsmiths', the Ironmongers', the Medeers', the Glaying Card Makers', the Girdlers' Company. Mindegyiknek megvan a maga „master”-ja, három bizalmi embere — a „renter”, — a „middle” — és az „upper-warden” — s a maga választmánya, az úgynevezett „Court”.

A fentemlített Guild-ek közül legrégibb a „Worshipful Company of Girdlers” (az övkészítők tiszteletreméltó céhe), ósrégi házuk, — a Girdlers' Hall — ott áll a régi londoni City kellő közepén, a Basing-

hall-Streetben, amely annak idején a tulajdonképpeni London legelőkelőbb utcája volt. Az ósrégi épületben 1666-ban, mikor a City tuc valedóleg leégett, meglehetősen kár esett, de már a következő évben felépítették az elpusztult épület-szárnyakat s azóta nemzedék nemzedék után időzött azokban a hatalmas termekben, amelyekben szinte érezhető a középkor lehellete.

Ez az ósrégi Guild, amely már a XIII. században megvolt, tegnap nagy bankettet rendezett, amelyre szíves pártfogóm, Sir Alfred E. Bateman révén én is kaptam meghívót. Magyar ember alig láthat ehhez hasonló ceremóniát.

A meghívás esti hat óra harminc percre szól — precizely — s így katonai pontossággal megjelentem a kitűzött időre. Miután négy más vendéggel együtt innépességen bemutatnak a régi céhmesteri köpenybe öltözött Master-nak, a hatalmas bankett-terembe vonultunk. Mielőtt helyet foglaltunk volna az asztalnál, a régi ornátusba öltözött szertartásmester rövid imát mondott, s a társaság csak ezután ült asztalhoz, ugyanahhoz az asztalhoz, amely körül századokkal ezelőtt a derék övkészítő mesterek gyűltek egybe ünnepi lakomákra. A master, Stratten Boulnois Esqu., az asztalón foglalt helyet, vele szemben az Upper Warden, W. J. Downes Esqu., jó magam nem messze a mesteről, Sir Alfréd mellett ültem.

Az egész terem, az ünnepélyes, komoly szolgák, a kifogástalan szertartásmester, aki a master széke mögött álva vezényelte a szolgáereget, — mindez olyan volt, mintha a földalatti villamos és az automobil korából egyszerre visszaröppentem volna a középkorba. A jelenlevő urak viselkedése is oly komoly, kimért és innépies volt, s úgyszólván csak a kifogástalan szabású frakkok emlékeztettek arra, hogy modern emberek gyülekezetében vagyunk.

A lakomáról, arról jobb nem beszélni. A city-guild-dinner-ek híresek arról, hogy az ember csak elrontott gyomorral távozik el azokról. Tizenkilenc fogásból kell valamit enni, — most, mikor e sorokat írom egy boa constrictor érzelmeivel gondolok vissza a tegnapi lakoma élvezetére. A Girdler-ek jelszava: *Give thanks to God* (adjatok hálat Istennek) s én is ezeket a szavakat rebégetem, mikor az evés véget ért s rágyujthattam egy pompás havanna-szivarra.

A negyedik fogás után a szertartásmester stentori hangon s szinpadí páthosszal elkiáltotta magát: — *Worshipful Wardens Court, and Gentlemen be si lent and give attention. The worshipful Master will speak!* (Tiszteletreméltó bizalmiúr, válasz-mány és urak, legyetek eszenben és figyeljetelek. A tiszteletreméltó céhmester beszélni fog.)

A master és mi valamennyien felállunk, mert az első poháralköszöntőt — ősi szokás szerint — a királyra kell mondani. A master tehát rövid beszédben étette a királyt, s a pohárköszöntőt ezekkel a szavakkal végezte: „*God bless the King!*” (Isten

áldja meg a királyt), amit az összes jelenlevők ismételték. A szertartásmester erre háromszor elkiáltotta: — *The King!*

Amit a jelenlevők szintén mind ismételték. Azután mindenki, a poharát magasra tartva, meghajolt először a master s azután két szomszédja felé, s csak ennekutána ürültek ki a poharak.

Ezen a pohárköszöntőn kívül még hat tőszolt a programon és hasonló formáságok közepette — a felállást és meghajlást kivéve — üritette a társaság poharát a királynő és a királyi család, a birodalom hadserege, a miniszterek, a City-Guild-ek, a Girdler-ek s a jelenlevő vendégek egészségére. A vendégekről Sir F. D. Dixon-Hartland Bart, a parlament tagja emlékeztet meg igen szellemes pohárköszöntőben, melyben szíves föl külön megemlíkezi a magyar vendégről is, kifejtelve, hogy az angol nemzet mindig rokonszenvesített a magyarral s hogy az angolok nagyon jól tudják, Ausztria-Magyarország melyik államában fekszik a monarchia ereje.

Az egyes pohárköszöntők között levő időt zene és énekszámok, továbbá vig monológ-előadások töltötték ki, melyeket elsőrangú művészek adtak elő. Így azután lassacskán elérkeztünk a tizenkilenc fogás végére, mikor azután már a gyümölcsöt is felszolgálták, a szertartásmester hangja újból megszólalt.

— *Worshipful Wardens, Court and gentlemen, the Master will have a drink with you!* (Tiszteletreméltó stb. stb. urak, a céhmester inni akar veletek.)

Két hatalmas, remekművi és ósrégi serleget tettek erre a master elé, mindkettőt színűtől töltve remek Port-tal. Mindkét serleg nyakához egy szalvétát volt kötve, amelylyel mindenki, miután egy kortyot ivott a serlegből, megtörülte annak szélét. A master felkelt, kezébe vette az egyik serleget, jobb szomszédja felé meghajolt — ez szintén felállt a mesterrel együtt — ivott egy kortyot s meghajolva átadta a serleget szomszédjának. Ez ismét ugyanilyen innépelyességgel jért el a mellette ülő urral. Így azután az egyik serleg jobbra, a másik balra vándorolta körül az asztalt, melynek negyvenen ültünk. Annak az urnak, akinél a két serleg azután találkozt, mindkét serlegből kellett innia.

Evvél a ceremónia véget ért s a társaság szivarra gyujtva, vígan beszélgetve, a késő éjjeli órákig együtt maradt.

Beszélgés közben megmondtam néhány urnak, milyen különösnek találom, hogy ők, a reális, praktikus angolok, akik még hozzá majdnem mind a City legelőkelőbb „business” világában tartoznak, betartják ezeket a szokásokat, egy letűnt kor tagadhatatlanul regényes hagyományait.

— Mi kérem ugy okoskodjunk, — felelte egyik asztaltársam, ha ezek a szokások hétszáz esztendőn keresztül tennáltak, — miért ne maradjanak fenn továbbra is, mikor ennek senki sem vallja kárát.

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Irta: DÓZSA ANDRE.

(34)

Az utolsó szavaknál a lány egész testében remegett, az ideges izgatottság haláláspadát tette. Radniskyné oda rohant, átkarolta, azután Djerbulesku felé fordult:

— Így önhöz nincs szavam! — intett fejével, parancsolva a távozást.

Djerbulesku távozott... E percében az erkélyre egy porosz tábornok és egy osztrák ezredes léptek, kérve Djerbuleskut egy pár szóra. Az urak eltávoztak.

— Az Isten segítse a te nemeslelkű gavallér uradat — szóló barátnőjére borulva Zelma — soha jobbkor nem nyujthatta öklét e toladó kalandor elé, mint e pillanatban. Nézd, mily halovány lett, hogy igyekszik erőt venni izgatottságán. Ilyen a sottenkedő tigris, mikor az orozslán, kiálva a pusztá közepére csatára hívja őt.

— Rég láttam már, hogy Djerbuleskuval Szaniszló törésre viszi a dolgot, aggodnám érte, ha nem tudnám, hogy bizonynyal igazá van s ha nem láttam volna már igen sokszor milyen hatalmas és erős minden küzdelemben.

— Imádkozni fogunk érte, hogy süssse reá a mi lelknél gyűlöletének bélyegét és jöjjön haza sértetlenül szerettei közé.

A társaság a termekből oszladozni kezdett. A diszes fogatok sorra előállottak és megrakottan vágattak tova.

Göttfersen Heinrich báró remegve állt, tesz-e az államminiszter az annyi igyekezettel elpálástolni akart botrányra megjegyzést. E megjegyzéstől függött — úgy vélte — egész karrierje.

Hallotta, hogy a társaságban sugdosva beszélnek, hogy a magyar foglyok lázadására Göttfersen-palota erkélyéről nemcsak rokonszenvesen kísértetett, de egyenesen szitva volt. Szájáról-szájra járt, hogy Göttfersen Zelma bárónő Djerbulesku féltékenységének felkeltésére tervelte és vitte keresztül az egész tüntetést és az előre ki nem számított botrány annyira leverte, hogy szobájába végleg visszavonult. A csintevésben részes hölgyek és a bécsi Orsolya-szűzek kolostorának növendékei nyomtalanul tüntek el a társaságból. Csak Radniskyné egyedül volt itt is, ott is látható. Az ő hibáját feleltette és helyre hozta férje, Radnisky őrnagy, kinek tapintatos fellépése és kétségtelemül nagy tekintélye az egész lázadásnak pár perc alatt véget vetett.

Csak Djerbulesku és Rodvitz grófné omlégették fel itt-ott, hogy Radnisky őrnagy igen nagy pajtáságban van a magyar foglyokkal, hogy az északi bástyára szabadítás nagy könnyelműség volt, mert a esetepaté alatt a városba vezető lépcsőzeteken csekély ugrással mind elmenekülhetek volna. Talán volt is nem egy, aki elmenekült.

Mikor azonban az őrnagy visszatért és az államminiszter bizalmas kérésére jelentést tett, hogy a magyar foglyok mind egytől-egyig számba vannak véve és ki a korházban, ki a börtönben, de mind meg vannak — vége lett minden híresztelésnek. Radniskynének megköszönte az államminiszter bátor és tapintatos fellépését s ki jelentette, hogy felsőbb elismerésről gondoskodni fog.

Göttfersen báróné kétszeresen érezte, mennyire szükséges most az államminiszternek kedvében járni. Habár a torlaszhősből felemelkedett nagyság iránt, mint telivér arisztokrata nőnek, előzőleg semmi rokonszenve nem volt, az estély alatt és különösen a kottilionnal annyi alkalom volt mindkettőjüknek egymással foglalkozni, hogy úgy a grófné, mint az államminiszter mind inkább keresték fel egymáson a rokonszenves vonásokat. Az eszes és azon időben igen érdekes arcú férfi éppugy megtette a hatást, mint ahogy

kikényszerítette szépsége és kívánatossága iránt a feltétlen hódolatot az élvővár asszony.

A hajnal már annyira bizalmasan találta őket, hogy Djerbulesku nem tudta keserűségét elfojtani. Egy magányos pillanatban elfogta a grófnét.

— Míg én mint alvajáró, erkélyek alatt falpárkányokon mászkálva védem a maga hírnevét, ablakokon át onokom be, hogy szétoszlassam a gyanut, maga idebent gyanut gyanura kelt. Vagy azt hiszi, hogy egy olyan pillantástól, melyet éppen most vetett az államminiszterre, nem tótárgust áll minden statusból/celet.

— Én emelkedni akarok, mit törődöm vele, hogy a lépeső, amely emelni tud, kararim márvány, vagy csak moosdorfi kő, ha tul vagyok rajta, ugysis feledevo van.

Az államminiszter jött oda Göttfersen Heinrich báróval.

— Össze kellett fognom szíves házi gazdánkat bájos urnóknak, hogy kifejezést adjak ama felelhetetlen benyomásoknak, melyeket bennem az itt összegyűjtött fényes társaság, de különösen a háziak pazar vendégszeretete keltett. De nem mulasztatom el a kis Zelma báróné, a mi bécsi növendékünknek, ha személyesen nem, legalább így tudtára adni, hogy Kossuthnak elebe mentem egyszer magam is, de Kossuth után sem német hazafi, sem német honleány nem indulhat soha. Remélem, — fordult Djerbulesku felé mosolyogva, — hogy ha egyszer magyarok lesznek, ön mint kormányos a helyes irányba tereli a hajót.

Djerbulesku szintén mosolylyal és bókolva fogadta a megjegyzést, mert látta Rodvitz grófné arcáról, hogy tiltakoznia vagy csak mentegőznie is határozottan vesztélyt jelentene.

A házi gazda és neje az államminisztert a lépesőházig kísérték ki.

(Folytatása következik.)

Es én ekkor arra gondoltam, hogy nekünk ma- gyaroknak is sok ilyen régi szokásunk van, amelyek egy- némelyikének a megőrzése nem lett volna a nem- zeti érzés erejének a kárára.

Arkóvy Miklós.

+ Tolsztojt otthonában. Az Egyesült-Államok volt berlini követe, Mr. White. most teszi közsé gróf Tolsztojt Leó otthonában töltött néhány órájának re- miniszenciáit.

Már a belépésnél különös meglepetés érte a lá- togatót. Először is egy fényes terembe vezették, ahol két, feketébe öltözött szolga kalauzolta. Azután meg- nyílt előtte a szomszéd szoba ajtaja s ő egy szegé- nyesen butorított parasztlakásban egy öreg paraszt- emberrel állott szemben, — vagyis gróf Tolsztojt Leó- val, aki egy durva asztal gyalulásával volt elfoglalva. Innentől azután a házigazda kalauzolta tovább Whitet és pedig mezőgazdasági munkálataihoz vezette. — Tolsztojt megmunkálta a földet, mialatt vendégét szelle- mének gazdagságával és mélységével lekötötte és bámulatba ejtette. A társalgás majdnem állandóan szociális kérdések körül forgott. A tulajdonjogot már csak azért is kárhóztatja Tolsztojt, mert az: fegyveres hatalmat föltételez, amennyiben védelemre szorul. Még az írói tulajdonjogot is perhorreszkálja a merész gon- dolkozású orosz apostol és tagadja annak jogosultsá- gát, hogy ő a kiadójától munkáért honoráriumot kü- veteljen. E nézet ellen állást foglalt Tolsztojt fe- lesége, aki időközben a ház vendégeinek üd- vözésére megjelent. Tolsztojt pedig felesége ellen- vétésére azzal válaszolt, hogy a nők bizonyos kérdésekben sokkal önzőbben gondolkoznak, mint a férfiak, mert képtelenek arra, hogy egy esz- mének még a közvetlen hozzátartozóikat is fel- áldozzák. Szerinte a nő éppen ezért nem is alkalmas a politikai jogok gyakorlására. A nő konzervatív karakter, míg a világ radikálisan halad előre. Az események a jövőbe sodorják a férfi gondjait, a nő pedig, érzelmeivel a multakon mereng. Tolsztojt hibá- ztatja a nők jellemét azért is, mert természetük- nél fogva mindannyian több-kevesebb hajlandósággal vi- seltetnek a két legnagyobb abszurdum iránt, melyet emberi agy valaha kieszelt. E két legnagyobb ab- szurdum Tolsztojt szerint a spiritizmus és a homeo- páthia. Szóba hozta a nagy gondolkodó végül azt is, hogy ő annyira ellentétbe jutott Oroszország kor- mányzóinak felfogásával, hogy nap-nap után várja elfogatását. — Ez a beszélgetés éppen csak néhány nappal előzte meg a szent szinódus ismeretes elhatá- rozását, gróf Tolsztojt kiközösítését.

+ Mr. Schwab. Ez a férfi azért nevezetes, mert ő a világ legjobban fizetett hivatalnok. Van ugyanis neki kerek egy millió dollár évi jövedelme és pedig mint a Carnegie-Morgan-féle amerikai acél- truszt igazgatójának. Nemrégiben kapták fel a nevét az amerikai újságok s mint nevezetessé vált embert kivallatják mindenféle körülményei felől a riporterek. Így legutóbb a newyorki World kitűnő reportere missz Katty Carew interviewolta meg, aki nemesak tollal, hanem rájzónnal is végzi feladatát. Hogy jó hírnevé- nek megfelelően, természetesen ő is sietett Mr. Million-Dollar-a-Year Schwab meglátogatására. A ha- talmas vállalat palotájában kereste fel s be- vallja, hogy nem a legkönnyebb feladatosa közül vallja Mr. Schwabnak a meginterviewolása, akinek minden perocét, akár ében van, akár alszik, két dol- lárrel fizetik meg. Valósággal ördögösség volt el- csipni és egy helyre röpteni hat percre ezt az urat. Igazi villamos-interview volt. A szellemes bevezetés után végre rátér Carew kisasszony a párbeszédre, amelynek során Mr. Schwab egyszerűen belekapott mindig a mondataiba.

- Hol szüle... — kérdezte a miss.
— Blair County, Pennsylvania! — telegrafálta vissza Mr. Schwab.
— Holt járt isk...
— Ugyanott.
— Hány éves korában hagyta oda az isk...?
— Tizenhét.
— Mi volt aztán az ambíciója? (Az utolsó szót persze itt is el kellett harapnia miss Carewnek).
— Gépszemrűnk akartam lenni.
— Hol dolgozott először?
— Fűszerkereskedésben.

Aztán elmondja Mr. Schwab a legkürlebb monda- sokban, hogy szabad perceiben acélgyárakba járt, hogy a gépészethez való hajlandóságát kielégítse. Kiváncsi- sága egyszer fölkellette a művezető figyelmét. Meg- tetszett neki és munkát adott neki. Természetesen nehezen ment a munka, hanem fáradságtalanul tanult, mindennek a megértésére törekedett és nagyon bold- dog volt. Később egy megrendelés végrehajtása köz- ben összekerült Mr. Carnegivel, annak a szolgálatába

állott s nála addig emelkedett, míg végre a Carnegie- Steel-Company igazgatója lett.

— Az ön tehetségének tehát az acélszakma felel meg? — kérdezte Carew kisasszony.
— Ó, nekem nincsen tehetségem, — szerényke- dett Mr. Schwab, — csak szeretem a munkámat és belemélyedek.
— Mi az ön sikerének a főtítka?
— Munkához való szeretet — macacszkodott a nevezetes férfiú. A munkát önmagáért kell szeretni. Az a fő. Aztán a vállalat nélkülözhetetlen tényezőjévé kell lenni — ezt kell másodsorban elérni. Azután, s talán ez is tesz valamit, amióta némi rangra emel- kedtem is, mindig együtt dolgozom az embereimmel.

Elárult aztán Schwab ur még egyet-mást a bold- dogulás titkaiból. Egy fiatal ember sikereket csak úgy érhet el, ha megházasodik. A legény-ember nem koncentrálna teljesen a munkára a figyelmét. Euró- pában, ahol utazott, legjobban tetszett neki Francia- ország és Olaszország. Németország szerinte nem alkal- mas a kéjtutásra, de ez az ország kitűnően kineveli az embert az életre, s üzleti szellemet és a kemény mun- kára való kedvet elő belé. Mindazokra a kérdésekre, amelyek arra vonatkoztak, tize-e valamilyen sportot, szereti-e a színházat, csak az volt a stereotip válasz: — Nincs időm!

Azzal ezert bocsnátkérés között, de határozottan ajánlotta magát Mr. Schwab, aki mindössze hatvan- nyolc esztendő.

Carew kisasszony pedig a cikke végére a kö- vetkező kis összeállítást biggyesztelte a világ legna- gyobb jövedelmeiről:

Table with 2 columns: Name and Amount in Dollars. Includes entries like 'Az Egyesült Államok elnök' (50,000), 'A "Mutual" elnökgazgatója' (100,000), 'A "Newyork" elnökgazgatója' (75,000), 'A newyorki központi vasút elnök- igazgatója' (100,000), 'Az Egyesült Államok hadseregének főparancsnoka' (11,000), 'Az ellentengernagy' (7,500), 'Az "Equitable" elnökgazgatója' (100,000), 'Az angol hadsereg főparancsnoka' (37,000), 'Mr. C. M. Schwab' (1,000,000).

+ Csusos köröm. Angol uracsok, akiknek ugy látszik nincs jobb dolgu, behozták a csusos köröm divatját. Akik ennek a divatnak hódolnak már, azok a legnagyobb gonddal vágják V alakúra a körmüket, sőt nagyon sokan vannak olyanok is, akik egyenesen egy ugynevezett szépségdoktorhoz járnak, aki a kör- müknek ilyen módon való faragásából nagyon szép jövedelmi forráshoz jutott. Tagadhatatlan követke- zekénye a V alakú köröm viselésének az, hogy a gazdákról nyilvánvalóvá lesz, hogy nem a kezük munkájából élnek. A kézimunka határozottan ellen- sége az ilyen különös körmöknek. Senki sem fog csudálkozni azon, ha az angol uracsok legközelebb majd kínai körmököt fognak viselni, szóval egyálta- lán nem fogják vágatni a körmüket. S akkor kar- mok ékeskednek majd ujjainknak a végén.

KÖZGAZDASÁG.

Borjувásár. 1901. évi április hó 23-ikán. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytár- saságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1343 drb, leült borju — db, bécsi borju — db — db, —, nő- vendékmarcha 249 darab, bárány élő — darab, leült bárány — darab. Argyezések. — Belföldi élő borju I. rendű 72-76 l.-ig, kivételesen 80 —, II. rendű 56-70 l.-ig, 1 kilónként leült borju l. r. — l.-ig, II. r. — l.-től — l.-ig, kivét. — f. kilónként levonás nélkül. Bécsi leült borju — l.-ig. Növendék marha — l.-től — l.-ig, l. r. 48-52 l.-ig, középminőségű — l.-ig, alárendelt — l.-ig, 1 kilónként. Bárány élő 8.—14.— k., leült bárány 8.—13.— k. kivételesen ár — k.-ig páronként. — Lanya irányzat; ársökkenés 3-4 fillér kilo- grammonként.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-kon- sumvásár argyézése 1901. évi április 23. Készlet 372 darab. Erkezett 804 darab. Összesen 1176 darab. Eladatott 837 darab. Maradt 339 darab. Napi árak: 120-180 kilogramm sulyban 87-92 koronáig, 220-280 kilogramm sulyban 88-93 koronáig, 320-380 kigr. sulyban 86-92 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400-500 kilós 75-85 koronáig. Malac 68-70 kgrig. — korona. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásár- csarnokban tegnap megtartott sertésvásárra bejelentet- tek 10031 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3346 darab fiatal sertést, 5384 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 9230 darabot. Üzletmenet vontatót.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 84-89 fillér, kivételesen 87 filléren, középminőségű sertés 76 —82 fillér, könnyű sertés 66-74 fillér, fiatal sertés 64-84 fillér, süldő — fillér.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, április 23.

Erős vételkedv és nagy kínálattal szemben 42,000 métermássa került forgalomba 5 fillérig maga- sabb árak mellett.

Eladott:

- Buza, Tiszavideki: 400 mm. 79 k. 8 K. 22 1/2 f., 100 mm. 80-5 k. 8 K. 22 1/2 f., 1000 mm. 77-8 k. 8 K. 22 1/2 f., 500 mm. 77 k. 8 K. 20 f., 250 mm. 80 k. 8 K. 15 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 78-5 k. 8 K. 22 1/2 f., 300 mm. 78-5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78-5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78-3 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 k. 8 K. 07 1/2 f., 400 mm. 78 k. 8 K. 07 1/2 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 300 mm. 77-5 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 95 f., 400 mm. 76-5 k. 7 K. 85 1/2 f., 100 mm. 75-5 k. 7 K. 75 f.
Pestvidéki: 2100 mm. 77-3 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 76-5 k. 7 K. 85 f., 30 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 75-5 k. 7 K. 85 1/2 f.
Makói: 3600 mm. 78-3 k. 8 K. — f., 1600 mm. 79 k. 8 K. 12 1/2 f.
Veprováci: 3300 mm. 75-5 k. 7 K. 95 f.
Zombori: 1400 mm. 74-5 k. 7 K. 70 f.
Fehérmegyei: 100 mm. 76-5 k. 7 K. 85 f., 900 mm. 75 k. 7 K. 85 1/2 f.
Dunai: 1400 mm. 75 k. 7 K. 67 1/2 f.
Bajai: 2100 mm. 73-5 k. 7 K. 50 f.
Zimonyi: 1170 mm. 73 k. 7 K. 35 f.
Bánási: 5000 mm. 74-2 k. 7 K. 50 f., 3000 mm. 75 k. 7 K. 67 1/2 f.
Marosi: 3460 mm. 76 k. 7 K. 80 f.
Erdélyi: 400 mm. 78 k. 7 K. 87 1/2 f., 600 mm. 77-5 k. 7 K. 80 f.
Mind három hónapra.
Zab: 100 mm. 6 K. 807 1/2 f., 100 mm. 6 K. 90 f., 300 mm. 6 K. 87 1/2 f., 100 mm. 7 K.
Tengeri: 200 mm. 5 K. — f., 100 mm. 5 K. 45 f., 2700 mm. 5 K. 35 f.
Rozs: 400 mm. 7 K. 67 1/2 f., 100 mm. 7 K. 55 f., 300 mm. 7 K. 67 1/2 fillér.
Arpa: 100 mm. 6 K. 65 f.
Készpénzfizetés mellett.
A készaru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokási szerint, készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektolitereként és kilogrammonként.

Table with 4 columns: Location, Kilos, K.-től, K.-ig, and two columns for price per Kilogram. Rows include Tiszavideki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bánási, Bácskai.

Table with 4 columns: Location, Kilos, K.-től, K.-ig, and two columns for price per Kilogram. Rows include Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Köles.

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

- Buza áprilisra . . . 7.65-7.66-7.64
Buza májusra . . . 7.67-7.68
Buza októberre . . . 7.70-7.72-7.73-7.75-7.78
Rozs áprilisra . . . 7.79-7.78-7.77-7.76
Rozs októberre . . . 6.73-6.72
Zab áprilisra . . . 0.—
Zab októberre . . . 5.57-5.58-5.59
Tengeri májusra . . . 5.30-5.29-5.28-5.27-5.26
Tengeri júliusra . . . 5.38-5.39-5.40-5.41

Déli egy óraker a következő záróárakat állá- i- tották meg hivatalosan a közsden:

- Buza áprilisra . . . 7.63 pénz 7.64 áru
Buza májusra . . . 7.65 " 7.66 "
Buza októberre . . . 7.76 " 7.77 "
Rozs áprilisra . . . 7.78 " 7.79 "
Rozs októberre . . . 6.72 " 6.73 "
Zab áprilisra . . . 6.75 " 6.76 "
Zab októberre . . . 5.59 " 5.60 "
Tengeri májusra . . . 5.29 " 5.30 "
Tengeri júliusra . . . 5.40 " 5.41 "
Repce augusztusra . . . 13.10 " 13.20 "

Délután fél 5 óraker zárul:

- Buza áprilisra . . . 7.61-7.62
Buza májusra . . . 7.62-7.63
Buza 1901. októberre . . . 7.78-7.74
Rozs áprilisra . . . 7.74-7.75
Rozs októberre . . . 6.88-6.89
Zab 1901. áprilisra . . . 6.74-6.75
Zab októberre . . . 5.58-5.60
Tengeri májusra . . . 5.28-5.27
Tengeri júliusra . . . 5.37-5.38
Repce augusztusra . . . 12.80-12.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde irányzatát kellemesen befolyásolták a tegnapi esteli külföldi szilárd zárlatok, továbbá a berlini kamatláb olcsóbbodása s a londoni jelentések az ott közzétett kölcsön elhelyezésének sikeréről.

Az összes vezető értékek emelkedtek s szilárdan zárláltak. A helyi piac kellemesebb, de üzteltelen volt, míg járadékok a nagy pénzösség élesítő befolyása alatt hajlamot árultak az emelkedésre.

A déli tőzsde igen mérsékelt forgalom mellett változatlan maradt, végül kedvezőbb, külföldre ismét ellanyhult s legalacsonyabban zárlut.

A helyi járadék- és valutapiac el volt hanyagolva.

Az előtőzsde kedvező. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 703.—705.—, Osztrák hitelrészvény 700.10—702.50. Államvasuti részvény 697.—698.—, Leszámloló bankrészvény 448.50—448.—, Rimamurányi vasmű részvény 512.50—513.—, Közúti vasut 579.—580.50 korona.

A déli tőzsde eleinte szilárd, végül gyenge. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 703.—705.25. Osztrák hitelrészvény 700.—702.50. Államvasuti részvény 697.25—697.50. Rimamurányi vasmű 510.—510.25. Közúti vasut 580.—580.50 korona.

Forgalomban került: Regáli kártalanítás 100.—, Fővárosi takarékb. 2195.—2.00.—, Központi takarékb. 1410.—1490.—, Erzsébet malom 418.—423.—, Salgótarjáni 608.—609.—, Nicholson gépgyár 185.—855.—, Dunagőzhajzási társaság 850.—855.—korona. Utótőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 797.75. Magyar hitelrészvény 701.—. Leszámloló bank részvény 447.50. Rimamurányi vasműrészvény 508.—. Osztrák-Magyar államvasut 695.—. Közúti vasut részvény 580.—. Városi villamos vasut részvény 304.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzletli árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 42.—48.—korona, vörös aprószemű 40.—45.—korona, vörös erdélyi —korona, vörös búsángi —korona, középszemű 48.—51.—korona, nagyszemű 52.—58.—korona. Disznósír: budapesti: 58.50—54.—korona, vidéki —korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki —korona, városi 4 darabos 44.—44.50. korona, 3 darabos 46.50—47.—korona. Üstölt —korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.—12.75 korona 120 darabos —korona, 100 darabos 14.—14.25 korona, 85 darabos 15.25—15.75 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.25—12.75 korona. 100 darabos 13.25—13.50 korona. 85 darabos 14.25—14.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 19.25—19.75 korona, szerbiai 18.—18.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, április 23. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Berlin kedvező irányzatot, New-York magasabb árfolyamokat jelentett s Páris is javult, de mindezek a hírek nem voltak képesek élénkséget kelteni az itteni tőzsdén. Kötettek: Buza tavaszra 7.97—7.98, május—júniusra 7.97, ősze 8.80—8.50, rozs tavaszra 8.20—8.30, május—júniusra 7.91—7.92, rozs ősze 7.12—7.11—7.13, tengeri május—júniusra 5.57—5.58, zab tavaszra és május—júniusra 6.98—7.—, tengeri július—augusztusra 5.69—5.70, repace augusztus—szeptemberre 13.55—13.65 K.

Zárlatok maradtak: buza tavaszra 7.94, május—júniusra 7.93—7.94, ősze 8.06—8.02, rozs tavaszra 8.—, ősze 7.11, zab tavaszra 6.97—6.98, tengeri május—júniusra 5.58—5.57, repace augusztus—szeptemberre 13.65—13.75 K.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén a külföldi pénzpiac olcsósága szilárdítóg hatott. Prolongáció nagyon simán indult 1/2% mellett.

Déli tőzsdén valamivel gyengült. Zárlat gyengébb, iparpapírok következtében. Bécs, április 23. (Magyar értékek számlata.) 4 2/10-os aranyjárdék 117.50. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 141.—. Magyar vasuti kölcsön ezúttal 100.10. Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.—. Magyar leszámloló és pénzváltóbank —. Rimamurányi vasműrészvény 608.—. Magyar koronajárdék 92.85. 4 1/10-os Magyar földterhm. kötvény 92.75. Magyar hitelbank részvény 700.50. Magyar nyeregeményi kölcsön sorsjegye 173.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 356.—. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar —.

Bécs, április 23. (Osztrák értékek számlata.) 4 2/10-os papírjárdék 98.45. 4 1/10-os osztr. aranyjárdék 117.85. 1860-os sorsjegye 141.—. Osztrák hitelsorsjegye 398.—. Angol-osztrák bank 280.50. Bécsi bankjegyesület 493.—. Osztrák-magyar bank 1682.—. Déli vasut 101.25. Dunagőzhajzási részvény 851.—. Dohányrészvény 298.—. Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltók 117.55. 4 2/10-os ezüst járadék 98.05. Osztrák koronajárdék 92.80. 1864-iki sorsjegye 208.—. Osztrák hitelintézeti részvény 699.—. Unionbank 563.—. Osztrák Länderbank 424.—. Osztrák-magyar államvasut 695.25. Elbavölgyi vasut 515.—. Alpeisi bányarészvény 472.—. 20 frank arany 19.09. Londoni váltóár 240.20. Bécsi Tramway

Litt B. 285.—. Bécsi Tramway Litt A. 288.—. Lipót kohó 463.—. Az irányzat gyengébb.

Bécs, április 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A delutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 697.25. Magyar hitelrészvény 701.—. Angol-Osztrák bank 281.—. Bécsi bankjegyesület 493.50. Union bank 564.—. Länderbank 424.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 694.50. Lombard 101.75. Elbavölgyi vasut 515.15. Északnyugati vasut részvény 465.—. Dohányrészvény 299.—. Rimamurányi vasut 506.—. Alpeisi bányarészvény 472.—. Májusi járadék 98.45. Magyar koronajárdék 92.85. Török sorsjegyek 111.—. Német birodalmi márka 117.61. Napoleon d'or 19.09.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 23. (Zsebet tudósítás.) A mai tőzsde biztatósi hiányában nagyon kedvezőtlen volt. Bányáértékek gyengeségre hajlottak. Bankok nem voltak egységes irányzatuk. Disconto-Commandit részvények gyengültek, mert az a minapi híresztelés, hogy a Disconto-Gesellschaft főoktat szándékozik létesíteni, állítólag nem felel meg a tényleknek. A Deutsche Bank ellenben nagyobb árfolyamon élénk keresletnek örvendett egy szász bankkal való tranzakció híreire. Járadékok csöndesek. Spanyol értékek gyöngültek. Török sorsjegyek javultak. Vasuti értékek el voltak hanyagolva. Transvaali vasuti részvények emelkedtek. A második tőzsdésórán az üzlet vontatott volt. Bányáértékek tovább gyengültek. Utimópénz 3 7/8—3 9/10, magánleszámlolási kamatláb 3 1/4 1/10.

Berlin, április 23. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjárdék —. 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 100.10. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 93.60. Osztrák-magyar államvasut 148.90. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84.95. Magyar vasuti beruházási kölcsön 103.30. Alpeisi bányarészvény —. Disconto-Commandit 189.25. Általános villamosági Edison 201.75. Gelsenkirchen 180.30. Laura-kohó 219.—. 4 2/10-os ezüstjárdék 98.—. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 98.90. Osztrák hitelrészvény 719.25. Déli vasut 24.50. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216.10. 4 1/10-os új orosz kölcsön 96.—. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 96.10. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 102.25. Harpeni 179.10. Az irányzat csendes.

Berlin, április 23. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 98.90. Magyar koronajárdék 93.60. Osztrák hitelrészvény 218.60. Osztrák-magyar államvasut 148.60. Déli vasut 24.40. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegyek készpénz 218.10. Buschtchradri —. Orosz bankjegye —. (Utimo.) Lombard —.

Frankfurt, április 23. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjárdék 98.35. 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 100.15. Magyar koronajárdék 93.75. Osztrák-magyar bank 120.—. Déli vasut 24.60. Elbavölgyi vasut 130.—. Londoni váltóár 204.20. Bécsi bankjegyesület 124.10. Villamos részvény —. 3 1/10-os magyar aranykölcsön —. 4 2/10-os ezüstjárdék 98.—. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 98.80. Osztrák hitelrészvény 219.30. Osztrák-magyar államvasut 149.50. Északnyugati vasut 121.80. Bécsi váltóár 84.96. Párisi váltóár 81.10. Union bank —. Alpeisi bányarészvény 242.—. Az irányzat tartott.

Frankfurt, április 23. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 218.80. Osztrák-magyar államvasut 148.75. Déli vasut 24.60. Osztrák aranyjárdék 205.75. Olasz járadék 180.60. Laura-kohó 179.25. Harpeni 153.75. Discont 181.60. Alpeisi 180.—. Bécsi bankjegyesület 185.75.

Hamburg, április 23. (Zárlat.) 4 2/10-os ezüstjárdék 97.70. 1860. sorsjegye 141.—. Déli vasut 24.25. 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 99.90. Osztrák hitelrészvény 218.25. Osztrák-magyar államvasut 148.75. Olasz járadék 96.—. 4 1/10-os Magyar aranyjárdék 98.60. Az irányzat nyugodt.

Páris, április 23. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —. 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 99.50. Osztrák Länderbank —. 3 1/10-os francia járadék 101.25. Ottomanbank 533.—. 3 1/2 1/10-os francia járadék 102.80. Alpeisi bányarészvény —. Déli vasut —. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 100.—. Párisi bankrészvény 1076. Olasz járadék 96.32. Francia törleszt. járadék —. Osztrák földhitelezési részvény 1293.—. Török dohányrészvény 328.—. Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 23. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Húsot sertések ára: L) Magyar elsőrendű: 86—88 fillérig. Oreg közép (páronkint 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm feletti sulyban) 95—97— fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 92—94— fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm feletti sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm feletti sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm feletti sulyban) 88—90 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 86—88 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 84—86 fillérig.

Sertésüzlet szám 1901. Április 21. napján volt készlet 49.697 darab. — 1901. április 21. napján felhajtotta 418 darab. 1901. április 22. napján elszállított 628 darab. 1901. április 23. napjára maradt készletben 49.487 darab.

Napirend.

Naplór: Szerda, április 24. Római katolikus: György vt. — Protestáns: György. — Görög-orosz: (április 11.) — Antipa. — Zsidó: Ijar 5. — Nap két: 4 óra 39 percek. — Nyugszik: 6 óra 45 percek. — Hold két: délelőtt 9 óra 28 percek. — Nyugszik délelőtt. A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Képtár és a néprajzi osztály Csillag-utca 15. sz. a nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődji mellett tekinthetők meg. Tavaszi kiállítás a Múcsarnokban délelőtt 9 órától délután 4 óráig. Belépődji 1 korona.

Francia tárgyak kiállítása az iparművészeti múzeumban d. e. 9—1 óra és d. u. 2—5-ig. Istvánffy Gyula festőművész kiállítása az Andrássy-uti Belle-Vue épületben reggel 9 órától este 6-ig. Dajtanul. Országos Képtár és a mezzotinto metszetkiállítás az Akadémiában megtekinthető reggel 9 órától délután 1-ig. Technológiai Iparműzeum nyitva van délelőtt 9 órától 12 óráig, d. u. 2—5-ig és este 7—9-ig. Mezőgazdasági múzeum nyitva délelőtt 9—1-ig. Földtani intézet múzeuma nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig. Belépődji 1 korona. Közlekedési Múzeum a városligetben nyitva 9—12-ig és délután 3—5-ig. Az Akadémia Goethe-szobája nyitva d. e. 10—12-ig. Múzeum könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig. Egyetem könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig. Iparművészeti múzeum és iskola könyvtára d. e. 10—12-ig és este fél 7-től fél 9-ig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődji 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9—10 óráig délután 2 óráig. Hazai termékek kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés áruháztársaság is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 23. —

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter Fricke Emil sóvényházi földbirtokost Győr vármegye közigazgatási bizottságába, Spáth Gyula győri földbirtokost pedig Győr sz. kir. város törvényhatóságának közigazgatási bizottságába közigazgatási előadókká nevezte ki; az igazságügyi miniszter Dúszeghy György tokaji kir. járásbírósi tevékenységű átalaki díjnyokot a szécsényvárai kir. járásbíróshoz irónokká, a képviselőház elnöke Schödl Ferenc m. kir. helyigazgatói számvizsgálót a képviselőházhoz pénztári ellenőrré a IX. fizetési osztályba, az ungvári pénzügyigazgatóság Kása Odón vasköcsi lakost a nagy-kaposi kir. adóhivatalhoz segélyigazgatóknak ideiglenes minőségben kinevezte; az igazságügyi miniszter Kohut Jenő nagy-átádi és dr. Vadasdi Lajos kőhámi kir. járásbírósi ideiglenes minőségben alkalmazott aljegyzőket; a vallás-és közoktatásügyi miniszter Palatinus Károly kaposvári, Hobbler Rezső temesvári, Völcker József kecskeméti és Schnellbach Ferenc aradi sikenetna-intézeti tanítókat állásukban végleg megerősítette; a nagyvárdi kir. főügyész Lázár György nagyvárdi kir. törvényszéki fogházrögzőmestert az altisztek részére megállapított fizetés második fokozatába, továbbá Tándor Lajos nagyvárdi kir. főügyészéi hivatalosálgát, a fogházörök és hivatalosálgörk részére megállapított fizetés második fokozatába léptette elő.

Pályázatok. A zala-egerszegi m. kir. főgimnáziumnál két tanári állás május 15-ig; — a zombori kir. törvényszéknel irodatisztai állás két hét alatt; — az ogulini kir. pénzügyigazgatóságnál hivatalosálgát állás négy hét alatt; — a nagy-székelyi kir. járásbírósnál tolmácsi állás két hét alatt; — Dédán, Maros-Torda vármegyében III. osztály postahivatali Április 26-ig; — Péteriben postamesteri állás május 10-ig; — Tarban, Hevesmegyében III. oszt. postahivatali május 10-ig; — a soproni m. kir. pénzügyigazgatóságnál pénzügyi főigazgatói állás két hét alatt; — a lévai kir. járásbírósnál III. oszt. hivatalosálgát állás hat hét alatt; — Trecsény vármegyében Borecsky Lukácsy Franciska családi ösztöndíj-alapítvány május 30-ig; — a budapesti állami hidaknál vámoelői állás június 15-ig; — a zágrábi kir. adóhivatalnál gyakornoki állás két hét alatt; — a dunaföldvári kir. járásbírósnál III. oszt. hivatalosálgát állás május 20-ig; — a dunaföldvári kir. járásbírósnál tekkönyvi átalakító díjnyoki állás két hét alatt; — a soproni m. kir. adóhivatalnál adótisztai állás két hét alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, április 23.

A magas nyomás maximuma a Keleti-tenger felett kissé kiterjeszkedett, a délkeleti depresszió magva pedig a Fekete-tenger északnyugati partvidékéig nyomult előre, egyébként a barometrikus helyzet változatlan. Az idő egész Európában száraz és jobbára felhőtlen. Kevés eső csak a délkeleti depresszió környékén esett. A kőméréslet Európa északnyugati felében lejtőnően emelkedett, keleti és délkeleti felében pedig kevéssel süllyedt. Nálunk az idő jobbára száraz volt. Kevés eső csak a keleti és délkeleti határmegyékben és az Altöld déli felében esett. A hőméréslet keletről kissé süllyedt. Kiváltás. Hűvösebb és az ország keleti felében esős idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Duna, Morva, Vág, Dráva, Ráb, Sajó, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ung, Tisza, Topolya, Bodrog, Sajó, Horvát, Berettyó, Kőrös) and water level data for April 23 and 24.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1901. április hó 24-én.
Jancsi és Juliska.
 Mese 3 képbén. Szövegét írta: Wette Adelaide. Fordította Abrányi Emil. Zenéjét írta Humperdinck.
 Személyek:
 Várady S. A vasorrú bába Berte
 Rotter Altató bácsi Kánn
 Várady M. Harmat bácsi Pálóczy
 Payer

Andris
 Panna
 Jancsi
 Juliska

Babatündér.

Látványos ballet 1 felvonásban. Szerzőtők Hass reiter és Gaul. Zenéjét írta Bayer.
 Kezdet 5 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1901. április hó 24-én.
A bor.
 Paraszti-vígjáték 3 felvonásban. Írta Gárdonyi Géza.
 Személyek:
 Baracs Imre Gyenes Eszter Gerő L.
 Matyi Rózsahegy Gőre Gábor Ujházi
 Baracsné Alszegny Gőroné Vizvári
 Szunyogné Györgyné Durbiné Vizvári
 Rózi Ligeti Kacsó Faludi
 Mihály Gabányi Bige Narcisz
 Kezdet 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1901. április hó 24-én.
Az asszonyegemet.
 Látványos, zenés bohóság 3 felv. Írta: Rajna Ferenc, zenéjét szerzte: Rosenzweig Vilmos.
 Személyek:
 Szerencsy Kardos Fenyvessai
 Ejszaky Margó Bóros M.
 Mariska Gombaszögi Mandi Manó Sziklai
 Juliska Horváth Rézi Láng Etel
 Kezdet 7 1/2 órákor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kosuth Lajos utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a. a. valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1901. április hó 24-én.
 A berlini Deutsches Theater tagjainak előadása:
Kisértek.
 Kezdet 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1901. április hó 24-én.
 Miss Mary Halton mint vendég:
San-Toy.

Kínai daljáték 3 felvonásban. Írták Edward Morton, Harry Greenbank és Adrian Ross. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerz. Sidney Jones.
 Személyek:
 George Preston Dell Jung-Si Róza G.
 Poppy, Jeánya Harmath Mi-Kui Tallán
 Bobbie, fia Raskó Szin Nyiri C.
 Dudley Fedák Pin-Szing Vasvári
 Yen-Ho Németh Szi-Kiang Szécsi
 San-Toy Halton Hu-Ju Kaposi
 Csü-Li Kovács Kínai császár Ujvári
 Benson Szirmai Szing-Hi Szerdahelyi
 Kezdet 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Szerda, 1901. április hó 24-én.
Zárva.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ.

Szerda, 1901. április hó 24-én.
Falusi nász.
 Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Írta Krémer Jenő. Zenéjét szerz. Kóváry Ernő.
 Kezdet 7 1/2 órákor.

Somossy-Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
 Péntártnyítás: 7-kor. Kezdet 8-kor.
A szerződött balett és operett-személyzetnek hatásos sikere!
 Ma: Tündérlés kiállítással, új díszletekkel pontban 10 órákor:
 Kappeller Károly zeneszerző személyes vezetése mellett
Utolsó hét!

Ferde világ.

(Die verkehrte Welt.)
 Balett-operetta L. Krenn és O. Lindantól, zenéje Kappeller Károlytól.
Nagy balett-egyveleg
 rendező Gundlach Louis.
 Fellépte a 18 személyből álló eredeti amerikai

Aurora Zuávoknak

kitűnő katonai mutatványaikban.
 Ugyint az összes műcserk.
 Jegyek elővételben kaphatók Weisz A. nagytűzsdéjében, Károly-körút 26., térszede Andrássy-ut 26. és 38. sz. alatt ugyint a Somossy Mulató péntártnyánál.

FOLIES CAPRICE.

Ma:
Die Familie Bernstein in Ostende.
 Írta: CAPRICE.
 Ezt megelőzi:
Bocskai traktéros.
 És
Der schöne Ulrich.
 Cigányzene reggel 5 óráig a pompás télikertben.

Gyermekszanatorium és vizgyógyintézet

felmentek számára **ABBÁZIÁBAN.**
 Egész éven át nyitva. — Saját park. — Játéktér. — Magaslati vízvezeték. — Az összes vizgyógyászati módosítók. — Villamos fénnyűdők. — Gyermekek kószók nélküli is felvételnek. Legjobb üdülőhely iskolák gyermekeinek. Prospektus küld Dr. Szegő Kálmán igazg. és tulajdonos.

PÉNZT

Előnyös feltételek mellett négy év alatt visszafizethető kölcsönt nyújt kereskedőknek, iparosoknak, tisztviselőknek valamint katonatiszteknek stb.
a Magyar takarékpénztár és hitelegyesület m. sz.
 VII., Kerepesi-ut 6. II. em. 9.
 Takarékpénztárakat és folyószámla letételeket 5%-al kamatoztat.
 (Hitelkérvény-ürlap kívánatra ingyen és bérmentve).

Kapható minden gyógytárban.

Olcso operák

zongorára 2 kézre.

- koronásárkák
 Auber. Portiél néma — 1.80
 Könyves és lakatos — 1.80
 Beeboven, Fidalio — 1.80
 Egmont — 1.80
 Bellini, Norma — 2.40
 Alvajáró — 1.80
 Puritana — 1.80
 Boieldieu, Fehér nő — 1.80
 Donizetti, Lucia — 1.80
 Lucezia — 1.80
 Erőd lojnya — 8.60
 Flotó, Márta — 8.60
 Stradella — 8.60
 Halévy, Zaidóné — 3.60
 Händel, Messias — 2.40
 Heil, Permet — 1.80
 A négy óvszak — 1.80
 Herold, Zampa — 2.40
 Kreutzer, Granadai áji — 1.80
 szülés — 1.80
 Lojtriz, Császár és ács — 2.40
 Fegyverkovács — 2.40
 Vajtor — 2.30
 Mendelssohn, Szenyivánji — 1.80
 Aom — 1.80
 Meyerbeer, Ördög Róbert — 3.60
 Hugonották — 4.80
 Proflia — 4.80
 Afrikai nő — 1.80
 Mozart, Don Juan — 1.80
 Figaró lakodalmá — 1.80
 Titus — 1.80
 Varkányok — 1.80
 Nicolai, Windsor virgók — 1.80
 Rossini, Sevillai borbéli — 1.80
 Schumann, Faust — 3.60
 Verdi, Rigoleto — 4.80
 Toveit nő — 4.80
 Trovatore — 3.60
 Két koronán felüli megrendelések utánvételre is eszélyelőknek. Kisebbségi levélmentesül az ország és 20 fill. portóköltésig előre küldendő be.
 Kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyv- és zeneműkereskedésében Budapest, Andrássy-ut 21. sz.

Hölgyek titkára.

Házi tanácsadó és levelező, tekintettel az életminden viszonyaira. Szerelmi levélmentesül, levélírási szabályokkal és folyamodványmentesül. Arany színyomata táblában, vászonba kötve, ára 1 kor. 40 fill. Az ország egészben beküldése esetén bérmentve küldetik meg. Megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében, Andrássy-ut 21. sz.

Elégedetlenség lehetetlen!

Meg nem felelőért a pénz kifogás nélkül visszaadatik.
 Havelok gallérral 9 frt, Felöltő 9 frt, Loden-öltöny 15 frt (mind ez tiszta gyapjuból). Rothberger Jakab csász. és kir. udvari ruhaszállító, Budapest, IV. Váci-utca 6. szám.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztok, egyházférfiak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szállárd gyártmányú asztalos- és kártyított butorokat.
Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.
 Árjegyzéket 35 kr. levéljeggyel beküldése ellen bérmentve küld fentti cég B. osztálya.

HAGGENMACHER féle
PALACZK-SÖR
 PARIS 1900 GRAND PRIX
SZALON-SÖR
 ERŐTELJES MALÁTADÚS
 SÖRFÖZDE SAJÁT TÖLTÉSE.
 MEGRENDELÉSI HELY:
 VÁROSI [RODA V.] KÁDÁR-UTCA 5.

A Fegyver és Gépgyár-Részvénytársaság

BUDAPESTEN.
Szerszámgépeket és szerszámokat készít fém- és fémgyártásra és pedig: esztergapadokat, gyalu-, furó-, csiszoló és marógépeket stb. Legtökéletesebben felszerelt öntőműhelyében tömött, tiszta s magas szilárdságú **vas- és fémöntvényeket állít elő.** Gyártja továbbá a legelőcsőbb üzemű **Diesel-féle hőerőgépeket** melyek nyers-petroléummal dolgoznak s óránként és 16-óránként mintegy 250 gr. tüzelőanyagot fogyasztanak. Felvilágosítással, ajánlatokkal, költségvetéssel készségesen szolgál.

Árlejtési hirdetmény.

565. számhoz. 4 1901.
 A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az 1901. évi április hó 4-én 88.114/II-900. számú által kelt rendeletével a szamosújvármárosvásárhelyi állami közút 1405-5220 km. szakaszán fogantatandó munkálatoknál
 I. Az utfelemelés és utalap rakására — 18.731 kor. 79 fill.
 II. A faútereszkek építésére — 1.671 * 50 *
 Összesen 20.403 kor. 29 fill.
 költségösszeget engedélyezett.
 Ezen munkálatok biztosítása céljából az 1901. évi május hó 6-ik napjának délelőtti 10 órájára a marosvásárhelyi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetőteti.
 A versenyzői ajánlatok felvitelnek, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat, melyekben az árengedmények 9%-ban fejeződnek ki, a kitűzött nap délelőtti 10 óráig a nevezett hivatalhoz annyiával inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe vételni nem fognak.
 Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt s az ajánlati költségösszeg 50%-ának megfelelő bánatpénznek az államépítészeti (adóhivatalok, vámhivatalok stb.) terélt letételeét igazoló nyugta esatoandó. — Megjegyzetük, hogy takarékpénztári betétkönyvek biztosítékai el nem fogadhatók. A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki műveletek és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.
 Marosvásárhely, 1901. évi április hó 10-én.

Magyar királyi államépítészeti hivatal.
Dózs László, hivatalifőnök.

Petánovits

„Metropole-szálloda“
 VII. kerület, Kerepesi-ut 58. szám.
Ma nagy hangverseny
Pongrácz Lajos
 kolozsvári zenekara által.

A hét színházi mősora.

	Nemzeti színház	M. Kir. Operaház	Vigszínház	Népszínház	Magyar Színház
Csütörtök	Endre és Johanna	A walkür	Elsőlyédt harang	San-Toy	A denevér
Péntek	Ibolyafaló	Az álarcos bál	Ifjuság	Mézeshetek	A denevér
Szombat	A bor	Hoffmann meséi	A segédtanár	San-Toy	A denevér
d. n.	Elektra		Oesky brigadéros	Mézeshetek	New-York szépe
Vasárnap este	Endre és Johanna	Afrikai nő	A prémes kapt	Télien	A denevér

Magy. kir. Osztálysorsjegyek

az I. osztályhoz

1/1 sorsjegy ára 12.— kor. | 1/4 sorsjegy ára 3.— kor.
1/2 sorsjegy ára 6.— „ | 1/8 sorsjegy ára 1,50 „

kaphatók

PONTOS KISZOLGÁLÁS!
Megrendelések legelőszerűbben postautalványon eszközölhetnek.

Mercurbank

BUDAPEST, IV., Váci-utca 37. sz.

Titkos betegségek szakorvosa
Gyanút, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajto szenvedőknek, 20 éves kórházi és magán-gyakorlati tapasztalatainnál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZAR J.
egyetem. orvos-tudor

1700-iki férfiaknál és nőknél foglalkozás savas nékelt mindenkorl bármily régi kálott

Nemi betegségeket
ugymint **hugycsőfolyást, hólyag- és vizelesei bajokat, bujakóros sebeket, syphilist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat, továbbá**

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)
meglepe biztos eredményrel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.
Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.
Külön váróterem. Külön be- és kijárás.
Levelekre rögtön válasz.

Betegtolókocsik
beteg, lábhadások és rokkantak számára, elismert legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

Gyárti raktár:
KELETI J.-nél
Budapest, Koronaherczog-utca 17.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kerékpár-javítások,
zománcozások, nickelészek legjobban és legújabb nyosbanban csak

Beifeld Gábor és Társánál
BUDAPEST, VIII., József-körút 21. szám.
Nagy raktár használt kerékpárokról és kerékpár-alkatrészekről.

— Árjegyzék díjmentesen.

Első cs. kir. szab. Dunagözhajózási-társaság.

Hirdetmény.
Az alulírt igazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy **folyo hó 25-én, délelőtt 9 órakor** a Lánchíd alatti zárt rakodón a kiváltatlan és felesleges áruk az üzletszabályzat 61. §-a értelmében **nyilvános árverés útján** el fognak adatni.
Budapesten, 1901. április 22-én.
A magyarországi forgalmi igazgatóság.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles köszönetre folytán ezen negyedszáma óta fennálló rendelő-intézet a legelőlegesen ajánlható

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET
hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utó-baját, az elgyengült férfere, magüsmélek, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idülték is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyít új gyógyászati szerrel, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész és orvileg-tudor, volt császári kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolhatik és gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzője: **Dr. GARAI ANTAL**-nál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTÓMUTÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségeket és ezek észlelési gyógykezelését című könyv, volt ára 2 forint 50 kr., most csak 80 kr. A könyv jól besomagolt, lassú elküldve, 1 frt beutalvány mellett bérmentve vagy 90 kr. utalvót mellélt.

Asztalos és kárpitos

BUTOROK
egyes darabok és egész berendezések kizárólag saját, szolid gyártmányok.

Központos és részleltetésre
GLÜCK JOZSEF-cégnél

Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. sz.
Árjegyzék 60 fillér beküldése ellen bérmentve.

Abnormális olasz! Legjobb kerékpár, szánásos alkalmi vétel. Új elsőosztályú modellek (uri és női 160 koronától). Nagy raktár multi évi új, finom gép-eknek 120 koronától. Használata 80, 100, 110 koronától. Prémium-lik, utókatáró. Garante-minőség K. 8.—, finomabb K. 9.—, szivattyúk K. 6.—, toloskop-szivattyú K. 2.—. Árjegyzék ingyen. Nagy képes katalógus 60 fillér beküldése mellett.

Rundbakin M., Bécs, IX., Berggasse 3.

Titkos betegségek
gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.
v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: **hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az önfertőzésből támadt idegbetegségeket.**

Meglepe az eredmény férfuli gyengeségénél (impotencia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél. Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyászatok.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dobány-utca sarok, L. emelet).
Bejárás a lépcsőnél. Külön váróterem
Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAP lan PAP lan PAP lan

1 szeszahajtható vaságy 3 db	frt	1 acél södröny ágybetét	fr
1 kivethető matraccal	10.—	1 tengerről matracc	5.—
1 rouge paplan	1.80	1 ágyúgy	5.—
1 prima	2.50	1 löszár	12.—
1 cachmir paplan	3.40	1 ablak köper függöny	3.—
1 satin	3.80	1 tunis	1.20
1 silves cachmir	4.80	1 gyapjú	4.50
1 volyren atlasz paplan	8.50	2 ág, 1 szeszahajtható bútor	5.50
1 fodros selyem áll. papl.	13.50	2 " " gyapjú	12.—
1 jó váson paplan lepedő	2.—	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 ágú	1.30	1 " " " " " " " "	5.80
1 janeli ágytakaró pokróc	2.50	1 ágyúgyke I.	0.85
1 gyapjú	5.50	1 tapasztr. ágyúgyke	1.50
1 jó löpököré	1.60	1 mtr. jó futószőnyeg	—40
1 toll pokróc	4.60	1 " " mintaszott	—75
1 szép fall szőnyeg	7.50		

GICHNER JANOS
paplan, matracc és kárpitosaru gyáros, szőnyeg, függöny, vabútor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vándor megrendelések pontosan eszközölhetők, nem tessék árak kicserélhetnek, vagy a pénz visszatartik.

AKAR ELEGÁNS CIPŐT
egy teregen egy próba-rendelés, miután minden cipőmért 1 évi irásbeli jóállást vállalok, ha az általam feltalált Guri kőncsecel vircelés helyett bekent, melyt ingyen küldök. Készenl kijelentem, hogy nem megfelelő cipőt visszavesszek és a pént minden levonás nélkül visszazalom. Méréseknek elengedni, ha harisnyavag egy paplagra állva a talp lerakjaltatik. Kérje több szize képes árjegyzékét, rendelési 20 kr. portó fizetendő.

Női zergebőr cuqos v. fűzős. 3.—
Zergebőr, gombos, elegáns 3.50
Divatos barna, fűzős, elegáns 3.—
Balonlacc fűz. v. cuq. ang. var. 3.50
Fűzős, barna v. fekete, zergebőr. 2.40
Gyermekcipők 3 évig 1.20, 3 évvel följ. 1.50. 5 évvel 1.80.

Agulár Dávid fia
Beák-utca sarok.

Most jelent meg! Második kiadás.

Széchy Mária

Történelmi színmű 3 felvonásban
IRTA: **DÓCZI LAJOS**

Ára fűzve 4 kor. 50 fill., diszkötésben, aranyfűzessel 7 kor. 50 fill.

.....

Széchy Mária új kiadása harmadik kötete Dóczy Lajos munkái első végleges kiadásának, a melyből eddig megjelent:

I. köt. CSÖK. Fűzve	4 kor. — f.
diszkötésben	7 " —
II. FAUST Goethe tragédiája. Fűzve	6 " —
diszkötésben	9 " —
III. SZÉCHY MÁRIA. Fűzve	4 " 50
diszkötésben	7 " 50

— Az új végleges kiadás kis nyolcadrét alabban finom vélinpapíron modern metszésű antik betűkkel, fekete-kék nyomásban, értékes stíluszerű kiállításban jelenik meg.

Könyvkedvelők és amatőrök számára korlátolt számú példány eredeti japán papírra nyomva is kapható. Kötetként fűzve 20 korona.

Minden egyes kötetbe valódi remeke a magyar nyomda és könyvkötő iparnak. Dóczy többi munkája szintén kapható diszkötésben:

BESZÉLYEK ÉS VÁZLATOK	6.— kor.
CARMELA	6.40
VEGYES PÁROK	6.—
UTOLSÓ SZERELÉM	6.40
KÖLTÉMENYEI	6.40
ELLINOR KIRALYLEÁNY	5.—

A kilencz kötet diszkötésben havli részletfizetésre is szállíthatik. A 60 korona teljes ár havi 4 kor. részletben törleszthető.

..... Megrendelhető .....

LAMPEL B. (WOJIANER F. és FIAI) és. és kir. udv. könyvkereskedésben Budapest, Andrássy-ut 21. sz.
Kapható minden könyvkereskedésben.

STANDARD életbiztosító-társaság
Edinburghban (Angolhon.)

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-n. 4.

Korona

Évi bevétel	28,750,000
Külföldi nyereségrészek	150,000,000
Vagyon	250,000,000
Halálesetek folytán kifizetve	478,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad vilámkötvények. A kötvények érvényben tartása díjmentesek emulatszásaánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaválási é ték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

